

Raport

RAPORT

O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

W 2020 ROKU

**WARMIA
MAZURY**

www.warmia.mazury.pl

**Zarząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Olsztyn 2021 r.

Spis treści

Spis treści	3
Wstęp.....	4
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim	8
2. Prace Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku.....	16
3. Przeciwdziałanie skutkom pandemii koronawirusa w regionie	20
4. Gospodarka.....	26
4.1. Rynek pracy.....	26
4.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego	33
4.3. Społeczeństwo informacyjne.....	37
4.4. Obszary wiejskie	40
4.5. Turystyka	48
5. Społeczeństwo	56
5.1. Polityka społeczna	56
5.2. Sport	67
5.3. Kultura i edukacja.....	72
5.4. Zdrowie.....	85
5.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	89
6. Współpraca	92
6.1. Współpraca międzynarodowa	92
6.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	97
6.3. Promocja.....	106
7. Infrastruktura i środowisko	114
7.1. Planowanie przestrzenne	114
7.2. Infrastruktura	117
7.3. Ochrona Środowiska.....	128
8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.....	136
Podsumowanie	140
Załącznik.....	146

Wstęp

Rok 2021 jest trzecim rokiem z kolei, w którym sporządzono *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Konieczność opracowania *Raportu* wynika z art. 34a ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668). Ustawa zakłada, że Zarząd Województwa co roku do 31 maja przedstawia Sejmikowi Województwa *Raport o stanie województwa*. Ponadto ustawa reguluje, iż *Raport* obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację

polityk, programów i strategii, uchwał Sejmiku Województwa i budżetu obywatelskiego.

W *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku* przedstawiono syntetyczny opis najważniejszych działań, projektów, wydarzeń, inicjatyw wpisujących się w realizację polityk, programów, planów i strategii realizowanych przez Zarząd Województwa w ubiegłym roku. Szczegółowe informacje w tym zakresie są natomiast prezentowane Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w cyklicznych sprawozdaniach z realizacji poszczególnych programów, planów i strategii, podczas Sesji Sejmiku.

Podobnie jak w latach ubiegłych, *Raport* został opracowany w oparciu o dane gromadzone przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W dokumencie skoncentrowano się przede wszystkim na jakościowym opisie podejmowanych działań i inicjatyw, w mniejszym stopniu odniesiono się natomiast do kwestii finansowych. Szczegółowe informacje na temat wykonania budżetu województwa warmińsko-mazurskiego są bowiem przedstawione w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2020 rok, prezentowanym podczas tej samej sesji Sejmiku, na której omawiany jest *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku*.

Z uwagi na fakt, iż w 2021 roku opracowany zostanie *Raport z realizacji Strategii Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*, w tegorocznym *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego* nie zamieszczono rozdziału prezentującego syntetyczny opis działań podjętych w ramach *Strategii*. Około trzy miesiące po przyjęciu *Raportu o stanie Województwa*, na sesji Sejmiku zaprezentowany zostanie *Raport z realizacji Strategii*. Niemniej jednak w latach, w których nie będzie sporządzany *Raport z realizacji Strategii*, *Raport o stanie Województwa* zawierać będzie rozdział przedstawiający opis realizacji celów *Strategii* w danym roku.

Pierwszy rozdział *Raportu* przedstawia syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w regionie w 2020 roku. Rozdział ten stanowi zatem przekrojowe tło statystyczne, prezentujące zmiany w uwarunkowaniach zachodzących na przestrzeni zeszłego roku w naszym regionie.

W rozdziale drugim zawarto zbiorcze informacje o pracach Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku. W tej części *Raportu* przedstawiono najważniejsze dane statystyczne opisujące prace Zarządu, w tym podano liczbę rozpatrzonych wniosków i podjętych uchwał, a także zaprezentowano informacje o zaakceptowanych materiałach sesyjnych. Dodatkowo rozdział ten zawiera informacje o realizacji planu prac Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.

Z uwagi na fakt, iż rok 2020 był zdominowany przez światową pandemię COVID-19, do tegorocznej edycji *Raportu* wprowadzono nowy rozdział, przedstawiający działania władz samorządowych dążące do łagodzenia skutków pandemii koronawirusa w regionie. Informacje na ten temat zaprezentowano w rozdziale trzecim, gdzie zawarto podsumowanie najważniejszych inicjatyw w tym zakresie. Szczegółowo opis przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie skutkom pandemii koronawirusa w naszym regionie przedstawiono natomiast w rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów tematycznych, w których prowadzono politykę rozwojową województwa.

W kolejnych rozdziałach *Raportu* przedstawiono opis realizacji polityk, programów, planów i strategii realizowanych przez Zarząd Województwa w ubiegłym roku.

Ostatni rozdział *Raportu* poświęcono realizacji działań podjętych w 2020 roku w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, który stanowi główny instrument finansowania przedsięwzięć przewidzianych w *Strategii Województwa*.

Integralną część *Raportu o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku* stanowi załącznik, w którym przedstawiono wykaz uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku wraz z informacją o stanie ich realizacji.

***SYTUACJA
SPOŁECZNO-GOSPODARCZA***

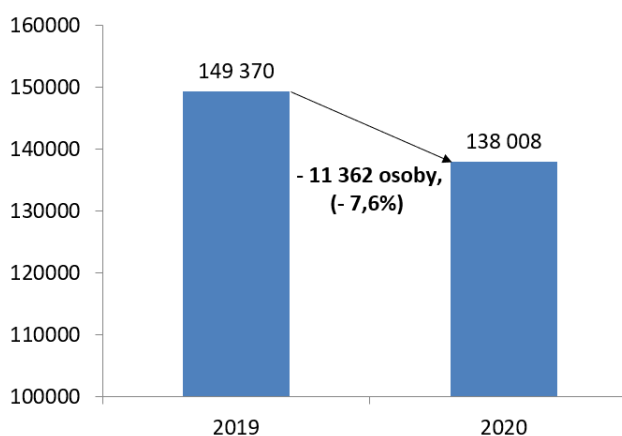
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim

W niniejszym rozdziale Raportu przedstawiono syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w naszym regionie w minionym roku. W ten sposób zaprezentowano przekrojowe tło statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego, porównując dane z 2020 r. z analogicznymi danymi z 2019 r. W celu przedstawienia jak najbardziej aktualnych informacji, wykorzystano wyłącznie dane z 2020 r., które były dostępne w trakcie sporządzania Raportu. Rozdział ten ma więc charakter poglądowy, ponieważ szczegółowe informacje, umożliwiające przedstawienie pełnych zmian w sytuacji regionu w 2020 r., będą udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny dopiero w III i IV kwartale 2021 r.

Rok 2020 minął w cieniu pandemii koronawirusa, która w negatywny sposób wpłynęła na sytuację społeczno-ekonomiczną całego kraju, w tym województwa warmińsko-mazurskiego. Taki stan rzeczy wynikał przede wszystkim z konieczności wprowadzenia obostrzeń w funkcjonowaniu rodzimych przedsiębiorstw, a także był efektem spadku popytu krajowego oraz czasowego zamknięcia granic i zmniejszenia się zapotrzebowania na polskie produkty na rynkach międzynarodowych z uwagi na wysokie natężenie pandemii w innych krajach.

W 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim zmalała liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw¹. Na koniec zeszłego roku sektor ten skupiał 138 008 pracowników, a ich liczba w stosunku do 2019 r. zmniejszyła się o 11 362 osoby, tj. o 7,6%. Był to największy w skali kraju spadek zatrudnienia jaki odnotowano wśród wszystkich polskich województw. W tym czasie spadek liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw przeciętnie w Polsce wyniósł 1,1%. Jednocześnie w 2020 r. osoby z Warmii i Mazur stanowiły 2,2% ogółu pracujących w sektorze przedsiębiorstw w kraju (12. miejsce spośród wszystkich województw).

Diagram 1. Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim

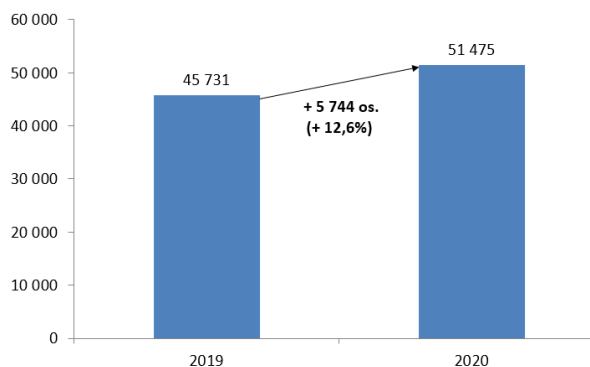

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ W trakcie sporządzania *Raportu o stanie województwa* dostępne były wyłącznie dane dotyczące sektora przedsiębiorstw. Dane opisujące stan całej gospodarki w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku będą opublikowane przez GUS w IV kwartale 2021 r.

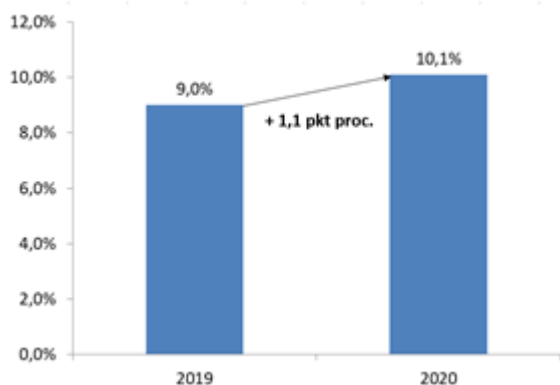
W ubiegłym roku spadkowi zatrudnienia towarzyszył wzrost bezrobocia. Na koniec 2020 r. w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowanych było 51 475 bezrobotnych, czyli o 5 744 osoby (tj. o 12,6%) więcej niż w 2019 r. W tym czasie w kraju liczba bezrobotnych zwiększyła się o 20,8%, (z 866,4 tys. osób w 2019 r. do 1 046,5 tys. osób w 2020 r.). Wzrost ten był zatem znacznie wyższy niż w województwie warmińsko-mazurskim. Zwiększenie się liczby bezrobotnych miało miejsce we wszystkich województwach, przy czym tempo wzrostu na Warmii i Mazurach było jednym z niższych spośród wszystkich polskich regionów – trzecie miejsce w kraju. W tym czasie najmniejszy wzrost liczby bezrobotnych zaobserwowano w województwie świętokrzyskim (wzrost o 6,8%), największy zaś w województwie śląskim (wzrost o 36,8%).

Diagram 2. Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie

Diagram 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie

W minionym roku na Warmii i Mazurach zwiększyła się także wartość stopy bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2020 r. wyniosła ona 10,1% i w porównaniu do roku 2019 zwiększyła się o 1,1 punktu procentowego. W analizowanym czasie większy przyrost stopy bezrobocia niż na Warmii i Mazurach miał miejsce aż w 6 województwach. Przeciętnie w kraju w minionym roku stopa bezrobocia zwiększyła się o 1 punkt procentowy – z 5,2% w 2019 r. do 6,2% w 2020 r. Przyrost wartości stopy bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie był zatem porównywalny ze wzrostem tego wskaźnika przeciętnie w kraju. W 2020 roku stopa bezrobocia rejestrowanego na Warmii i Mazurach nadal była

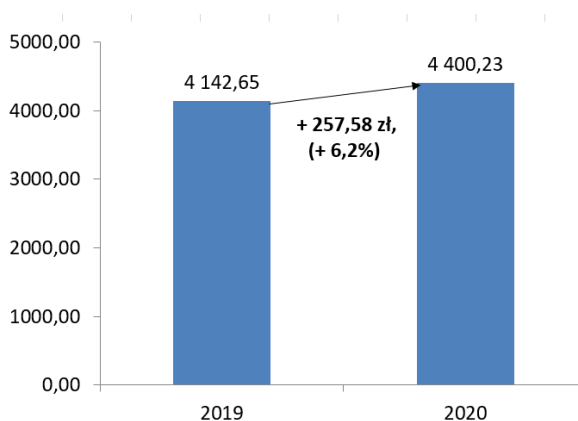
najwyższą spośród polskich regionów i stanowiła ponad 1,6-krotność ogólnopolskiej wartości stopy bezrobocia.

O trudnościach panujących na regionalnym rynku pracy świadczy także mniejsza liczba ofert pracy, którymi dysponowały urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim. W 2020 r. do urzędów pracy wpłynęło bowiem 42 077 ofert pracy i w porównaniu do 2019 roku ich liczba zmniejszyła się blisko o 11 tys. ofert, tj. o 20,6%.

Trudna sytuacja na rynku pracy nie spowodowała jednak nasilenia redukcji zatrudnienia w ramach zwolnień grupowych. W 2020 r. zwolniono bowiem 702 osoby z 15 zakładów pracy, czyli o 49,0% mniej niż w 2019 r. Niewątpliwie na taki stan rzeczy wpłynęły regionalne i krajowe działania podejmowane w ramach tzw. tarczy antykryzysowej, które m.in. pozwoliły na zachowanie płynności finansowej wśród przedsiębiorstw przeżywających trudności oraz umożliwiły pokrycie części wynagrodzeń pracowników.

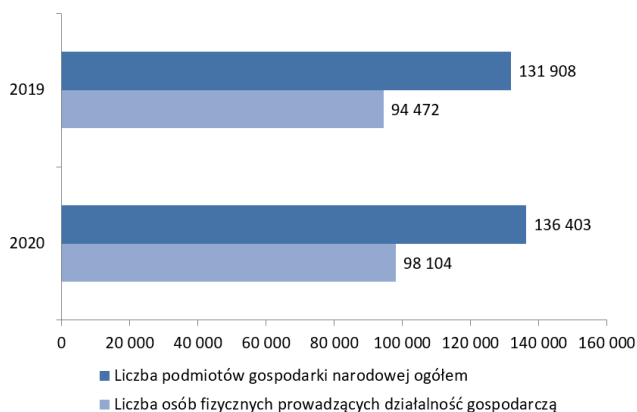
Pogorszenie sytuacji na rynku pracy nie wpłynęło również na poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. Średnioroczna przeciętna pensja w tym sektorze na Warmii i Mazurach w 2020 r. kształtowała się na poziomie 4 400,23 zł. W ujęciu rocznym stanowi to nominalny wzrost o 257,58 zł, tj. o 6,2%. Przeciętnie w kraju wzrost ten był niższy i wyniósł 242,39 zł, tj. 4,7%. Pensje wypłacane w województwie warmińsko-mazurskim są zdecydowanie niższe od wynagrodzeń ogólnopolskich. Przeciętnie w kraju w 2020 r. w sektorze przedsiębiorstw średnie wynagrodzenie brutto wyniosło 5 411,45 zł i było o ponad 1 000 zł większe niż przeciętne płace otrzymywane na Warmii i Mazurach. Przeciętny poziom płac w województwie warmińsko-mazurskim był jednocześnie najniższy spośród wszystkich regionów. Niemniej jednak w minionym roku tempo wzrostu płac na Warmii i Mazurach miało nieco szybsze tempo niż przeciętnie w kraju, co spowodowało niewielkie spłaszczenie różnic między krajem i regionem. W 2019 roku płace w województwie warmińsko-mazurskim stanowiły bowiem 80,1% przeciętnej pensji ogólnopolskiej, natomiast w 2020 roku odsetek ten zwiększył się do 81,3%.

Diagram 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim (w zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Diagram 5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie warmińsko-mazurskim

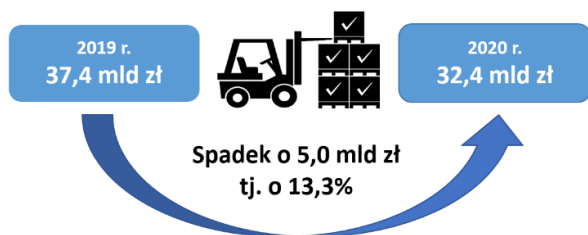

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W zeszłym roku na Warmii i Mazurach zwiększyła się natomiast liczba firm wpisanych do rejestru REGON. Na koniec 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowane były 136 7 podmioty gospodarcze (12. miejsce w kraju). W 2019 r. liczba ta wyniosła 131 908 podmiotów (również 12. miejsce kraju). W ujęciu rocznym liczba firm w naszym regionie zwiększyła się więc o 3,4% (tj. o 4 495 firm). Przeciętnie w kraju liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON zwiększyła się o 3,3%.

Jednocześnie mieszkańcy Warmii i Mazur charakteryzowali się większą przedsiębiorczością. W 2020 r. w ujęciu rocznym zwiększyła się bowiem liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim do rejestru REGON wpisane były 94 472 osoby fizyczne prowadzące własną firmę. W 2020 r. liczba ta zwiększyła się natomiast do 98 104 osób, co stanowi wzrost o 3 632 osoby, czyli o 3,8%. Przeciętnie w kraju analogiczny wzrost był nieco niższy i wyniósł 3,5%.

Diagram 6. Zmiana wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim

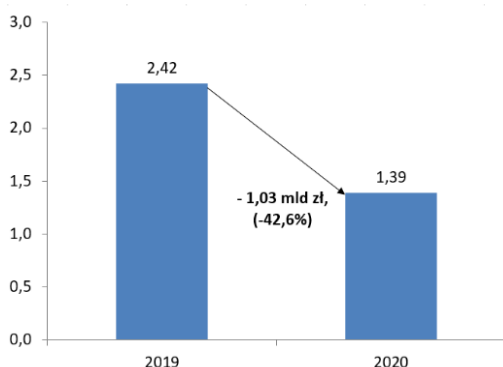

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

wszystkich województw. Przeciętnie w kraju produkcja sprzedana przemysłu w ciągu roku zmniejszyła się o 1,0%.

Pandemia koronawirusa dotkliwie dotknęła branżę turystyczną. W 2020 r. na Warmii i Mazurach liczba turystów korzystających z noclegów zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 36,6% - był to jeden z mniejszych spadków w skali całego kraju, gdzie średnio liczba turystów zmniejszyła się o 49,9%. Mniejszy spadek liczby turystów w minionym roku miał miejsce tylko w województwie zachodniopomorskim (-34,4%), a największy w mazowieckim (-61,8%). Jednocześnie w 2020 r. na Warmii i Mazurach w ujęciu rocznym o 72,4% zmniejszyła się liczba zagranicznych turystów korzystających z noclegów. Był to czwarty co do wielkości spadek w skali całego kraju, gdzie liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów zmniejszyła się przeciętnie o 69,7%. W minionym roku na Warmii i Mazurach o 29,8% spadła jednocześnie liczba noclegów udzielonych turystom. Był to najniższy spadek w skali całego kraju, gdzie przeciętnie wyniósł on 45,0%.

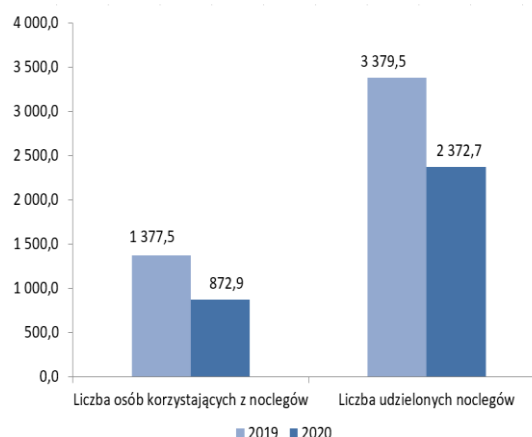
Diagram 8. Nakłady inwestycyjne w województwie warmińsko-mazurskim (w mld zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim widoczne było jednak pogorszenie sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw, o czym świadczą między innymi wyniki osiągnięte przez sektor przemysłowy. Na Warmii i Mazurach wartość produkcji sprzedanej przemysłu, jaką odnotowano w ciągu dwunastu miesięcy ubiegłego roku wyniosła 32,4 mld zł i w ujęciu rocznym zmniejszyła się aż o 15,5%. Był to najwyższy spadek, jaki odnotowano w 2020 roku wśród

Diagram 7. Liczba osób korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów w województwie warmińsko-mazurskim (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na Warmii i Mazurach w zeszłym roku odnotowano także zmniejszenie się poziomu ponoszonych nakładów inwestycyjnych. W 2020 r. nakłady inwestycyjne w naszym regionie wyniosły 1,4 mld zł i w porównaniu do 2019 r. zmniejszyły się aż o 42,6%. Był to najwyższy spadek w skali całego kraju. W tym czasie przeciętnie w Polsce spadek nakładów inwestycyjnych wyniósł 6,1%, przy czym spadek nakładów inwestycyjnych odnotowano w 11 województwach, a wzrosty w 5 województwach.

Diagram 9. Zmiana wartości produkcji sprzedanej budownictwa w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rok 2020 na Warmii i Mazurach charakteryzował się również wzrostem produkcji rolnej. W ujęciu rocznym skup zbóż w naszym regionie zwiększył się o 15,9%, w kraju wzrost ten był jednak wyższy i wyniósł 33,2%. W 2020 r. pogłowie bydła na Warmii i Mazurach zwiększyło się natomiast o 3,4%, przy wzroście ogólnopolskim kształtującym się na poziomie 0,3%. W ubiegłym roku wzrost sztuk trzody chlewnej w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł zaś 3,3%, przy wzroście krajowym na poziomie 4,6%.

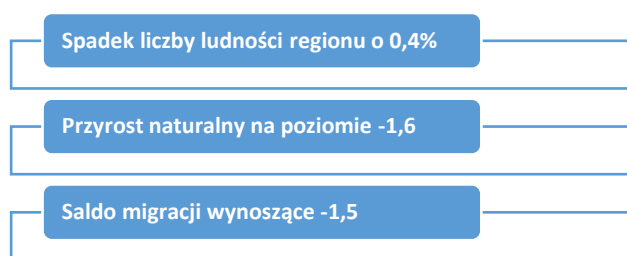
Rok 2020 był kolejnym rokiem, w którym nastąpiło pogorszenie sytuacji demograficznej województwa warmińsko-mazurskiego. Według stanu na koniec I półrocza 2020 r. województwo warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 1 420,5 tys. osób, co stanowiło 3,7% ludności Polski. W stosunku do I półrocza 2019 r. liczba mieszkańców naszego regionu zmniejszyła się o 5,5 tys. osób, czyli o 0,4%. Pod względem rocznego spadku liczby ludności województwo warmińsko-mazurskie zajęło 3. miejsce w kraju. Wyższą redukcję liczby mieszkańców w ujęciu rocznym zaobserwowano jedynie w województwie świętokrzyskim (spadek o 0,6%) oraz w województwie łódzkim (spadek o 0,6%). Problem depopulacji dotyczy większości polskich województw. W 2020 r. Warmia i Mazury znalazły się w gronie 12 regionów, które na przestrzeni roku doznały procesu depopulacji. Jednocześnie roczny spadek liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim był wyższy niż w kraju, gdzie odnotowano zmniejszenie populacji na poziomie 0,1%.

Spadek liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim spowodowany był dwoma czynnikami. Pierwszym z nich był ujemny przyrost naturalny, wyrażający różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 osób. W I półroczu 2020 r. na Warmii i Mazurach kształtował się on na poziomie -1,6 i był równy ze średnią ogólnopolską. Pod tym względem nasze województwo w ubiegłym roku zajęło 6. miejsce w kraju. Jednocześnie region znalazł się w gronie 13 województw, w których

Siłą napędową gospodarki w regionie w minionym roku była branża budowlana. Produkcja sprzedana budownictwa w 2020 r. wyniosła 4,9 mld zł. W porównaniu do 2019 r. wartość ta zwiększyła się o 18,6% i był to najwyższy wzrost w skali całego kraju. W tym czasie przeciętnie w kraju wartość produkcji sprzedanej budownictwa zwiększyła się o 0,4%.

Diagram 10. Zmiany demograficzne w województwie warmińsko-mazurskim

(I półrocze 2019- I półrocze 2020)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

zaobserwowano ujemny przyrost naturalny. Jego dodatnią wartość odnotowano jedynie w województwach: małopolskim i pomorskim (po 0,6) oraz wielkopolskim (0,5).

Drugim czynnikiem powodującym ubytek ludności Warmii i Mazur były migracje. W I półroczu 2020 r. saldo migracji w województwie warmińsko-mazurskim, przedstawiające różnicę między napływem a odpływem ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, było ujemne i wyniosło -1,5. Oznacza to, że w 2020 r. z naszego regionu wyprowadziło się więcej osób niż do niego przybyło. Pod względem wartości wskaźnika migracji nasz region w 2020 r. zajął 14. miejsce w kraju – gorszy wynik odnotowano jedynie w województwach: lubelskim (-2,9) i świętokrzyskim (-1,8). Tymczasem saldo migracji liczone dla całego kraju było dodatnie i wyniosło 0,1.

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2020 r. gospodarka w województwie warmińsko-mazurskim, podobnie jak reszta kraju, odnotowała spadki, które niewątpliwie związane są z pandemią koronawirusa. Przede wszystkim były one widoczne na rynku pracy, gdyż zmniejszyło się zatrudnienie, zwiększyło bezrobocie, a także zmalała liczba oferowanych miejsc pracy. Zmiany te nie wpłynęły jednak na poziom oferowanych wynagrodzeń oraz liczbę firm działających w regionie. Niemniej jednak w minionym roku zmalała produkcja sprzedana przemysłu, a także obniżył się poziom ponoszonych nakładów inwestycyjnych. W ubiegłym roku na Warmii i Mazurach na skutek pandemii koronawirusa ucierpiała branża turystyczna, gdyż zmalała liczba turystów odwiedzających nasz region oraz zmniejszyła się liczba noclegów im udzielanych. Spadki te były jednak jednymi z mniejszych w skali całego kraju. Siłą napędową regionalnej gospodarki w tym czasie były natomiast budownictwo i rolnictwo, w których odnotowano wzrost produkcji. Nadal problemem w naszym regionie pozostaje zjawisko depopulacji, jednak proces ten dotyczy większości polskich województw.

***PRACE
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA***

2. Prace Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku

W 2020 r. odbyło się 59 posiedzeń Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, podczas których Zarząd Województwa rozstrzygał wnioski, podejmował uchwały Zarządu Województwa lub inicjował uchwały Sejmiku Województwa. Efekty prac Zarządu przedstawione zostały na diagramie nr 11.

Diagram 11. Prace Zarządu Województwa w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Organizacyjnego.

Jednocześnie w 2020 r. zarejestrowano cztery rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące:

- uchwały Sejmiku Województwa nr XVI/286/20 z dnia 26.05.2020 r. w sprawie zaliczenia do kategorii drogi wojewódzkiej Placu Ofiar Katastrofy Smoleńskiej i al. R. Schumana w Olsztynie;
- uchwały Sejmiku Województwa nr XVI/287/20 z dnia 26.05.2020 r. w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej ul. Towarowej i ul. M. Bublewicza w Olsztynie;
- uchwały Sejmiku Województwa nr XVI/279/20 z dnia 26.05.2020 r. w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej;
- uchwały Sejmiku Województwa nr XVII/320/20 z dnia 30.06.2020 r. w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu oraz organów lub osób uprawnionych do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Województwu Warmińsko-Mazurskiemu lub podległym jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną.

Od powyższych rozstrzygnięć nadzorczych nie wniesiono skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie.

Przed każdą sesją, radni otrzymywali sprawozdania Marszałka Województwa z prac Zarządu Województwa w okresie między sesjami Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Plan Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 r. został zrealizowany poprzez przedstawienie projektów uchwał o tematyce określonej w załączniku do uchwały Nr XIII/238/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 30 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Planu Pracy

Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rok 2020. Jeden temat wiodący, tj. *Raport nr II z realizacji Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku*, który miał być przedmiotem obrad Sejmiku w listopadzie 2020 r., przeniesiono na wniosek Zarządu Województwa, z 2020 na 2023 rok (uchwałą Nr XVI/278/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 26 maja 2020 r. zmieniającą uchwałą nr XIV/346/16 z 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku.*).

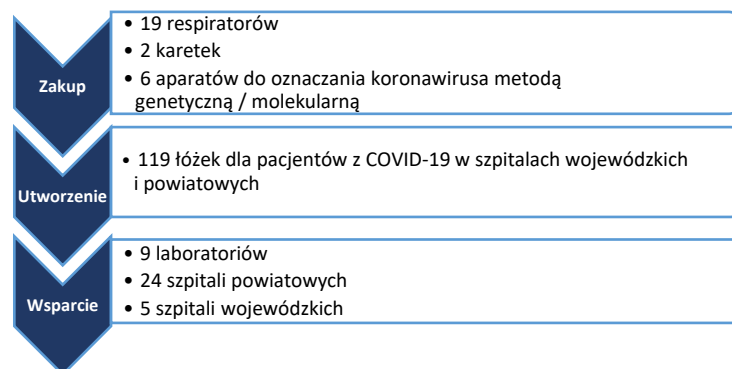
***PRZECIWDZIAŁANIE
SKUTKOM PANDEMII KORONAWIRUSA***

3. Przeciwdziałanie skutkom pandemii koronawirusa w regionie

Rok 2020 był okresem szczególnych wyzwań, ponieważ cały świat opanowała pandemia koronawirusa. Jej skutki mają ogromny wpływ na wszystkie obszary ludzkiej egzystencji, a w szczególności na zdrowie i życie ludności oraz na stan gospodarki. Mając na uwadze wyzwania tej nowej zaskakującej sytuacji, Zarząd Województwa powziął szereg działań zmierzających do niwelowania i ograniczenia skutków pandemii Covid-19 w naszym regionie. Na walkę z pandemią i przeciwdziałanie jej społeczno-gospodarczym skutkom przeznaczono 201 mln zł z RPO WiM 2014-2020 oraz 9,3 mln zł z budżetu Województwa. W niniejszym rozdziale przedstawiono syntetyczny opis działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom pandemii koronawirusa w naszym regionie, natomiast szczegółowe informacje na ten temat zaprezentowano w rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów tematycznych w dalszych częściach niniejszego *Raportu*.

Specjalne działania mające na celu ograniczenia skutków pandemii koronawirusa podjęto przede wszystkim w RPO WiM 2014-2020. W 2020 r. zaproponowano Komisji Europejskiej zmiany w Programie umożliwiające wsparcie w walce z konsekwencjami pandemii Covid-19 z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Modyfikacje te zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską, dzięki czemu możliwe było uruchomienie działań w czterech pakietach:

Diagram 12. Efekty przedsięwzięć podejmowanych w RPO WiM 2014-2020 na rzecz przeciwdziałania skutkom pandemii koronawirusa w regionie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej

PAKIET ZDROWIE – budżet osi priorytetowej *Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych* RPO WiM 2014-2020 został zwiększony o 6,8 mln euro na walkę z pandemią COVID-19 w obszarze infrastruktury zdrowia. Ogłoszono 2 nabory na kwotę alokacji 30,2 mln zł. W ramach ww. naborów podpisano łącznie 75 umów na kwotę prawie 30 mln zł wkładu UE.

Wsparcie skierowane zostało do podmiotów leczniczych udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Umożliwia to realizację projektów polegających m.in. na:

- inwestycjach w szpitale i w laboratoria diagnostyczne, w przypadku których występuje wyraźny związek z zaistniałą sytuacją kryzysową,

- tymczasowym dostosowaniu szpitali lub przekształceniu części szpitali w izolowane, oddzielne jednostki,
- zakupach aparatury medycznej i diagnostycznej (w tym wersji mobilnych) oraz leków,
- zakupach niezbędnego sprzętu sanitarnego (masek, urządzeń jednorazowego użytku itp.) odczynników oraz materiałów medycznych, urządzeń do dezynfekcji, środków do dezynfekcji, środków ochrony indywidualnej i testów na obecność wirusa SARS-CoV-2.

Przykładem dobrej praktyki w zakresie wsparcia z RPO WiM 2014-2020 usług zdrowotnych mających na celu przeciwdziałanie skutkom pandemii koronawirusa był projekt *Wsparcie podmiotów leczniczych utworzonych przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na dofinansowanie potrzeb sprzętowych i materiałowych przeznaczonych do zapobiegania rozprzestrzeniania oraz zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2*. Jego głównym celem było umożliwienie nabycia środków trwałych, elementów wyposażenia i materiałów mających przyczynić się do ograniczenia rozprzestrzeniania oraz zwalczania pandemii Covid-19. Na projekt, którego realizatorem był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przeznaczono łącznie 1,9 mln zł. W wyniku czego wsparto 5 szpitali wojewódzkich oraz Wojewódzką Stację Pogotowienia Ratunkowego w Olsztynie.

PAKIET ZATRUDNIENIE - na wsparcie zatrudnienia w regionie zaplanowano środki w wysokości ok. 15,2 mln euro, w ramach których poszerzono grono adresatów działania 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy* osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* o osoby pracujące (pracowników przedsiębiorstw), osoby samozatrudnione oraz pracowników organizacji pozarządowych. Pomoc opiera się na dofinansowaniu części kosztów wynagrodzeń pracowników i należnych składek na ubezpieczenia społeczne, a w przypadku jednoosobowych działalności gospodarczych dofinansowaniu części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19. Do końca 2020 r. w ramach umów zawartych z PUP wykorzystano kwotę ponad 43 mln zł wkładu UE.

PAKIET USŁUGI SPOŁECZNE – w ramach osi priorytetowej *Włączenie społeczne* (Poddziałanie 11.2.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe*) przeznaczono 3,8 mln euro na pomoc dla instytucji sprawujących opiekę nad osobami wymagającymi wsparcia, aby powstrzymać rozprzestrzenianie się pandemii Covid-19 wśród osób przebywających pod opieką ww. instytucji. W 2020 r. ogłoszono 2 nabory na kwotę 23 mln zł, w ramach których podpisano 40 nowych umów na kwotę ponad 11,9 mln zł (dofinansowanie UE). Ponadto rozszerzono zakres ponad 78 projektów już realizowanych o elementy związane z przeciwdziałaniem skutkom Covid-19 (na ten cel przeznaczono około 13 mln zł wkładu UE powstałych z wygenerowanych oszczędności w projektach).

PAKIET GOSPODARKA – w reakcji na pandemię Covid-19 i w celu zapobiegania jej negatywnym skutkom stworzono pakiet instrumentów skierowanych do przedsiębiorstw, na który w RPO 2014-2020 przeznaczono ok. 158 mln zł. Na dotacje dla mikro i małych przedsiębiorstw przeznaczono 63 mln zł, na pożyczkę płynnościową ok. 43 mln zł, a na dofinansowanie części wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenie społeczne ok. 52 mln zł.

Wsparcie przedsiębiorców dotkniętych skutkami pandemii koronawirusa realizowane było także przez Wojewódzki oraz Powiatowe Urzędy Pracy. W 2020 r. pomoc oferowana za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie pozwoliła ochronić 76 519 miejsc pracy, przy czym na ten

cel wydano 236,8 mln zł. Działania realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy przyczyniły się natomiast do wsparcia 109 413 pracowników, na co przeznaczono 506,2 mln zł.

Restrykcje w przemieszczaniu się ludności i czasowe zamknięcie granic w związku z epidemią Covid-19 wiązały się z niepewnością sytuacji cudzoziemców pracujących w Polsce oraz pracodawców ich zatrudniających. Pomimo pandemii pracodawcy wciąż byli zainteresowani zatrudnieniem cudzoziemców. W 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim wydano ok. 48 tys. oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, a także wydano blisko tysiąc zezwoleń na pracę sezonową (przez urzędy pracy) i ok. 7 tys. zezwoleń na pracę (przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego).

Pandemia koronawirusa spowodowała także konieczność wprowadzenia nowych działań, realizowanych w ramach polityki społecznej. Stąd też w czerwcu 2020 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie podpisało umowę na realizację projektu *Pomagajmy razem* współfinansowanego ze środków POWER 2014-2020. Jego zadaniem jest łagodzenie skutków pandemii COVID-19 wśród osób znajdujących się w grupie szczególnego ryzyka, poprzez ochronę zdrowia i życia pensjonariuszy i pracowników 49 domów pomocy społecznej. Na ten cel przeznaczono ponad 21 mln zł, wsparciem objęto ponad 2 tys. pracowników i 4 tys. mieszkańców DPS.

Przedsięwzięcia na rzecz przeciwdziałania skutkom pandemii koronawirusa podjęto również w ramach projektu *Kooperacja – efektywna i skuteczna* współfinansowanego także ze środków POWER 2014-2020. Umożliwił on w 2020 r. realizację dodatkowego zadania *Wsparcie wybranych podmiotów z obszaru pomocy społecznej, pieczy zastępczej i ochrony zdrowia w celu zwalczania skutków pandemii COVID-19*, dzięki czemu zakupiono środki ochrony indywidualnej oraz środki dezynfekujące (np. przyłbice i maseczki ochronne, rękawiczki, kombinezony, płyny i żele do dezynfekcji) o łącznej wartości 1 656 tys. zł. Środki te zostały następnie rozdyskrebowane do 362 podmiotów pomocy i integracji społecznej.

W ramach realizacji *Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020* przygotowano realizację dostawy 21 300 szt. maseczek ochronnych wielorazowego użytku, które następnie zostały rozdyskrebowane wśród kadry instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Zorganizowano także dostawę i dystrybucję 2 000 przyłbic oraz 1 500 fartuchów ochronnych dla przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych na Warmii i Mazurach.

Czas lockdownu to także czas nasilenia niekorzystnych zjawisk wśród rodzin. Dlatego też w ramach *Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020* zrealizowano badania ankietowe *Zjawisko przemocy w dobie pandemii*. Jego celem było określenie działań podejmowanych w ramach procedury *Niebieskiej Karty* w czasie

trwania Covid-19 (trudności, nowe rozwiązania, tendencje) oraz weryfikacja informacji o nasilaniu się zjawiska przemocy w rodzinie. Badanie miało charakter diagnostyczny².

Działania na rzecz przeciwdziałania ekonomicznym skutkom pandemii koronawirusa miały także charakter informacyjny. Na przykład, w serwisie internetowym *Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur* (<https://biznes.warmia.mazury.pl/>), którego celem jest zebranie w jednym miejscu najważniejszych informacji w obszarze przedsiębiorczości, uruchomiono zakładkę zawierającą informacje o pomocy dla przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki pandemii Covid-19. Informacje o działaniach łagodzących skutki pandemii koronawirusa, podejmowanych przez Samorząd Województwa, upowszechniane były także za pomocą spotów radiowych oraz video. Ich emisja w okresie kwiecień-maj 2020 r. miała miejsce na antenach regionalnych rozgłośni radiowych oraz w social mediach. Miały one za zadanie informować mieszkańców województwa o różnych formach przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z pandemii i kreowaniu właściwych w tej sytuacji postaw i zachowań. W 2020 r. zrealizowano także 5 filmów krótkometrażowych, mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstw społecznych z Warmii i Mazur, zaangażowanych w walkę z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. W materiałach filmowych ukazane zostały m.in. zaangażowanie pracowników przedsiębiorstw społecznych w szycie maseczek i materiałów ochronnych, a także niesienie pomocy potrzebującym.

Ograniczenia w przemieszczaniu się ludności w związku z pandemią koronawirusa w bardzo negatywny sposób wpłynęły na funkcjonowanie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach. Stąd też *Spółka Warmia i Mazury sp. z o.o.* podjęła zdecydowane kroki, aby ochronić miejsca pracy i utrzymać ciągłość operacyjną portu. Zadanie to było szczególnie trudne, gdyż jako jedno z nielicznych lotnisk w Polsce, Port Lotniczy Olsztyn-Mazury nie otrzymał rządowej dotacji z Funduszu Przeciwdziałania pandemii Covid-19 i musiał ograniczyć się wyłącznie do wsparcia oferowanego w ramach Tarczy Antykryzysowej. Niemniej jednak dzięki działaniom Spółki Warmia i Mazury sp. z o.o. wszystkie połączenia pasażerskie oferowane przez przewoźników przed pandemią COVID-19, wróciły do rozkładu lotów na przełomie czerwca i lipca 2020.

W województwie warmińsko-mazurskim jednym z odczuwalnych skutków pandemii koronawirusa był spadek liczby turystów zagranicznych odwiedzających nasz region. Skutki tego zjawiska miała łagodzić realizacja projektu *Czas na Warmię i Mazury*. Jednym z jego celów było zachęcenie zagranicznych turystów do odwiedzenia naszego regionu po zniesieniu ograniczeń w ruchu ludności wynikających z pandemii Covid-19. Dzięki zaangażowaniu licznych instytucji i placówek dyplomatycznych komunikaty promocyjne publikowano w wielu krajach, również poza Europą.

² Z wynikami badania można zapoznać się na stronie internetowej: <https://warmia.mazury.pl/polityka-spoleczna/aktualnosci/5813-podsumowanie-ankiety-dotyczacej-dzialan-podejmowanych-przez-zespolo-interdyscyplinarne-w-czasie-pandemii>

W ramach dialogu społecznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi podjęto współpracę z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy monitorowaniu funkcjonowania i potrzeb organizacji pozarządowych w okresie pandemii (spotkania on-line, bieżące omawianie potrzeb). Jednocześnie na szczeblu ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego konsultowano rozwiązania prawne zawarte w tzw. tarczach antykryzysowych, dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych (w tym współpracy JST-NGO). Dodatkowo dialog społeczny w zakresie zmagania seniorów z pandemią koronawirusa były przedmiotem obrad Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Miniony rok, oprócz niezwyklej ofiarności służb medycznych, był okresem wzmożonej działalności środowisk lokalnych (formalnych i nieformalnych), polegającej na niesieniu pomocy potrzebującym – seniorom, osobom samotnym, chorym, z niepełnosprawnościami. Czas pandemii pokazał potencjał, solidarność oraz wrażliwość zwykłych mieszkańców i wolontariuszy.

GOSPODARKA

4. Gospodarka

4.1. Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy odzwierciedla stan gospodarki, a także znacząco oddziałuje na poziom rozwoju ekonomicznego w regionie. Wpływa również na standard życia i zamożność mieszkańców. Stąd też rynek pracy jest szczególnym obiektem polityk publicznych, które z jednej strony mają zapewnić osobom bezrobotnym i poszukującym pracy aktywność zawodową i zwiększenie szans na zatrudnienie, z drugiej zaś strony mają umożliwić pracodawcom dostęp do wykwalifikowanych zasobów siły roboczej.

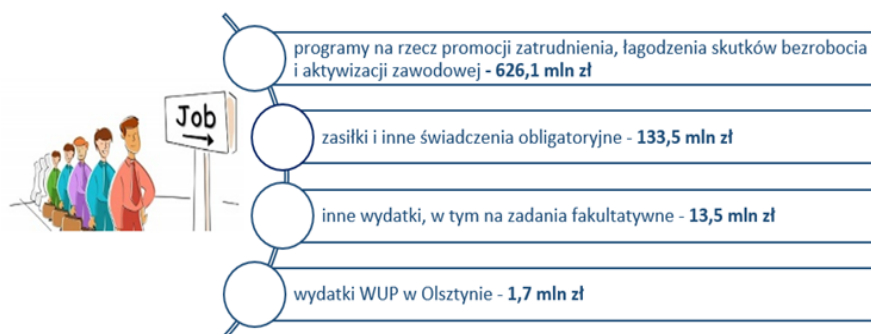
Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Jednostką organizacyjną Samorządu Województwa odpowiedzialną za kreowanie regionalnej polityki zatrudnienia jest Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie (WUP), który corocznie podejmuje szereg działań mających na celu poprawę sytuacji na regionalnym rynku pracy.

Obszary priorytetowe dla podejmowanych działań w 2020 r. zostały wyznaczone w *Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia* zatwierdzonym uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr 4/49/20/VI z 28 stycznia 2020 r. Jest on dokumentem o charakterze operacyjnym, określającym i koordynującym regionalną politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w krótkim okresie czasu. Stanowi uszczegółowienie zadań wynikających ze *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku* przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa nr XIV/346/16 z 23 lutego 2016 r. Główne cele *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2020 r.* dotyczą realizacji działań na rzecz wzrostu zatrudnienia oraz zwiększania aktywności społeczno-zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy, wspierania przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy oraz zwiększenia skuteczności i szybkości reagowania na zmieniające się potrzeby rynku pracy wynikające m.in. ze zmian demograficznych, zwolnień grupowych.

W 2020 r. na działania na rzecz wzrostu zatrudnienia oraz zwiększania aktywności społecznej i zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim z Funduszu Pracy wydano 774,8 mln zł (diagram nr 13). Dzięki środkom tym udało się zaktywizować 13 181 osób bezrobotnych, tj. o 3 368 osób mniej niż w 2019 roku.

Diagram 13. Działania na rzecz wzrostu zatrudnienia i zwiększenia aktywności zawodowej w 2020 r.

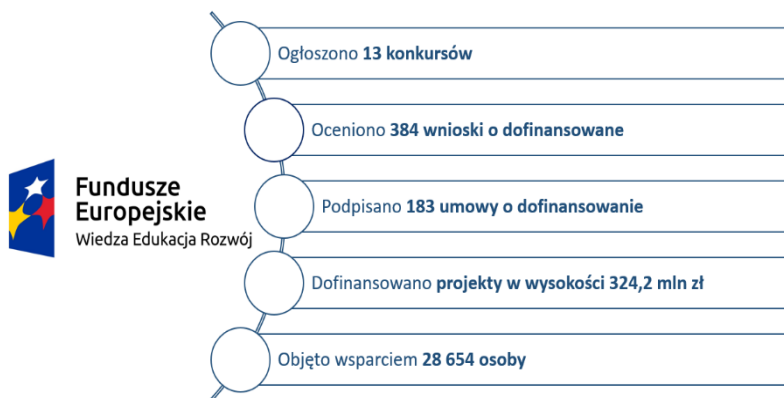

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami przyznany limit środków Funduszu Pracy został podzielony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie dla poszczególnych samorządów powiatowych. Podział uzyskał akceptację Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy oraz został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ubiegłym roku, w porównaniu do 2019 roku, wydatki poniesione z Funduszu Pracy w naszym województwie zwiększyły się ponad dwukrotnie, co związane było z przyznaniem dodatkowych środków na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie skutków pandemii COVID-19.

W województwie warmińsko-mazurskim wdrażane są również działania aktywizacyjne skierowane do młodych osób pozostających bez zatrudnienia przewidziane w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020), dla których WUP w Olsztynie jest Instytucją Pośredniczącą. Zadania te realizowane są zarówno w procedurze pozakonkursowej (projekty wdrażane przez powiatowe urzędy pracy) jak i konkursowej. Działania przeprowadzone od początku realizacji programu, przedstawione zostały na diagramie nr 14.

Diagram 14. Realizacja działań na rzecz wsparcia ludzi młodych w województwie warmińsko-mazurskim (PO WER 2014-2020)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Epidemia COVID-19 i wprowadzenie licznych restrykcji związanych z przemieszczaniem się i czasowym zamknięciem granic oraz zmiany w organizacji urzędów pracy wiązały się z niepewnością sytuacji cudzoziemców pracujących w Polsce oraz pracodawców ich zatrudniających. Aby unormować trwałość zatrudnienia pracowników z zagranicy ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wprowadziła udogodnienia dla cudzoziemców, którzy w czasie trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii przebywali w Polsce i byli uprawnieni do wykonywania pracy na terenie kraju. Osobom tym umożliwiono legalne pozostanie w Polsce. Po częściowym zniesieniu obostrzeń w gospodarce, pracodawcy wciąż byli zainteresowani zatrudnieniem obcokrajowców. Z danych z monitoringu realizowanego przez WUP w Olsztynie wynika, że w 2020 r. powiatowe urzędy pracy wpisały do ewidencji 47 775 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi (tj. o 18 878 oświadczeń więcej niż w 2019 r.) oraz wydały

Diagram 15. Działania na rzecz zatrudnienia cudzoziemców na rynku pracy województwa w 2020 r.

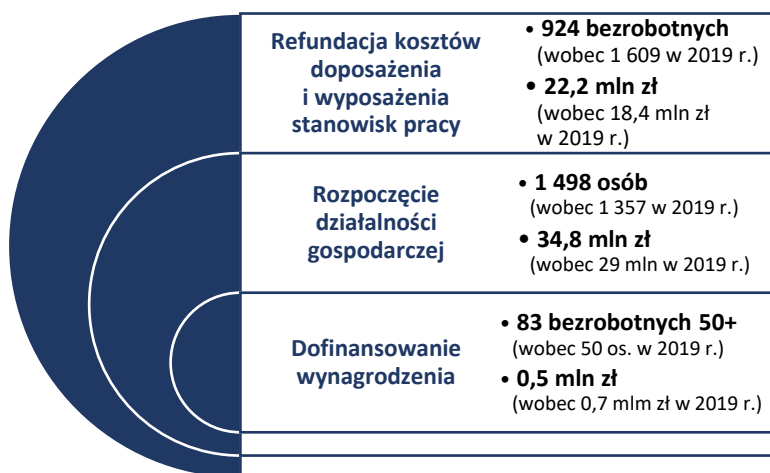
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

948 zezwoleń na pracę sezonową (tj. o 304 zezwoleń więcej niż w 2019 r.). W tym samym okresie Wojewoda Warmińsko-Mazurski wydał 6 962 zezwolenia na pracę (tj. o 4 302 zezwoleń mniej niż w 2019 r.). Wśród pracowników z zagranicy przeważają obywatele Ukrainy, ale pracodawcy zatrudniali również osoby z innych państw takich jak Nepal, Kuba, Wybrzeże Kości Słoniowej.

Zadania określone w dokumentach kształtujących politykę rynku pracy w 2020 roku nie skupiały się wyłącznie na osobach bezrobotnych, lecz w dużej mierze dotyczyły wspierania przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy. Podejmowane działania, w ramach dostępnych rozwiązań ustawowych, poniesione koszty i uzyskane efekty przedstawione zostały na diagramie nr 16.

W 2020 r. Wojewódzki oraz powiatowe urzędy pracy realizowały zadania w ramach Tarczy Antykryzysowej, których celem była pomoc dla przedsiębiorców dotkniętych kryzysem wywołanym globalną pandemią koronawirusa. Świadczenia oraz dotacje wypłacane pracodawcom pozwoliły ograniczyć negatywne skutki gospodarczo-ekonomiczne oraz ochronić miejsca pracy. Na koniec 2020 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie wpłynęło łącznie 3 407 wniosków przedsiębiorców o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), z czego 1 975 zostało rozpatrzonych pozytywnie (pozostałe zostały przekazane do uzupełnienia dokumentacji

Diagram 16. Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Diagram 17. Działania na rzecz dofinansowania pracowników w ramach Tarczy Antykryzysowej realizowanej przez WUP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

lub wymagały korekty). Łączna wartość udzielonego wsparcia ze środków FGŚP wyniosła 236,8 mln zł i pozwoliła ochronić 76 519 miejsc pracy. Efekty dofinansowania wynagrodzeń poszczególnych grup pracowników przedstawione zostały na diagramie nr 17.

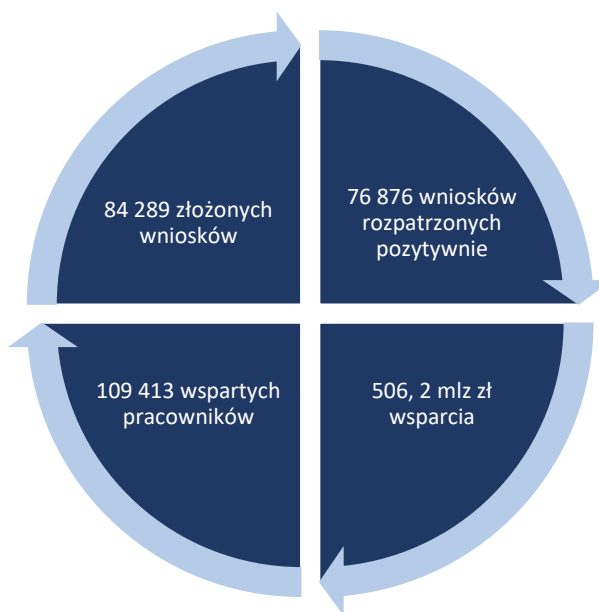

Powiatowe Urzędy Pracy również realizowały zadania związane z *Tarczą Antykryzysową*, obsługując wnioski pracodawców dotyczące dofinansowań do wynagrodzenia następujących grup pracowników:

- pracowników MŚP – 6 423 podmiotom wypłacono dofinansowanie na kwotę 149,3 mln zł, które zostało przeznaczone na część kosztów wynagrodzeń 38 350 pracowników (7 369 złożonych wniosków),
- przedsiębiorców samozatrudnionych - kwota 57,8 mln zł została przeznaczona na część kosztów prowadzenia działalności gospodarczej 10 920 przedsiębiorców samozatrudnionych (12 377 złożonych wniosków),
- mikroprzedsiębiorców z Funduszu Pracy - 58 645 mikroprzedsiębiorcom udzielono pożyczek w wysokości 292,1 mln zł (63 087 złożonych wniosków),
- pracowników mikro i małych przedsiębiorstw z określonych branż³ - łączna kwota pomocy wyniosła 3,1 mln zł i dotyczyła 625 pracowników (1 275 złożonych wniosków),
- pracowników organizacji pozarządowych - 3,9 mln zł przeznaczono na część kosztów wynagrodzeń 864 pracowników organizacji pozarządowych (181 złożonych wniosków).

Do Powiatowych Urzędów Pracy złożono łącznie 84 289 wniosków, z czego 76 876 zostało rozpatrzonych pozytywnie – łączna wartość wsparcia wyniosła 506,2 mln zł i objęła 109 413 pracowników ujętych we wnioskach, co przedstawia diagram nr 18.

Diagram 18. Działania na rzecz dofinansowania pracowników w ramach Tarczy Antykryzysowej realizowanej przez PUP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Ważnym obszarem działań w 2020 r. było wsparcie wzrostu kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców, sprzyjających aktywności zawodowej. Zadania te realizowane były m.in. dzięki środkom Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). W ich podziale dla urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego uczestniczy Zarząd Województwa. W 2020 r. samorządy powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego, podpisały umowy na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w wysokości 6,4 mln zł, czyli o 0,3 mln zł więcej niż w 2019 r. Pomimo utrudnień

³ Branżami tymi były następujące podgrupy PKD 2007: Hotele i podobne obiekty zakwaterowania; Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania; Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe; Działalność agentów turystycznych; Działalność organizatorów turystyki.

związanych z pandemią COVID-19, np. odwoływanie niektórych kursów lub realizacja ich w formie on-line, udało się wykorzystać 96,7% środków przyznanego limitu podstawowego KFS (6,2 mln zł). Dostosowując wielkość otrzymanych środków do potrzeb pracodawców, w ciągu roku aplikowano m.in. o dodatkowe środki z rezerwy Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii o łącznej wysokości 0,9 mln zł. Zostały one przeznaczone głównie na wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych u pracodawców, którzy w latach 2017-2019 nie korzystali ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (63,3%) oraz na wsparcie w nabywaniu kompetencji cyfrowych (17,3%). Ostatecznie powiatowe urzędy pracy dysponowały kwotą 7,3 mln zł, z czego wydatkowały 7 mln zł. W 2020 r. ze wsparcia realizowanego ze środków KFS skorzystało 3 435 pracodawców/pracowników.

Do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie należy także promocja Krajowego Funduszu Szkoleniowego na regionalnym rynku pracy, jako instrumentu umożliwiającego rozwój kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców w celu wzrostu aktywności zawodowej. W 2020 roku WUP w Olsztynie na ten cel wydatkował 140,6 tys. zł (w 2019 r. było to 134,0 tys. zł).

Na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie prowadzi rejestr agencji zatrudnienia. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wpis do Rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (KRAZ) posiadało 201 podmiotów. Działania podejmowane w roku 2020 przedstawione zostały na diagramie nr 19.

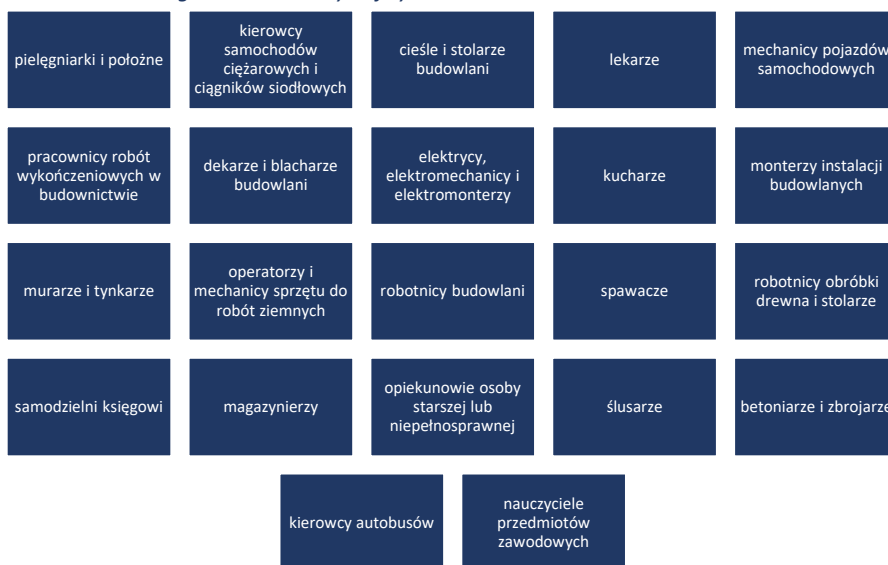
Diagram 19. Rejestr agencji zatrudnienia w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

W 2020 r. po raz szósty przeprowadzono badanie *Barometr zawodów*, którego celem jest określenie zapotrzebowania na pracowników w perspektywie najbliższych 12 miesięcy. Efektem pracy uczestników badania – pracowników powiatowych urzędów pracy oraz innych instytucji rynku pracy – jest prognoza sytuacji na lokalnym rynku pracy określająca relację pomiędzy popytem a podażą dostępnej siły roboczej. Badanie

Diagram 20. Zawody deficytowe na Warmii i Mazurach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

to stanowi źródło informacji nie tylko dla urzędów pracy oraz samych zainteresowanych, lecz również dla szkół, które kształcą przyszłe kadry województwa warmińsko-mazurskiego. Prognoza barometru na 2021 r. przewiduje występowanie na Warmii i Mazurach 22 grup zawodów deficytowych (w porównaniu do 2020 r. spadek o 6 grup zawodów). Wykaz zawodów deficytowych przedstawiony został na diagramie nr 20. W dalszym ciągu przeważać będzie grupa zawodów zrównoważonych (140 grup zawodów – wzrost o 7 grup zawodów w porównaniu do roku poprzedniego). Bez zmian pozostanie grupa zawodów nadwyżkowych (jedna grupa zawodów – ekonomiści). Wyniki badań są szeroko rozpowszechniane, m.in. podczas spotkań z przedstawicielami szkół branżowych w województwie.

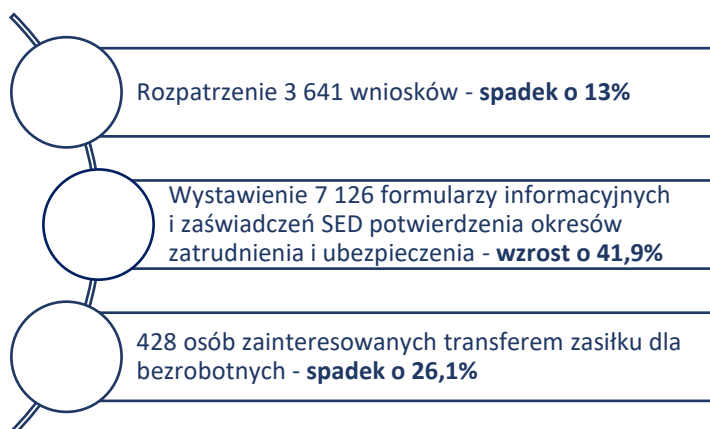
Zmieniający się rynek pracy skłania do szukania rozwiązań zmierzających do zwiększenia adekwatności działań instytucji rynku pracy i podniesienia ich efektywności. Na znaczeniu zyskuje jakość usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, a w szczególności poradnictwa zawodowego. W 2020 r. było to zadanie szczególnie trudne, na którego efekty bezpośredni wpływ miała sytuacja epidemiologiczna. Z poradnictwa zawodowego realizowanego w WUP w Olsztynie w 2020 r. skorzystały 1 443 osoby. W celu zapewnienia klientom urzędów pracy wsparcia na najwyższym poziomie, WUP w Olsztynie prowadzi działalność metodyczno-szkoleniową w zakresie realizacji usług rynku pracy. W 2020 roku zorganizowano trzy szkolenia, w ramach których przeszkolonych zostało 63 doradców klienta z województwa warmińsko-mazurskiego, którzy zapewniają indywidualną pomoc każdej osobie bezrobotnej i poszukującej pracy. Szkolenia odpowiadają na potrzeby zgłaszane przez pracowników PUP oraz wyzwania zmieniającego się rynku pracy. Tematyka realizowanych szkoleń to:

- *Jak pracować z osobami uzależnionymi i zagrożonymi uzależnieniami?*
- *Testy psychologiczne w poradnictwie zawodowym.*
- *Sytuacja kryzysowa związana z klientem agresywnym z powodu pobudzenia chorobowego lub psychozy.*

W województwie warmińsko-mazurskim realizowane jest również międzynarodowe pośrednictwo pracy prowadzone w ramach sieci EURES. Działania kadry EURES skupiały się zarówno na poszukujących pracy (w 2020 r. skorzystało z nich 359 osób), jak i poszukujących pracowników (51 pracodawców). Z upoważnienia Marszałka Województwa w 2020 r. realizowano także zadania wynikające z międzynarodowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

W 2020 r. rozpatrzono 3 641 wniosków osób zainteresowanych przyznaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych bądź uzyskaniem możliwości transferu zasiłku, a także uzyskaniem potwierdzenia okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w Polsce. Na diagramie nr 21 przedstawione zostały działania podjęte w 2020 r. w ramach sieci EURES w porównaniu do roku 2019.

Diagram 21. Międzynarodowe pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Przejawem poszukiwań przez instytucje rynku pracy nieszablonowych rozwiązań są inicjatywy podejmowane w ramach partnerstwa lokalnego koordynowanego przez WUP w Olsztynie pn. *PAKT dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego*. Partnerstwo opiera się

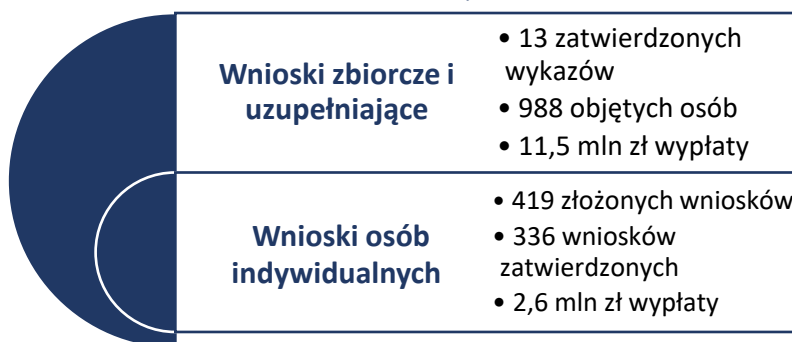
na działalności siedmiu zespołów zadaniowych, których liderami są przedstawiciele WUP. W 2020 r. odbyło się 1 spotkanie w ramach PAKTU z udziałem 74 osób oraz spotkanie robocze trzech zespołów zadaniowych (zespołu ds. rozwoju zawodowego, zespołu metodycznego, zespołu ds. administrowania informacją elektroniczną), w którym udział wzięło 25 osób. Od 2009 r. z inicjatywy i przy koordynacji WUP w Olsztynie partnerstwo angażuje się w realizację Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery. W 2020 r. z uwagi na sytuację epidemiologiczną impreza nie odbyła się, a działania partnerstwa ograniczyły się do organizacji spotkań szkoleniowych, umożliwiających wymianę doświadczeń.

Samorząd Województwa podejmuje również działania wynikające z zadań Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), z którego środków wypłacane są roszczenia pracownicze w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności. Ogółem wypłacono 14,1 mln zł. Stanowi to gwałtowny wzrost w porównaniu z rokiem 2019, tj. wzrost o 11,4 mln zł, czyli 423,8%.

Bez wątpienia trwający nadal stan epidemiczny ma bezpośredni wpływ na pogorszenie się sytuacji

ekonomicznej podmiotów gospodarczych, a świadczenia wypłacane w ramach Tarczy Antykryzysowej nie są w stanie długofalowo przeciwdziałać zapaści na rynku gospodarczym, w tym fali upadłości wielu podmiotów gospodarczych. W związku z tym należy spodziewać się wzrostu zapotrzebowania na środki z FGŚP.

Diagram 22. Wypłaty z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

4.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego

Rozwój ekonomiczny Warmii i Mazur oraz budowanie nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki regionu jest jednym z priorytetów działań Zarządu Województwa. Z tej przyczyny w regionie realizowany jest szereg przedsięwzięć mających na celu rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji, którymi są: drewno i meblarstwo, ekonomia wody oraz żywność wysokiej jakości.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Odpowiadając na zmiany gospodarcze i wyzwania rozwojowe, w ostatnim czasie podjęto prace na rzecz identyfikacji potencjalnych nowych regionalnych inteligentnych specjalizacji. Dlatego też w strategii

Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego określone zostały założenia przedsiębiorczego odkrywania regionalnych specjalizacji, a ich uszczegółowieniem i podsumowaniem są *Zasady identyfikacji inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego* przyjęte przez Zarząd Województwa 22 października 2019 r. Proces identyfikacji kolejnych potencjalnych specjalizacji oparty jest na podejściu oddolnym, w którym inicjatywa pozostaje po stronie interesariuszy. Ich rolą jest przygotowanie diagnozy oraz programu rozwoju wybranego sektora. W trosce o zapewnienie szerokiego dostępu do procesu identyfikacji specjalizacji, nie zakłada się ograniczeń podmiotowych – propozycję nowej regionalnej inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego może złożyć dowolny podmiot, pod warunkiem, że do opracowania swojej propozycji zaangażuje odpowiednio liczną grupę interesariuszy.

W celu zintensyfikowania współpracy na rzecz identyfikacji inteligentnych specjalizacji Samorząd Województwa w I kwartale 2020 r. przeprowadził konkurs na dofinansowanie projektów (ze środków RPO WiM 2014-2020) polegających na opracowaniu *Programu Rozwoju* wraz z diagnozą określonego sektora/dziedziny gospodarki jako potencjalnej regionalnej inteligentnej specjalizacji. Program ten musi m.in. zawierać propozycję działań animacji współpracy interesariuszy na rzecz określenia inteligentnych specjalizacji. W wyniku konkursu RPO WiM 2014-2020, wyłoniono projekt, obejmujący badanie jednej nowej potencjalnej specjalizacji regionu. Beneficjent projektu prowadzi prace (w latach 2020-2021) nad przygotowaniem diagnozy w zakresie wstępnie określonej branży pod nazwą *Zdrowe Życie*, koncentrującej się na sektorach związanych z turystyką medyczno-rehabilitacyjno-sportową. Dodatkowo w ramach wewnętrznych prac Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonano analizy 30 branż gospodarki regionu w kontekście potencjalnych nowych inteligentnych specjalizacji.

Działania na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji są także realizowane w ramach Sieci Dyrektorów Inteligentnych Specjalizacji Regionów Morza Bałtyckiego, której województwo warmińsko-mazurskie jest członkiem od roku 2019. Sieć ta skupia 10 regionów z 5 różnych krajów z obszaru Morza Bałtyckiego, reprezentowanych przez osoby odpowiedzialne za kształtowanie polityki inteligentnych specjalizacji. Jej celem jest wzmocnienie zdolności regionów do współpracy, dzielenia

Diagram 23. Struktura Sieci

Sieć Dyrektorów Inteligentnych Specjalizacji Regionów Morza Bałtyckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej

się wiedzą i doświadczeniem w zakresie strategii inteligentnych specjalizacji i innowacji. Współpraca w ramach sieci odgrywa kluczową rolę doradczą i decyzyjną we wspieraniu rozwoju platformy pn. *Ekosystem inteligentnych specjalizacji Regionu Morza Bałtyckiego* (BSR S3 Ecosystem), prowadzonej przez szwedzki region Västerbotten w ramach projektu Interreg. W roku 2020 działania Sieci koncentrowały się na analizie łańcucha wartości w obszarze biogospodarki obiegu zamkniętego. Działania te powiązane są z aktualnym podejściem UE do rozwoju społeczno-gospodarczego, innowacji i zmian klimatu po 2020 r. Związane są z koncepcją Europejskiego Zielonego Ładu i powiązaniem z nią Mechanizmem Sprawiedliwej Transformacji (MST), Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Strategią Przemysłową UE i Strategią UE na rzecz MŚP, a także Planem Działania UE dotyczącym Gospodarki o Obiegu Zamkniętym.

Współpraca na rzecz inteligentnego rozwoju podejmowana była także w ramach Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencji Marszałków RP, którego przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie są czynnymi uczestnikami. Celem Forum jest wymiana doświadczeń, informacji oraz upowszechnianie dobrych praktyk związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Tematyką spotkań w 2020 r. było głównie przygotowanie regionów do nowej perspektywy finansowej w kontekście spełnienia warunków dotyczących inteligentnych specjalizacji.

W 2020 roku nawiązano również współpracę z europejską Inicjatywą JASPERS (*Wspólna Pomoc we Wspieraniu Projektów dla Europejskich Regionów* (ang. *Joint Assistance to Support Projects In European Regions*)), która zapewniła wsparcie eksperckie w opracowaniu koncepcji badania udziału podmiotów z Warmii i Mazur w międzynarodowych łańcuchach wartości. W 2020 r. opracowano koncepcję badania, które zostanie przeprowadzone w roku 2021.

Dotyczyć ono będzie opracowania odpowiednich narzędzi polityki regionalnej, które umożliwią włączenie podmiotów zlokalizowanych w regionie w międzynarodowe łańcuchy wartości, a tym samym zajęcie stabilnej i korzystnej ekonomicznie pozycji w światowym obiegu gospodarczym.

Samorząd Województwa był również jednym z 6 samorządów wybranych do wsparcia w ramach pilotażowego programu *gov_LAB* – *program edukacyjny dla jednostek samorządu terytorialnego* realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Celem pilotażu było dostarczenie administracji samorządowej wiedzy i umiejętności w zakresie projektowania instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców. Projekt województwa warmińsko-

mazurskiego zakładał wypracowanie instrumentu wsparcia udziału przedsiębiorców (MŚP) z województwa warmińsko-mazurskiego w międzynarodowych łańcuchach wartości. Zakończenie realizacji przedsięwzięcia nastąpi w 2021 r. W procesie wypracowania usługi dla MŚP metodą *Service Design*, obejmującym warsztaty kreatywne oraz m.in. bezpośrednie kontakty z planowanymi odbiorcami (testowanie rozwiązania), udział wzięło 6 pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W 2020 roku kontynuowana była również współpraca Samorządu Województwa z jednostkami naukowymi z regionu w ramach członkostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w *Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji (ERRIN)*, tj. z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu. Do głównych korzyści członkostwa w Sieci należy możliwość wymiany wiedzy na poziomie UE. ERRIN wspiera swoich członków we wspólnym podejściu do badań i innowacji, ułatwia regularny dialog z instytucjami UE, wymianę międzyregionalną i realizację wspólnych projektów, tworzenie skutecznych powiązań i kontaktów z innymi sieciami i organizacjami aktywnymi w obszarze badań i innowacji na szczeblu europejskim. Pracownicy Urzędu oraz uczelni uczestniczyli w spotkaniach różnych Grup Roboczych w ramach ERRIN, wymieniając się wiedzą i doświadczeniami dotyczącymi m.in. inteligentnych specjalizacji, designu i twórczości a także w walnych zgromadzeniach Sieci. Wymiernym efektem współpracy jest planowany udział Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w międzynarodowym projekcie pn. *RECIPROCITY* finansowanym z programu Horyzont 2020. Celem projektu jest zainicjowanie i wsparcie replikacji innowacyjnych rozwiązań mobilnych w miastach i gminach o różnej wielkości, lokalizacji, stopniu urbanizacji i zapotrzebowaniu na mobilność. Beneficjentem rozwiązań w postaci zdobycia wiedzy/wypracowania rozwiązania organizacyjnego i technologicznego dla wspólnego biletu aglomeracyjnego (wraz z systemem rozliczeń) z włączeniem kolei aglomeracyjnej do systemu transportu miejskiego/aglomeracyjnego ma być Miasto Olsztyn.

Interesującą inicjatywą Zarządu Województwa jest serwis internetowy *Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur* (<https://biznes.warmia.mazury.pl/>) i profil na Facebooku, które funkcjonują od 2019 roku. Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur powstała z myślą o przedsiębiorstwach z regionu, instytucjach otoczenia biznesu, osobach zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wszystkich osobach poszukujących informacji gospodarczych z województwa warmińsko-mazurskiego. Celem utworzenia Platformy było zebranie w jednym miejscu najważniejszych informacji w obszarze przedsiębiorczości i przedstawienie ich w czytelnej i przystępnej formie. Przez cały rok na stronie internetowej, a także na profilu w mediach społecznościowych publikowane były użyteczne informacje zarówno dla przedsiębiorców, jak

Diagram 24. Funkcjonowanie serwisu internetowego i profilu w mediach społecznościowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej

i osób zainteresowanych prowadzeniem własnego biznesu. Mając na uwadze ekonomiczne skutki pandemii Covid-19 na stronie uruchomiono zakładkę zawierającą informacje związane z pomocą dla przedsiębiorstw odczuwających jej negatywne skutki. Efekty funkcjonowania serwisów internetowych przedstawione zostały na diagramie nr 24.

Innym działaniem na rzecz rozwoju gospodarczego Warmii i Mazur, kontynuowanym w 2020 r., była współpraca z instytucjami otoczenia biznesu działającymi w województwie warmińsko-mazurskim. Oprócz wymiany bieżących informacji koncentrowano się na konsultowaniu projektowanego przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii oraz Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości systemu akredytacji ośrodków Innowacji w Polsce. Akredytacja instytucji otoczenia biznesu ma być warunkiem świadczenia przez nie usług dofinansowanych ze środków polityki spójności w latach 2021-2027. W tej sprawie w listopadzie 2020 r. zorganizowano spotkanie z instytucjami z regionu w celu dyskusji nad projektowanym systemem oraz zebraniem uwag do przekazania Ministerstwu Rozwoju, Pracy i Technologii.

Mając na uwadze potrzeby inwestycyjne i zwiększanie dostępu do kapitału przedsiębiorstw z województwa warmińsko-mazurskiego realizowana jest *Strategia inwestycyjna instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* (przyjęta 27 grudnia 2016 r., ostatnio zaktualizowana 23 listopada 2020 r.). Strategia zakłada wsparcie do 2023 r. ponad 900 MŚP pożyczkami, poręczeniami oraz wejściami kapitałowymi. Menadżerem Funduszu Funduszy zarządzającym środkami przeznaczonymi

na instrumenty finansowe wdrażane w ramach RPO WiM 2014-2020 jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Umowę z Bankiem podpisano 29 maja 2017 r. Menadżer Funduszu Funduszy zarządza kwotą 60,2 mln EUR. W związku z wystąpieniem w roku 2020 pandemii COVID-19 w Strategii inwestycyjnej wprowadzono m.in. nowy produkt – pożyczkę płynnościową dla firm dotkniętych skutkami kryzysu. Na wsparcie kapitału obrotowego przedsiębiorstw przeznaczono blisko 46 mln zł. Stan realizacji Strategii na koniec 2020 r. przedstawiono na diagramie nr 25. W roku 2020 prace kontynuowała również Rada Inwestycyjna Województwa Warmińsko-Mazurskiego składająca się m.in. z niezależnych ekspertów z sektora bankowego, nauki oraz biznesu. Ich rolą było m.in. wydanie opinii w zakresie możliwości wykorzystania instrumentów finansowych do przeciwdziałania ekonomicznym skutkom pandemii COVID-19 na Warmii i Mazurach.

Diagram 25. Realizacja Strategii Inwestycyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej

W 2020 r. w celu monitorowania poziomu realizacji polityki innowacyjnej w regionie, opracowany został *Raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji za 2019 r.* W dokumencie przedstawiono informacje o sytuacji gospodarczej Warmii i Mazur w przekroju różnych sektorów i branż, a także dane na poziomie każdej z trzech specjalizacji badanych łącznie i każdej z osobna oraz informacje o poziomie oddziaływania wsparcia udzielanego inteligentnym specjalizacjom w ramach RPO WiM 2014-2020. Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego służy cyklicznemu dostarczeniu informacji zwrotnej władzom województwa warmińsko-mazurskiego oraz ogółowi interesariuszy, czy strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa w części dotyczącej inteligentnych specjalizacji realizowana jest zgodnie z planem, osiągnięte są zakładane rezultaty i czy pojawiają się nowe obszary o potencjale tworzenia przewag konkurencyjnych regionu.

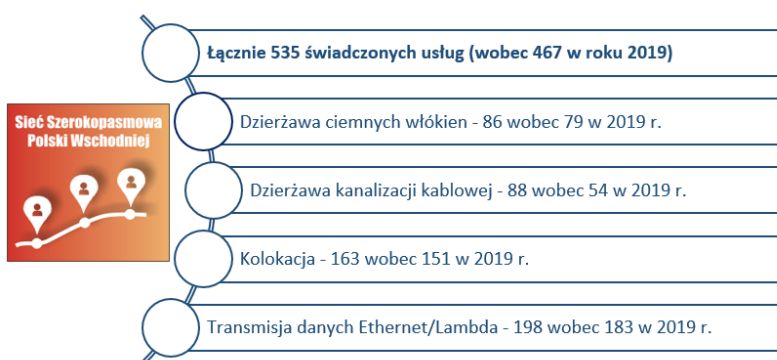
4.3. Społeczeństwo informacyjne

Dzisiejsze społeczeństwa coraz bardziej opierają swój rozwój na wykorzystywaniu informacji oraz nowych technologiach informatycznych. Dlatego niezwykle istotny jest rozwój usług i narzędzi teleinformatycznych oraz budowanie podstaw dla transformacji cyfrowej gospodarki Warmii i Mazur, w tym specjalistycznych kadr oraz promowanie umiejętności cyfrowych u mieszkańców.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Województwo Warmińsko–Mazurskie jest właścicielem infrastruktury szerokopasmowej powstałej w ramach projektu pt. *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie* współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Według stanu na koniec 2020 r. na usługi świadczone w oparciu o infrastrukturę Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej w województwie warmińsko-mazurskim zawarto 535 umów szczegółowych (wobec 466 w 2019 roku). Łączna liczba świadczonych usług wyniosła 535, a ich szczegółowa klasyfikacja przedstawiona została na diagramie nr 26.

Diagram 26. Usługi świadczone w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej

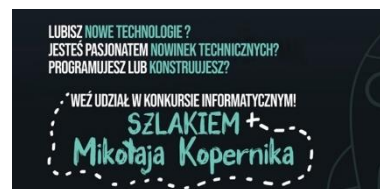

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Społeczeństwa Informatycznego

Szczegółowe informacje na temat funkcjonowania sieci szerokopasmowego Internetu w województwie warmińsko-mazurskim są cyklicznie przedstawiane podczas sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Od przystąpienia w 2017 r. Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego do *Szerokiego Porozumienia na Rzecz Umiejętności Cyfrowych*, Województwo Warmińsko-Mazurskie podejmuje szereg działań na rzecz promowania nowoczesnych technologii informacyjnych wśród społeczeństwa, promowania umiejętności cyfrowych i budowania kompetencji kluczowych na potrzeby transformacji cyfrowej gospodarki regionu. W ramach niniejszego *Porozumienia*:

- Corocznie organizowany jest Konkurs Informatyczny *Szlakiem Mikołaja Kopernika*. Jest on skierowany do uczniów regionalnych szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a jego celem jest rozwijanie zainteresowania tematyką nowych technologii, pogłębianie wiedzy w zakresie informatyki przy wykorzystaniu narzędzi IT oraz pracy zespołowej. Motywuje uczestników do wykorzystywania i doskonalenia umiejętności z zakresu wykorzystania technologii cyfrowych, narzędzi informatycznych, a tym samym wspiera szkoły i placówki edukacyjne w podejmowaniu działań ukierunkowanych na wykorzystywanie innowacyjnych narzędzi i technik w dydaktyce. W 2020 r. w konkursie udział wzięło 37 uczniów

wraz z 16 opiekunami z 17 szkół. W ramach inicjatywy współpracowały placówki edukacyjne, instytucje kultury i nauki oraz firmy z regionu wyszczególnione na diagramie nr 27.

Prace konkursowe pokazały zainteresowanie dzieci i młodzieży nowymi technologiami oraz umiejętności wykorzystywania i łączenia technik. W ramach prac konkursowych powstały m. in. gry o tematyce związanej z życiem i twórczością Mikołaja Kopernika, strony internetowe, aplikacje i narzędzia informatyczne, które mogą być wykorzystane np. w promocji regionu, jako usługi dla mieszkańców województwa oraz turystów.

Diagram 27. Uczestnicy Konkursu Informatycznego Szlakiem Mikołaja Kopernika

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Społeczeństwa Informatycznego

- Obserwując ogromny rozwój e-sportu i potencjał tej dziedziny jako gałęzi nowoczesnej gospodarki oraz obszar rozwoju kadr dla gospodarki cyfrowej, Województwo Warmińsko-Mazurskie cyklicznie wspiera organizację rozgrywek e-sportowych, skierowanych do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz studentów z regionu. Jest to jednocześnie wysmienity sposób na promocję Warmii i Mazur wśród młodzieży. Branża e-sportowa to nie tylko zaplecze dla kompetencji zawodów przyszłości, kompetencji kluczowych, ale także rozwoju nowoczesnych usług, rozszerzenia oferty produktowej na rynku (w tym nowe gry, sprzęt komputerowy i osprzęt techniczny). W wydarzeniach e-sportowych w 2020 r. rozgrywki turniejowe odbywały się w najpopularniejszych grach sieciowych, w których udział brało bezpośrednio i pośrednio około pół tysiąca osób. Rozgrywkom towarzyszyły prezentacje nowinek sprzętowych i innowacyjnych rozwiązań, wykłady ekspertów z zakresu cyberbezpieczeństwa, dziedziny IT i nowych technologii. Regionalne szkoły reprezentowane były przez drużyny i zawodników, a także przez licznych kibiców i obserwatorów spośród młodzieży i kadry nauczycielskiej. We współpracy przy organizacji rozgrywek brały udział organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorstwa prywatne z naszego województwa.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 zrealizowano projekt *Nowe usługi infrastruktury informacji przestrzennej Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Jego głównym celem była intensyfikacja wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do budowy, uruchomienia i upowszechnienia nowych, dojrzałych,

elektronicznych usług publicznych województwa warmińsko-mazurskiego. W konsekwencji nastąpiło usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej województwa poprzez rozszerzenie cyfrowych zasobów geodezyjnych, rejestrów publicznych oraz tematycznych danych przestrzennych, poprawę ich jakości oraz dostępności, a także niezbędną rozbudowę infrastruktury aplikacyjnej i systemowej koniecznej do świadczenia e-usług. W efekcie realizacji projektu rozbudowano Atlas

Warmii i Mazur - wojewódzki portal informacji przestrzennej, którego celem jest agregowanie i publikowanie danych przestrzennych oraz umożliwienie prezentacji ujednoliconej informacji w skali całego województwa. Dodatkowo projekt dostarczył 26 dojrzałych e-usług, w tym pięciu na piątym poziomie dojrzałości - personalizacja. W przypadku trzech e-usług, w tym świadczonych przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (WODGiK), nastąpiło podniesienie poziomu ich dojrzałości. Wdrożone e-usługi stanowią skuteczne narzędzie pozyskiwania i wykorzystywania danych geoprzestrzennych dla użytkowników, w tym inwestorów w skali makroregionu.

W 2020 roku Województwo Warmińsko-Mazurskie podjęło współpracę z Fundacją KEZO przy Centrum Badawczym Polskiej Akademii Nauk, która realizuje innowacyjny na skalę światową Program Społeczny Ratunek Bez Barrier. W ramach programu została stworzona bezpłatna aplikacja mobilna, która działa w oparciu o połączone technologie Blockchain i IoT (internet rzeczy). Polega

ona na bezpośredniej komunikacji pomiędzy urządzeniem mobilnym (np. telefon, tablet), a istniejącymi systemami ochrony i ograniczonego dostępu do zamkniętych osiedli (np. brama, szlaban, kolczatka drogowa), terenów instytucji (np. szpitali, podmiotów leczniczych, urzędów, szkół, placówek edukacyjnych i opiekuńczych, zakładów pracy) lub budynków z ograniczonym dostępem (np. domofon). To nowatorskie rozwiązanie umożliwia służbom ratunkowym szybkie i bezpośrednie otwarcie zapór i blokad na osiedlach i nieruchomościach, a w ten sposób skrócenie czasu dotarcia służb ratunkowych na miejsce zdarzenia i udzielania pomocy. Ta niewątpliwie innowacyjna usługa w zakresie bezpieczeństwa publicznego podnosi jakość i dostępność usług medycznych w regionie. W projekt stopniowo angażowane będą kolejne służby ratunkowe, a docelowo system ma objąć swoim zasięgiem całe województwo i wszystkie służby funkcjonujące w polskim systemie ratownictwa.

4.4. Obszary wiejskie

Realizacja przedsięwzięć zmierzających do rozwoju obszarów wiejskich i poprawy warunków życia ludności tam mieszkającej jest jednym z głównych priorytetów działalności Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dzieje się tak, ponieważ około 40% mieszkańców naszego regionu stanowi ludność wiejska. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom w 2020 r. z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjęto szereg działań mających na celu rozwój obszarów wiejskich w naszym regionie. Działania te miały zarówno przyczynić się do aktywizacji i promocji obszarów wiejskich, jak i rozwoju rolnictwa, które nadal pozostaje ważną gałęzią regionalnej gospodarki.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Aktywizację i promocję obszarów wiejskich umożliwia m.in. realizacja konkursu *Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, którego celem jest promowanie działań z zakresu modernizacji terenów wiejskich, wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych wpływających na zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności lokalnych na obszarach wiejskich oraz rozwój demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego. W 2020 roku dofinansowano 36 przedsięwzięć na łączną kwotę około 500 tys. zł z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dla porównania - w 2019 r. było to 58 przedsięwzięć na kwotę 477 tys. zł. Środki finansowe pochodzące z samorządu województwa przeznaczone zostały na realizację małych inwestycji między innymi takich jak: modernizacja przystanków, budowa altan, wiat, wędzarni, grilli, zagospodarowanie centrów wsi, przestrzeni publicznej do odpoczynku itp.

Diagram 28. Informacja o konkursie Małe Granty Sołeckie

36 przedsięwzięć

**500 tys. zł
z budżetu
Województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wsparcie obszarów wiejskich miało miejsce także dzięki inicjatywie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego pn. *Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego Wieś Warmii, Mazur i Powiśla – miejscem, w którym warto żyć...* Jego głównym celem jest wzrost aktywności i integracji społeczności obszarów wiejskich, zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz swojego sołectwa, a także poprawa warunków życia mieszkańców wsi. W inicjatywie uczestniczy 115 sołectw z 58 gmin województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach Programu organizowane są szkolenia i warsztaty dla grup odnowy wsi i ich liderów, koordynatorów gminnych, władz gmin oraz moderatorów, wyjazdy studyjne, konkursy, wydarzenia służące nawiązywaniu partnerstw pomiędzy sołectwami, działania promocyjno-informacyjne. Dodatkowo w zeszłym roku w ramach niniejszej inicjatywy ogłoszony został konkurs *Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla*.

Diagram 29. Informacja o Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla

13 przedsięwzięć

250 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2020 roku w ramach konkursu dofinansowano 13 przedsięwzięć na kwotę blisko 250 tys. zł. W 2019 r. było to także 13 przedsięwzięć na kwotę 245 tys. zł.

W ramach otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych i podmiotów uprawnionych w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich, w 2020 r. dofinansowano 2 zadania na łączną kwotę około 16 tys. zł (w 2019 r. było to 6 zadań na kwotę 48 tys. zł.). Dzięki temu zmodernizowano przystanek nawiązujący do architektury krajobrazu oraz zawiązano i wyposażono międzypokoleniową grupę śpiewaczą.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w minionym roku realizował także *Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2020*. W tym zakresie przeprowadzono m.in. wizytacje, informacje i konsultacje z rolnikami nt. dobrostanu zwierząt, napisano i udostępniono 2 artykuły prasowe, 11 informacji na stronie internetowej oraz opracowano i rozpowszechniono ulotki w zakresie dobrostanu: bydła mlecznego, bydła mięsnego, trzody chlewnej, owiec oraz koni.

W ramach działań na rzecz rozwoju rolnictwa Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r. wydał 12 zezwoleń na skup konopi włóknistych. Ogółem na koniec 2020 r. zezwolenie na skup konopi włóknistych na Warmii i Mazurach posiadało 35 podmiotów. Ponadto, w oparciu o porozumienie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych i izbami rolniczymi przeprowadzono porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe dla gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym na obszarze województwa, wpisanych do krajowego rejestru lub znajdujących się we wspólnotowym katalogu odmian. Na tej podstawie opracowano *Listę Odmian Zalecanych* do uprawy na terenie województwa.

Diagram 30. Wydane zezwolenia na skup konopi włóknistych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

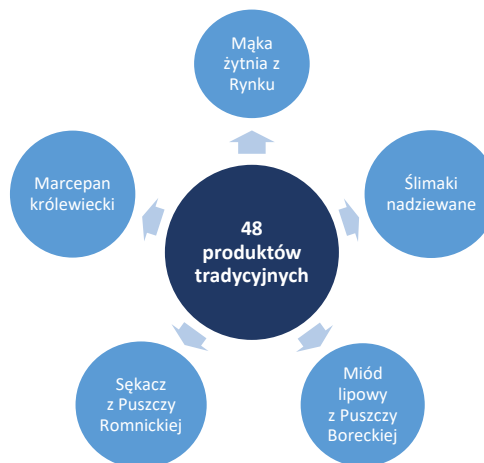
W ubiegłym roku w województwie warmińsko-mazurskim podejmowano również przedsięwzięcia mające przyczynić się do rozwoju rybactwa w regionie. W tym zakresie w 2020 roku dokonano okresowego sprawdzenia wypełniania obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki przez uprawnionych do rybactwa. Łącznie skontrolowano 100 obwodów rybackich. Sześć zostało ocenionych negatywnie, z czego do sądu zostało skierowanych pięć wniosków o ukaranie. Ponadto wydano 52 decyzje administracyjne zezwalające na odstępstwa od zakazów połowu ryb w okresach ochronnych i wymiarach ochronnych do celów zarybieniowych i badawczo-naukowych oraz jedną decyzję ustanawiającą obręb hodowlany.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r. realizował także szereg działań mających na celu promocję żywności. Działania te wynikają z realizacji *Programu rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020*, który został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa nr 30/463/16/V z 24 maja 2016 r. W roku 2020, ostatnim roku wdrażania *Programu*, realizowano następujące działania:

- Realizowano projekty *Kalendarz imprez promujących produkt regionalny Warmii i Mazur* oraz *Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle produktem regionalnym*, w ramach których:
 - na bieżąco aktualizowano stronę internetową www.produktregionalny.warmia.mazury.pl;
 - zlecono wykonanie i przeprowadzono audyty zewnętrzne, z których powstały raporty potwierdzające poprawność zachowania trwałości obu projektów.
- Przeprowadzono szkolenia dla uczniów szkół gastronomicznych w zakresie obróbki żywności wysokiej jakości oraz przygotowania potraw na bazie regionalnych surowców.

- Prowadzono listę produktów tradycyjnych, która na koniec 2020 obejmowała w sumie 48 produktów. W roku 2020 dopisano do listy 5 nowych produktów, tj. *Mąka żytnia z Rynku*, *Ślimaki nadziewane*, *Miód lipowy z Puszczy Boreckiej*, *Sękacz z Puszczy Romnickiej*, *Marcepan królewiecki*.

Diagram 31. Lista nowych produktów tradycyjnych w roku 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

- Przygotowano i wydrukowano artykuły o promocji żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej z województwa warmińsko-mazurskiego, w tym zawierające informacje o *Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle*. Były to: 2 artykuły w prasie regionalnej (*Gazeta Olsztyńska*), 1 artykuł w prasie krajowej (*Przegląd*) i 1 artykuł w prasie specjalistycznej (*Poznaj Świat*).

- Funkcjonowanie *Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle* było utrudnione z uwagi na panującą pandemię koronawirusa. W przeciwieństwie do lat poprzednich nie organizowano konferencji, a także nie brano udziału w targach. Podejmowano jednak inne działania przedstawione na diagramie nr 32.

Diagram 32. Działania podejmowane w ramach Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

- Przeprowadzono spotkanie on-line na temat certyfikacji produktów w unijnych systemach znakowania żywności wysokiej jakości. Spotkanie skierowane było do producentów żywności, którzy prowadzą wieloletnią działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, mają ugruntowaną pozycję na tutejszym rynku oraz posiadają w swojej ofercie

produkt/produkty o wieloletniej tradycji wytwarzania i potencjał do przejścia przez procedurę certyfikacyjną. Jego celem było zaprezentowanie uczestnikom praktycznych aspektów związanych z rejestracją i certyfikacją produktów w europejskich systemach znakowania żywności wysokiej jakości, tj. Chroniona Nazwa Pochodzenia, Chronione Oznaczenie Geograficzne, Gwarantowana Tradycyjna Specjalność. W spotkaniu udział wzięli m.in. przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Olsztynie, przedstawiciel *Konsorcjum Producentów i Wytwórców Podpiwka Kujawskiego*, który w ostatnim czasie zarejestrował podpiwek kujawski jako oznaczenie geograficzne.

- W ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie:
 - w zakresie upowszechniania i ochrony konsumenta dofinansowano 1 ofertę na kwotę 10 000 zł (łącznie w ramach konkursu wpłynęły 4 oferty);
 - w zakresie żywności i ochrony dziedzictwa kulinarnego 7 ofert na kwotę 70 tys. zł zostało rekomendowanych do realizacji, aczkolwiek ze względu na sytuację pandemiczną z realizacji zadań zrezygnowały 4 organizacje. Dodatkowo w trybie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przyznano 1 dotację. Ostatecznie podpisano umowy na kwotę 43 tys. zł., tj. o 28,3% niższą niż w ubiegłym roku.

Diagram 33. Informacja o konkursie dla organizacji pozarządowych

**5 ofert organizacji
pozarządowych**

53 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Sprawozdanie końcowe z realizacji *Programu rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020* zostało przyjęte przez Zarząd Województwa 8 grudnia 2020.

W 2020 roku podjęto także współpracę z Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego, obejmującą wydanie albumu *Nasze kulinarne dziedzictwo. Smaki regionów*. Album ten stanowi podsumowanie

20 lat współpracy Izby i urzędów marszałkowskich z różnych części kraju na rzecz rozwoju rynku tradycyjnej i regionalnej żywności wysokiej jakości. W albumie znajduje się m.in. lista laureatów *Pereł* – nagród w konkursach kulinarnych, a także informacje o dziedzictwie kulinarnym regionów oraz kulturowych i turystycznych atrakcjach województw.

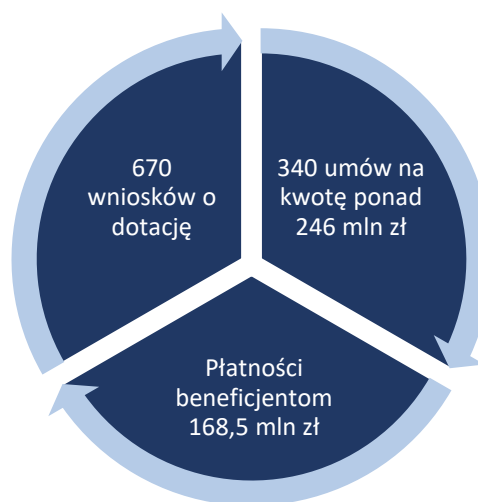
Województwo Warmińsko-Mazurskie od lat uczestniczy we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dzięki czemu odnotowuje się ogrom korzyści mających wpływ na rozwój regionu i poprawę jakości życia środowisk lokalnych. Dzięki środkom finansowym pozyskanym z tego źródła mieszkańcy naszego województwa, w szczególności z obszarów wykluczonych, mogą m.in. korzystać z ulepszonej lokalnej infrastruktury drogowej i zmodernizowanej infrastruktury wodno-ściekowej, mogą założyć własną działalność gospodarczą, dynamicznie rozwijać

swoją dotychczasową działalność, zadbać o zachowanie dziedzictwa lokalnego, czy promować walory swojego obszaru zamieszkania, w tym produkty lub usługi lokalne.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje dwa działania objęte PROW 2014-2020, którymi są *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* oraz *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*. Budżet działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* PROW 2014-2020 przypadający na województwo warmińsko-mazurskie wynosi blisko 59 mln euro. Łączna wysokość przyznanych środków na wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy *LEADER* wynosi blisko 37 mln euro, z czego ponad 30 mln euro stanowi budżet Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zaś niecałe 7 mln euro stanowią środki Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

W działaniu *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* objętym PROW 2014-2020, według stanu na koniec 2020 r. zakontraktowano już 92% środków dostępnych dla województwa warmińsko-mazurskiego. Łączna wartość zawartych umów przekracza kwotę 246 mln złotych. 65,7% środków dostępnych dla województwa zostało przekazane beneficjentom. Płatności wyniosły 168,5 mln zł. Stan wdrażania działania przedstawiony został na diagramie nr 34. W ramach działania:

Diagram 34. Realizacja działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

- Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom lokalnych społeczności największe wsparcie skierowane zostało na drogi lokalne. Zawarto 217 umów na kwotę blisko 137 mln zł, co stanowi 99% alokacji przeznaczanej na ten cel. 204 inwestycje zostały już zakończone. Płatności na rzecz beneficjentów wyniosły 119 mln zł. Łącznie dofinansowaniem objęto blisko 118 km dróg powiatowych i ponad 233 km dróg gminnych.
- Znaczne środki przeznaczono także na realizację inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową w zakresie budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz na zakup i montaż urządzeń oraz instalacji kanalizacyjnych lub wodociągowych. Zawarto 75 umów na kwotę 91 mln zł, co stanowi 97% alokacji przeznaczanej na ten cel. Płatności na rzecz beneficjentów wyniosły 32 mln zł. Łącznie dofinansowaniem objęto ponad 127 km sieci wodociągowych, 236 km kanalizacji sanitarnej, 263 przydomowych i 13 gminnych oczyszczalni ścieków, 10 ujęć wody oraz 20 stacji uzdatniania wody.
- Pomoc obejmuje również budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. Zawarto 9 umów na kwotę ponad 7,4 mln zł, co stanowi 68% alokacji przeznaczanej na ten cel. Wszystkie płatności na rzecz beneficjentów zostały zrealizowane i wyniosły 7,4 mln zł. Łącznie dzięki dofinansowaniu

powstało 9 nowoczesnych targowisk. W 2020 roku przeprowadzony został drugi nabór wniosków, w ramach którego wpłynęło 6 wniosków o dofinansowanie na kwotę ponad 4,5 mln złotych. Zawarcie umów i realizacja inwestycji z tego naboru rozpocznie się w 2021 roku i przyczyni się do poprawy lokalnej infrastruktury związanej ze sprzedażą bezpośrednią produktów rolno-spożywczych.

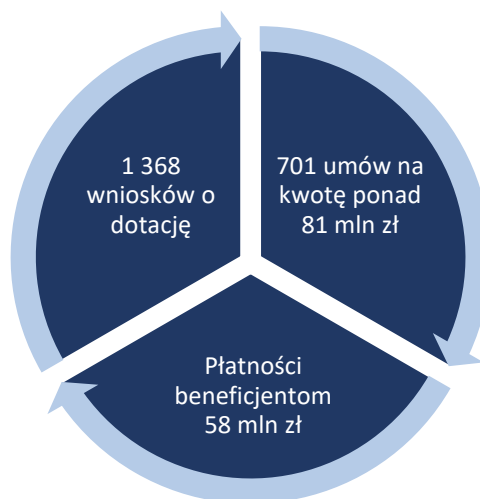
- Działanie umożliwia także wsparcie finansowe przedsięwzięć w zakresie odnowy wsi. Zawarto 29 umów na kwotę ponad 10 mln zł, co stanowi 92% alokacji przeznaczanej na ten cel. 23 inwestycje zostały już zakończone Płatności na rzecz beneficjentów wyniosły ponad 7 mln zł. Łącznie dofinansowaniem objęto 14 świetlic wiejskich pełniących funkcje kulturalne, 6 obiektów zabytkowych, w tym cmentarz, izbę pamięci i wieżę ciśnień oraz 11 wiejskich centrów miejscowości w postaci parków, placów zabaw i terenów rekreacyjno-spacerowych.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach PROW 2014-2020 realizowana jest również inicjatywa LEADER. W jej ramach Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał umowy na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju z dwunastoma lokalnymi grupami działania (LGD) w naszym województwie. W ten sposób LGD otrzymały środki, dzięki którym ich beneficjenci mogą założyć własną działalność gospodarczą, dynamicznie rozwijać swoją dotychczasową działalność gospodarczą, zadbać o zachowanie dziedzictwa lokalnego czy promować walory swojego obszaru zamieszkania, w tym produkty lub usługi lokalne. Są to działania lokalne i przede wszystkim zaplanowane przez samych mieszkańców.

Według stanu na koniec 2020 r. zakontraktowano już blisko 87% środków dostępnych dla województwa warmińsko-mazurskiego. Ponad 70% środków zostało już przekazane beneficjentom. W ramach inicjatywy LEADER:

- W działaniu 19.2. PROW 2014-2020 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* wpłynęło łącznie 1368 wniosków, zawarto 701 umów na kwotę ponad 81 mln złotych, z czego wypłacono już ponad 58 mln złotych. Stan wdrażania działania przedstawiony został na diagramie nr 35.

Diagram 35. Realizacja RLKS w ramach inicjatywy LEADER

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

- W działaniu 19.3 PROW 2014-2020 *Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania* Samorząd Województwa podpisał pięć umów o wartości ponad 1 mln zł na realizację czterech projektów międzyregionalnych i jednego międzynarodowego. Ponadto Lokalne Grupy Działania otrzymały wsparcie na swoje funkcjonowanie w wysokości ponad 13 mln złotych.

Województwo Warmińsko-Mazurskie uczestniczyło też w pracach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, działającej na podstawie PROW 2014-2020. Celami sieci są:

- Zwiększenie udziału zainteresowanych stron we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.
- Podniesienie jakości wdrażania PROW.
- Informowanie społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów o polityce rozwoju obszarów wiejskich i możliwościach finansowania.
- Wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich.

Do 31 grudnia 2020 roku w ramach planu operacyjnego na lata 2020-2021 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014-2020 wydatkowano kwotę 764,8 tys. zł.

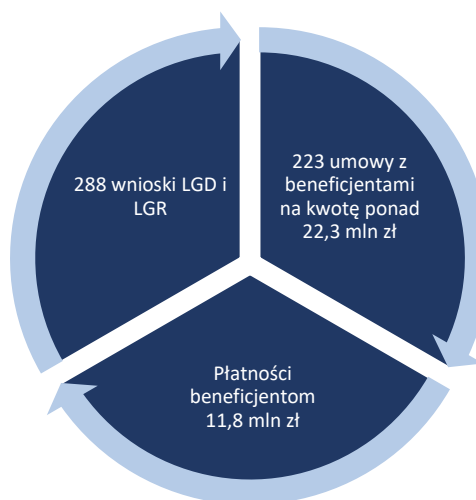

Na Warmii i Mazurach realizowany jest również ogólnopolski Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020. Program ten realizowany jest

we współpracy z Lokalnymi Grupami Rybackimi (LGR) i Lokalnymi Grupami Działania (LGD) z województwa warmińsko-mazurskiego przy udziale środków finansowych z Funduszu Morskiego i Rybackiego w wysokości 6,3 mln euro (ok. 25 mln zł). W sumie od początku realizacji Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 na Warmii i Mazurach:

- LGR i LGD złożyły do Zarządu Województwa 288 wniosków o dofinansowanie na kwotę 31,4 mln zł.
- Zarząd Województwa zawarł z beneficjentami 223 umowy o dofinansowanie na realizację projektów o łącznej wartości 22,3 mln zł.
- Ze 151 złożonych wniosków o płatność na kwotę 13,2 mln zł, rozliczono 131 projektów na łączną kwotę 11,8 mln zł.

Diagram 36. Realizacja Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

Dzięki tym środkom wzrosła dostępność oraz zakres usług dla lokalnej społeczności poprzez rozwój działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorców. Zwiększyła się również liczba obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej użytku publicznego, takich jak: pomosty, place zabaw, zewnętrzne ścieżki zdrowia, miejsca organizacji imprez plenerowych oraz efektywność energetyczna budynków, a także urządzeń umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Tak szeroki zakres wsparcia był możliwy dzięki realizacji celów ujętych przez LGR i LGD w Lokalnych Strategiach

Rozwoju. W oparciu o zapisy *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* były nimi min. następujące cele:

- podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
- wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenie miejsc pracy na obszarach rybackich i obszarach akwakultury;
- wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym operacje na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;
- propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
- powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

4.5. Turystyka

W województwie warmińsko-mazurskim turystyka stanowi istotny element gospodarki regionu. Warmia i Mazury należą bowiem do czołówki regionów o niepowtarzalnych walorach przyrodniczych, posiadając jednocześnie liczne zabytki historyczne. Atrakcje te sprawiają, że corocznie Warmię i Mazury odwiedzają rzesze turystów krajowych i zagranicznych. Dlatego też Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku pomimo panującej pandemii koronawirusa podjął szereg działań zmierzających do rozwoju turystyki w regionie.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Jednym z przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie turystyki w regionie był rozwój i promocja *Szlaku Kopernikowskiego*. W 2020 roku wydany został folder *Szlak Kopernikowski w województwie warmińsko-mazurskim* (5 000 egz. wersji angielskiej, 12 000 egz. wersji polskiej) prezentujący informacje krajoznawcze i historyczne dotyczące atrakcji turystycznych Szlaku na terenie Warmii i Mazur. Przeprowadzone zostały dwie kampanie promocyjne

w radiu o zasięgu ogólnopolskim, mające na celu promocję Szlaku Kopernikowskiego i Krainy Kanału Elbląskiego oraz miast znajdujących się w tym obszarze. W formie on-line odbyło się jedno posiedzenie Rady Naukowo-Programowej ds. Szlaku Kanału Elbląskiego – organu opiniotawczo-doradczego Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie rozwoju i promocji Szlaku Kanału Elbląskiego. W związku z obowiązującymi obostrzeniami i ograniczeniami związanymi z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego odwołane zostały natomiast coroczne imprezy tematyczne związane z promocją produktów turystycznych Warmii i Mazur.

W 2020 r. w ramach realizowania i upubliczniania kierunków strategicznych rozwoju i promocji turystyki zorganizowano konferencję *Kształtowanie oferty turystycznej regionu Warmii i Mazur* skierowaną do branży turystycznej. Jej celem było stworzenie warunków do podnoszenia kompetencji kadr w turystyce, w szczególności w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii oraz planowanie sprzedaży z uwzględnieniem nowych trendów w turystyce. Konferencja organizowana jest cyklicznie i w 2020 roku odbyła się jej VII edycja. W związku z wprowadzonym stanem zagrożenia epidemicznego wydarzenie odbyło się w formie on-line. W minionym roku w formie on-line zorganizowano także posiedzenie Forum Turystyki – organu opiniotawczo-doradczego Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie upubliczniania i realizowania kierunków strategicznych rozwoju i promocji turystyki w regionie.

Przeprowadzony został również monitoring gospodarki turystycznej województwa warmińsko-mazurskiego z wykorzystaniem *Barometru Turystycznego*. Dane statystyczne GUS są niewystarczające do prowadzenia obserwacji zjawisk towarzyszących rozwojowi turystyki, w szczególności w zakresie liczby turystów nocujących w województwie – nieewidencjonowane noclegi na jachtach oraz tzw. domach letnich. Dlatego też dane uzyskane z *Barometru Turystycznego*, uzupełnione

o ogólnodostępne dane statystyki publicznej, pozwalają m.in. na określenie bieżącej sytuacji na regionalnym rynku turystycznym, określenie wpływu czynników zewnętrznych na sektor, wskazanie na ewentualną konieczność aktualizacji wskaźników przyjętych w *Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. Ponadto, w ramach monitorowania gospodarki turystycznej województwa, opracowano analizy ruchu turystycznego, które są dostępne dla wszystkich zainteresowanych na stronie www.warmia.mazury.pl. Przedstawione w analizach trendy rozwoju oraz zaprezentowane wnioski wspomagają samorządy, instytucje i organizacje prowadzące działalność turystyczną i okołoturystyczną oraz przedsiębiorców w podejmowaniu decyzji o kierunkach rozwoju. W 2020 roku zlecono również przeprowadzenie badania ruchu turystycznego w województwie warmińsko-mazurskim.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego cyklicznie organizuje również konkursy, których celem jest rozwój turystyki w regionie. W 2020 roku zorganizowano konkurs na pamiątkę regionu Warmii i Mazur, którego celem było zachęcanie twórców i artystów do poszukiwania w tradycji i kulturze regionu inspiracji do tworzenia pamiątki regionalnej. W sumie wpłynęły 43 prace konkursowe, które zaprezentowano na ogólnodostępnej wystawie nadesłanych prac. Odwiedziły ją 3 852 osoby. W 2019 r. w ramach konkursu wpłynęło 58 prac, a wystawę odwiedziło 9 799 osób.

Diagram 37. Informacja o konkursie na pamiątkę regionu Warmii i Mazur

43 prace konkursowe

**3 852 osoby
odwiedzające**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu

W 2020 r. dla gmin z województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowano drugą edycję konkursu *Łączy nas turystyka*. Jego ideą jest rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę, rozbudowę, doposażenie, odnowę lub modernizację ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach konkursu wpłynęło 38 wniosków. Pomocy finansowej w formie dotacji celowej w wysokości 184,2 tys. zł (tj. o 22,8% większej niż w 2019 r.) udzielono na realizację zadań związanych m.in. z zagospodarowywaniem plaż, kształtowaniem terenów zielonych, urządzeniem miejsc odpoczynku dla turystów i mieszkańców gmin. Wsparcie trafiło do dwunastu gmin, tj.: miejskiej Szczytno, Giżycko, Srokowo, Zalewo, Kurzętnik, Iława, miejskiej Ostróda, Olsztyn, Prostki, Dywity, Sępoleń oraz Orzysz.

Diagram 38. Informacja o konkursie Łączy nas turystyka

**12 gmin województwa
warmińsko-mazurskiego**

184,2 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu

W 2020 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie

współpracowało z Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, realizując wspólny projekt *CBCycle: Transgraniczne trasy rowerowe dla promocji i zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa kulturowego* współfinansowany ze środków Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020. Głównym celem projektu jest budowa 34-kilometrowej trasy rowerowej na terenie Obwodu Kaliningradzkiego na odcinku Zielonogradsk-Swietłogorsk. W ramach projektu, obok

budowy trasy rowerowej, zorganizowane zostaną m.in. spotkania robocze, wizyty studyjne i konferencje oraz opracowanie, a następnie opublikowanie schematu zintegrowanych tras rowerowych zlokalizowanych na terytorium Obwodu Kaliningradzkiego oraz północno-wschodniej Polski. Z uwagi na wprowadzony stan epidemii i zamknięcie granic z Rosją, wszystkie planowane na 2020 r. działania, np. wizyta studyjna na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i spotkanie robocze w Gdańsku, zostały przesunięte na rok 2021.

W ramach współpracy z Ministerstwem Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, Warmińsko-Mazurskie realizuje także inne działania w obszarze turystyki. Wzięto udział w Workshopie w Kaliningradzie polegającym na bezpośrednich rozmowach stołowych przedstawicieli branży turystycznej z Warmii i Mazur z operatorami turystycznymi ze strony rosyjskiej oraz prezentowano ofertę turystyczną Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Obwodu Kaliningradzkiego. Niestety ze względu na stan zagrożenia epidemicznego, wprowadzone obostrzenia oraz utrudniony ruch graniczny, pozostałe działania zaplanowane z przedstawicielami Obwodu Kaliningradzkiego zostały odwołane.

W ramach działań dotyczących zawiązywania partnerstw w zakresie rozwoju i promocji turystyki w województwie warmińsko-mazurskim, w 2020 roku kontynuowano współpracę z województwami podlaskim, świętokrzyskim, lubelskim i podkarpackim oraz Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego, na rzecz rozwoju i promocji *Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo*. Zostały przeprowadzone kampanie promocyjne w ogólnopolskiej sieci

radiowej oraz na targach w Utrechcie. W 2020 roku przygotowano i opracowano materiały promocyjne i wydawnictwa: przewodnik rowerowy, katalog Miejsc Przyjaznych Rowerzystom (3 000 sztuk), atlasy rowerowe (2 200 sztuk), mapki zrywki (85 000 sztuk), materiały promocyjne z logo Green Velo. Materiały i wydawnictwa zostały rozdysponowane do punktów Informacji Turystycznej, Miejsc Przyjaznych Rowerzystom oraz podczas targów. Wykonano również

tabliczki dla Miejsc Przyjaznych Rowerzystom. We wrześniu zostało zorganizowane spotkanie koordynatorów, na którym omówiono dotychczasową współpracę oraz przedstawiono plany na najbliższy okres – województwo warmińsko-mazurskie m.in. zaproponowało wspólne korzystanie z aplikacji Barometr Turystyczny do pomiaru ruchu turystycznego na całym szlaku Green Velo.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspiera rozwój turystyki również w ramach konkursu na realizację zadań publicznych organizacji pozarządowych. W roku 2020 odbyły się dwie edycje konkursu, dzięki czemu dofinansowano 11 zadań na łączną kwotę 142,5 tys. zł. Wpłynęły także 2 oferty zaakceptowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach trybu pozakonkursowego na łączną kwotę 20 tys. zł. W minionym roku dofinansowywane były zadania dotyczące:

Diagram 39. Informacja o konkursie dla organizacji pozarządowych

**13 ofert organizacji
pozarządowych**

162,5 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych
Departamentu Turystyki i Sportu

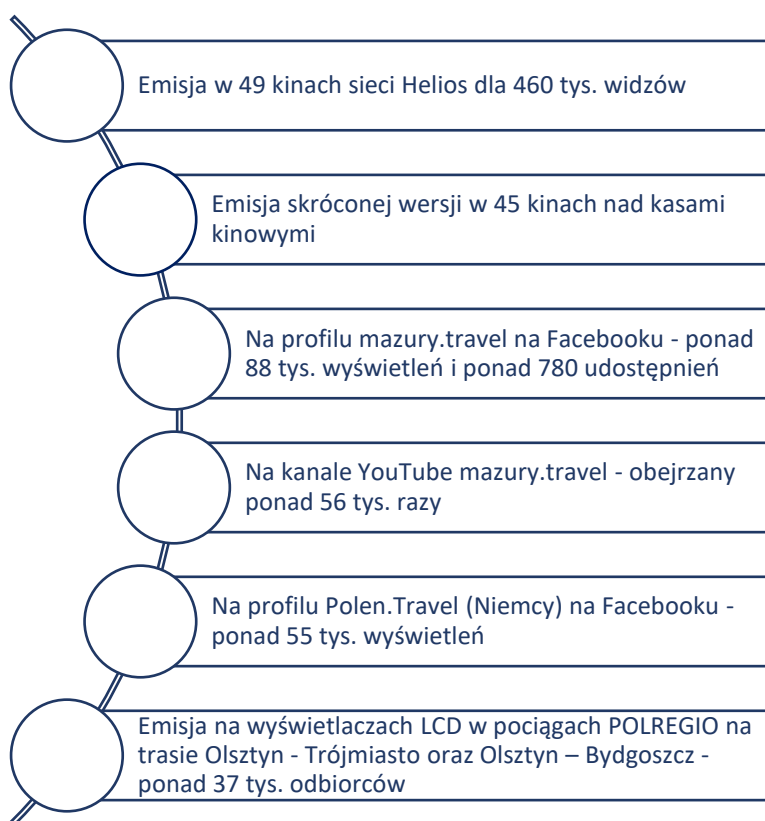
- wydawania niekomercyjnych regionalnych publikacji turystycznych promujących turystykę w województwie warmińsko-mazurskim ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw cyklicznych,
- działań mających na celu podniesienie kompetencji kadr turystycznych poprzez poszerzenie wiedzy o produktach wizerunkowych regionu,
- popularyzacji atrakcyjnych przestrzeni turystycznych, zachowujących styl i kulturę wyróżniającą nasz region, podnoszących jakość życia mieszkańców i atrakcyjność turystyczną miejsc,
- skutecznego e-marketingu turystycznego Warmii i Mazur - wdrożenie działań kreatywnych pozwalających na pozycjonowanie regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej.

W 2020 r. opracowano nowy spot promujący Warmię i Mazury. Wykorzystywano go w kampanii działań promocyjnych w kinach⁴, mediach społecznościowych, promocji telewizyjnej, na portalach internetowych oraz innych działaniach realizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizację Turystyczną. Zasięg oddziaływania promocji przedstawiony został na diagramie nr 40.

Realizowano również szereg innych działań promujących województwo warmińsko-mazurskie w kraju i za granicą. Mianowicie:

- Przeprowadzono krajową kampanię promocyjną na portalu Facebook. Pierwszy etap kampanii zakładał promocję województwa tylko na terenie Warmii i Mazur, drugi etap kampanii przewidywał zaś promocję regionu w określonych lokalizacjach, tj.: Gdańsk, Warszawa, Toruń, Bydgoszcz, Kraków. W ramach kampanii kierowano do użytkowników Facebooka posty w języku polskim i angielskim wraz z linkami do artykułów ukazujących walory regionu oraz spotu reklamowego. Kampanię zobaczyło co najmniej 300 tysięcy osób.

Diagram 40. Zasięg oddziaływania spotu promującego Warmię i Mazury

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu

⁴ Spot promocyjny do 12 marca 2020, tj. momentu zamknięcia kin na skutek wprowadzenia obostrzeń sanitarnych, obejrzało 459 815 widzów, co pozwoliło osiągnąć z nadwyżką wskazany w umowie wskaźnik 400 tys. widzów.

- Zorganizowano dwie zagraniczne kampanie promujące region na portalu Facebook. Pierwsza była skierowana do użytkowników Facebooka mieszkających na terenie Niemiec (Dortmund i Düsseldorf). Formą promocji były posty wraz z linkami do artykułów ukazujących walory regionu. Kampanię zobaczyło co najmniej 500 tys. osób. Druga kampania zagraniczna była skierowana do użytkowników Facebooka mieszkających na terenie Anglii (Londyn), Niemiec (Dortmund) i Litwy (Wilno, Kowno). Formą promocji były posty wraz z linkami do artykułów ukazujących walory regionu oraz spot reklamowy. Kampanię zobaczyło co najmniej 315 tysięcy osób.
- W ogólnopolskim portalu informacyjnym przeprowadzono dwie internetowe akcje promocyjne pod hasłem #odpocznijnamazurach oraz #bliżej natury. Łącznie umieszczono 5 artykułów promocyjnych oraz 4 materiały short video (filmy promocyjne) promujące region. Akcja dotarła do ponad 560 tys. osób.
- Artykuły promocyjne o walorach turystycznych województwa prezentowano w internetowych wydaniach gazet w Warszawie, Krakowie, Bydgoszczy i Białymstoku oraz regionalnych dziennikach internetowych w Ełku, Olsztynie i Elblągu, a także w regionalnym magazynie life stylowym.
- Przeprowadzono akcję promocyjną w PKP Intercity. Umieszczono artykuły w magazynie pokładowym *W Podróż*, o miesięcznym nakładzie 35 tys. egz. Dodatkowo przeprowadzono akcje w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PKP, która uzyskała ponad 15 tys. wyświetleń.
- Przeprowadzono akcję promocyjną w warszawskim metrze, gdzie na 40 nośnikach reklamowych Citylight umieszczono plakaty promujące region pod hasłem #naturalnie. Z dwóch linii metra dziennie korzysta około 900 tys. osób.
- Województwo warmińsko-mazurskie było partnerem *XIII Mazurskich Międzynarodowych Zawodów Balonowych* w Ełku, które przypadły na trudny okres pandemii. Zawody zorganizowane przez Gminę Miasto Ełk oraz Samorząd Województwa cieszyły się dużą popularnością i miasto w tym czasie odwiedziło ok. 20 tys. osób.
- Przeprowadzono aktualizację i druk wydawnictw promocyjnych m.in.: zaktualizowano publikację *Atrakcje turystyczne Warmii i Mazur* w języku polskim i niemieckim, będącą głównym materiałem informacyjno-promocyjnym o regionie; powstała mapa w 3 wersjach językowych zawierająca skategoryzowane obiekty kempingowe (wraz z opisem udogodnień w nich występujących) oraz przedstawiająca informacje o atrakcjach i szlakach turystycznych regionu.
- Prowadzono także konto mazury.travel na platformie Twitter, gdzie prezentowano atrakcje turystyczne i wydarzenia związane z regionem, a przez to angażowano inne konta oraz media.

Niestety ze względu na stan zagrożenia epidemicznego i wprowadzone obostrzenia nie odbyły się targi turystyczne oraz większość zaplanowanych eventów.

Przy opracowywaniu w roku 2020 materiałów promujących walory turystyczne województwa warmińsko-mazurskiego współpracowano z jednostkami samorządu terytorialnego, z Domem Polski Wschodniej w Brukseli oraz z Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizacją Turystyczną (W-M ROT). W 2020 roku współpraca W-M ROT dotyczyła również m.in. prowadzenia i tworzenia wpisów na regionalnym portalu turystycznym oraz w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram mazury.travel), obejmowała tworzenie kalendarza wydarzeń regionalnych (w tym targów turystycznych), udział na regionalnym stoisku na targach turystycznych w Essen, promocji Warmii i Mazur w regionalnym magazynie LOVE WM, gdzie ukazał się artykuł w 3 wersjach językowych. Dodatkowo na Facebooku mazury.travel, którym zajmuje się W-M ROT została przeprowadzona kampania promująca atuty regionu, która dotarła do ponad 560 tys. użytkowników. Współpracowano także z Polską Organizacją Turystyczną, m.in. w zakresie przekazania nowego spotu promocyjnego oraz zdjęć, dzięki którym w kraju i za granicą ukazały się liczne publikacje o regionie na stronie i w mediach społecznościowych Polskiej Organizacji Turystycznej.

Województwo Warmińsko-Mazurskie pełni także funkcję członka wspierającego Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow. Do zadań w tym zakresie należy prowadzenie Biura Polskiej Sieci Miast Cittaslow i związane z tym działania, tj. : bieżąca współpraca z miastami członkowskimi sieci, realizacja procedury certyfikacji nowych miast pretendujących (Olecko, Morąg, Szczytno) i recertyfikacja miast członkowskich (Bisztynek, Biskupiec, Bartoszyce, Nowe Miasto Lubawskie, Reszel, Prudnik, Orneta, Lidzbark, Murowana Goślina, Działdowo). Ponadto współpracowano z biurem Międzynarodowej sieci w Orvieto w zakresie bieżącej działalności Stowarzyszenia (uczestnictwo w spotkaniach Międzynarodowego

Komitecie Koordynującego, Zgromadzeniu ogólnym Cittaslow International) oraz promocji sieci krajowej w mediach społecznościowych oraz Internecie. Działania promujące w roku 2020 Sieć Miast Cittaslow przedstawione zostały na diagramie nr 41. Ze względu na stan zagrożenia epidemicznego oraz wprowadzone obostrzenia nie odbyły się targi turystyczne oraz większość zaplanowanych wydarzeń, podczas których miała być promowana Sieć Miast Cittaslow.

Diagram 41. Działania promujące Sieć Miast Cittaslow

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu

Promocja Sieci Miast Cittaslow odbywała się także przy współudziale organizacji pozarządowych oraz jednostek samorządu terytorialnego. W 2020 roku wraz ze *Stowarzyszeniem Polskie Miasta*

„Cittaslow” współpracowano przy powstaniu publikacji w kwartalniku *Renowacje i Zabytki* oraz przy realizacji materiału filmowego z otwarcia Centrum Aktywności Lokalnej w Lubawie, a także współdziałano w zakresie inauguracji trasy pieszo-rowerowej *Warmińska Łynostrada* oraz przy promocji efektów *Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji*. Współpracowano także z Krajowym Komitetem Naukowym Cittaslow przy opracowywaniu materiału dotyczącego analizy szlaków turystycznych wokół miast należących do sieci Cittaslow. Z władzami miasta Działdowa współorganizowano Festiwal Miast Cittaslow w Działdowie.

W 2020 r. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawnioskował do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii o przyznanie odznaki honorowej *Za Zasługi dla Turystyki* 5 osobom fizycznym oraz 4 organizacjom. Odznaka ta jest szczególnym honorowym wyróżnieniem i jest nadawana w uznaniu zasług dla rozwoju polskiej turystyki i umacnianiu współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie. Może być ona nadawana wyłącznie jednokrotnie obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej, obywatelom państw obcych oraz organizacjom i instytucjom w kraju i za granicą. Ze względu na sytuację epidemiologiczną, Departament Turystyki Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii nie rozpatrzył w 2020 roku przesłanych wniosków⁵.

⁵ Jeżeli warunki epidemiologiczne pozwolą, to przyznanie odznak odbędzie się w 2021 r.

SPOŁECZEŃSTWO

5. Społeczeństwo

5.1. Polityka społeczna

Polityka społeczna jest jednym z priorytetów działań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Jej celem jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększaniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach życia społecznego.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Realizacja polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim opiera się o założenia *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* będącej kluczowym dokumentem programowym i istotnym narzędziem w realizacji regionalnej polityki społecznej regionu. Wyznacza ona priorytety, cele i działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa, zapobiegania procesom wykluczenia społecznego oraz stwarzania warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Okres obowiązywania Strategii upłynął z końcem 2020 r. Niestety zaplanowane na 2020 r. działania związane z opracowaniem *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030* nie zostały zrealizowane ze względu na wprowadzenie od marca 2020 r. na terenie całego kraju stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i związane z tym ograniczenia m.in. w przemieszczaniu się i organizowaniu spotkań. Na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego działania te zostały przesunięte na 2021 r.

W roku 2020 realizacja zapisów *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* odbywała się w oparciu następujące programy wojewódzkie i działania:

- **Projekt Akademia Pomocy Społecznej**

Od 2020 r. Samorząd Województwa uczestniczy w realizacji partnerskiego projektu *Akademia Pomocy Społecznej* dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER 2014-2020. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Województwem Podlaskim do końca stycznia 2022 r. Jego celem jest realizacja szkoleń z zakresu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych podnoszących

kompetencje pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. Projekt zakłada podniesienie kompetencji 246 kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. Wartość projektu ogółem wynosi ponad 540 tys. zł, z czego dofinansowanie dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 250 tys. zł.

W związku z trwającym stanem epidemii związanym z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, rządowymi ograniczeniami wprowadzonymi rozporządzeniami i komunikatami obowiązującymi na terenie całego kraju oraz wzrostem zachorowań na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przesunięto termin realizacji szkoleń na 2021 rok.

• **Projekt *Kooperacja – efektywna i skuteczna***

W roku 2018 r. Samorząd Województwa przystąpił do realizacji partnerskiego projektu *Kooperacja – efektywna i skuteczna* dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER 2014-2020. Projekt realizowany jest przez 6 województw do końca czerwca 2021 roku. Łączna wartość projektu wynosi ponad 29 mln zł, z czego dofinansowanie dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi ok. 4,2 mln zł. Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych na rzecz wsparcia osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podjęte działania w 2020 roku przedstawione zostały na diagramie nr 42.

Diagram 42. Działania podjęte w ramach projektu *Kooperacja – efektywna i skuteczna*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

W 2020 roku do projektu wprowadzono nowe zadanie pn.: *Wsparcie wybranych podmiotów z obszaru pomocy społecznej, pieczy zastępczej i ochrony zdrowia w celu zwalczania skutków pandemii COVID-19*, na realizację którego województwo otrzymało środki w wysokości ponad 2,8 mln zł. W ramach powyższego zadania zakupiono środki ochrony indywidualnej oraz środki dezynfekujące (np. przyłbice i maseczki ochronne, rękawiczki, kombinezony, płyny i żele do dezynfekcji) o łącznej wartości ponad 1,6 mln zł, które zostały rozdyskrebowane do 362 podmiotów pomocy i integracji społecznej.

Podejmowane działania projektowe odpowiadają na potrzebę wzmocnienia współpracy instytucji na rzecz osób/rodzin, zwłaszcza dysfunkcyjnych, w ich prawidłowym funkcjonowaniu oraz minimalizowania i ograniczania rozprzestrzeniania się koronawirusa na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

• **Projekt Pomagajmy razem**

W czerwcu 2020 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie podpisało umowę na realizację projektu *Pomagajmy razem*, który jest dofinansowany ze środków EFS w ramach działania 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem projektu jest łagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie jej negatywnym konsekwencjom, w szczególności dla osób znajdujących się w grupie ryzyka. Zaplanowane wsparcie ma na celu ochronę życia pensjonariuszy DPS, poprzez ograniczenie skutków COVID-19. Projekt był realizowany do marca 2021 r., a jego łączna wartość wyniosła ponad 21,3 mln zł. Zaplanowane środki zostały przekazane w formie grantów 49 domom pomocy społecznej na:

- Sfinansowanie dodatków do wynagrodzeń dla pracowników DPS (bez lekarzy i pielęgniarek), w związku z pracą w warunkach zagrożenia zdrowia.
- Zakup środków ochrony indywidualnej dla pracowników DPS.
- Zakup wyposażenia do DPS (np. dekontaminator, ssak płucny i inne).
- Dofinansowanie noclegów i wyżywienia dla pracowników DPS poza miejscem zamieszkania, którzy nie mogą lub nie chcą wrócić do własnych domów ze względu na zagrożenie COVID-19.
- Zakup i przeprowadzenie testów na obecność koronawirusa dla pracowników oraz mieszkańców DPS.
- Dofinansowanie organizacji/dostosowania miejsc przeznaczonych na kwarantannę, tzw. miejsc przejściowych.

Diagram 43. Realizacja w roku 2020 projektu Pomagajmy razem

Efekty osiągnięte w roku 2020 przedstawione zostały na diagramie nr 43.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

• **Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2017-2021**

W ramach polityki prorodzinnej od 1999 roku organizowane są Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. Co roku na przełomie maja i czerwca przedsięwzięcie koncentruje się wokół innego aspektu życia rodzinnego i społecznego, odpowiadając na potrzebę wzmocnienia rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

XXII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny w roku 2020 przebiegały pod hasłem przewodnim *Młodość – miłość – małżeństwo – rodzina*. W roku 2020 z uwagi na sytuację epidemiczną związaną z pandemią wirusa SARS-CoV-2, większość inicjatyw odbyła się on-line, za pośrednictwem Regionalnego Portalu Informacyjnego Wrota Warmii i Mazur, pod adresem: <https://warmia.mazury.pl/polityka-spoleczna/dzialania-na-rzecz-rodziny/warmińsko-mazurskie-dni-rodziny> oraz stron internetowych jednostek, które włączyły się w alternatywne obchody ww. wydarzenia.

- **Program Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny**

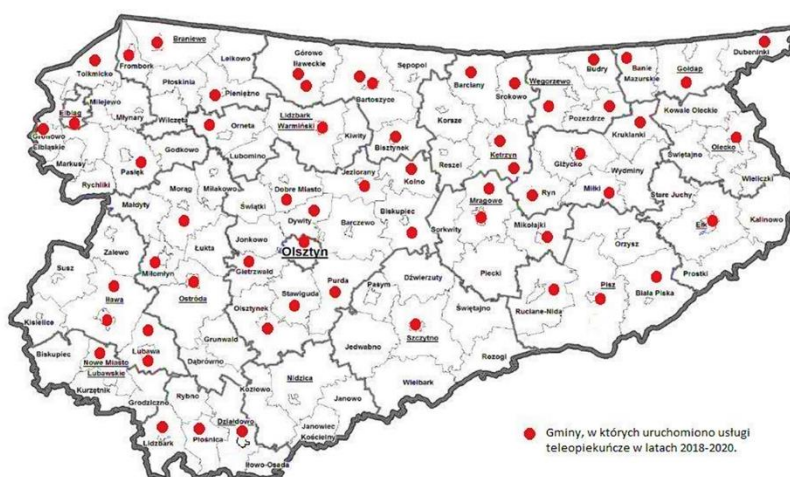
Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje program pn. *Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny*, który jest okazją do promocji naszego regionu jako miejsca przyjaznego rodzinom wielodzietnym. Członkom rodzin wielodzietnych przysługiwały uprawnienia m.in. w postaci tańszych biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, zniżek na dodatkowe zajęcia edukacyjne oraz uprawnienia w zakresie oferty rekreacyjnej, turystycznej i innej. W realizację programu do tej pory włączyło się 44 partnerów prywatnych oraz jednostek samorządowych, z czego w roku 2020 z powodu pandemii oraz ograniczonego dostępu do wielu placówek przystąpiło tylko 5 nowych partnerów z różnych instytucji.

- **Program *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020***

Dzięki partnerskiej współpracy Samorządu Województwa z samorządami gminnymi w 2020 roku usługi teleopiekuńcze uruchomiono w kolejnych 7 gminach województwa warmińsko-mazurskiego. Łącznie, według stanu na koniec 2020 roku, usługi teleopiekuńcze zostały uruchomione w 58 gminach województwa (przedstawionych na mapie nr 1) dla nieco ponad 1100 seniorów. Samorząd Województwa na uruchomienie ww. usług w 2020 roku udzielił gminom 50% wsparcia finansowego z budżetu Województwa w łącznej kwocie 30 798 zł.

Mapa nr 1. Gminy województwa warmińsko-mazurskiego, które w latach 2018-2020 uruchomiły usługi teleopiekuńcze.

Źródło: Opracowanie własne ROPS

Rok 2020 był drugim rokiem działalności Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołanej Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W związku z zaistniałą sytuacją wynikającą z epidemii spowodowanej wirusem COVID-19 w 2020 r. odbyło się jedno posiedzenie Rady w formule tradycyjnej oraz trzy spotkania w formule on-line. Podczas zrealizowanych posiedzeń omawiano m.in. następujące tematy: prawa pacjenta w obszarze opieki zdrowotnej, działania Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Rady Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zasady otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, opracowywany projekt programu *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027*, deinstytucjonalizacja usług dla osób starszych oraz problemy seniorów związane z pandemią COVID-19.

Działania podejmowane w ramach ww. Programu mają wpływ na zwiększenie udziału osób starszych w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym Regionu. Przyczyniają się tym samym do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, sprzyjają również integracji i współpracy podmiotów publicznych oraz pozarządowych.

W 2020 roku opracowano projekt programu *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027*, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w grudniu 2020 r. i skierowany do konsultacji społecznych.

- **Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022**

W ramach realizacji *Programu* podejmowanych jest wiele inicjatyw mających na celu m.in. wdrożenie kompleksowych działań ukierunkowanych na wspieranie rodzin w przewyżczeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Przykładem takiego działania jest organizowana co roku *Warmińsko-Mazurska Konferencja z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego*, mająca na celu wsparcie i poprawę jakości funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego oraz wzmocnienie roli rodzinnej pieczy zastępczej wśród instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. W 2020 r. planowano zorganizowanie V edycji konferencji. Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz obostrzenia związane z pandemią wirusa SARS-CoV-2 konferencja nie odbyła się. W 2019 r. w IV edycji konferencji udział wzięło natomiast ponad 100 osób.

W ramach *Programu* zorganizowano 2-dniowe szkolenie on-line skierowane do kadry kierowniczej placówek opiekuńczo-wychowawczych województwa warmińsko-mazurskiego. W szkoleniu nt. *Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży (w tym agresja, autoagresja). Profilaktyka i praca z dzieckiem* wzięło udział 25 osób. Liczba uczestników programu była więc porównywalna z 2019 r., kiedy to w programie udział wzięło 26 osób.

Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju członkowie Zespołu ds. monitoringu i ewaluacji *Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie*

Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022 pracowali zdalnie. Raport z wdrażania w 2019 r. Programu został przyjęty Uchwałą Nr 39/512/20/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 sierpnia 2020 r.

• **Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020**

Jednym z ważniejszych elementów wdrażania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej jest realizacja projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach*. Projekt realizowany jest od stycznia 2018 do marca 2021 r. w ramach Poddziałania 11.3.2 Koordynacja ekonomii społecznej w regionie RPO WiM 2014-2020. Łączna wartość projektu wynosi 2,1 mln zł. Jego celem jest wzmocnienie znaczenia ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach. Uczestnikami są pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. W 2020 r. wsparciem zostało objętych 65 osób. Ogółem w latach 2018-2021 wsparciem objęto 509 osób. W ramach realizacji działań projektowych na przestrzeni grudnia 2019 roku i września 2020 roku przeprowadzono szereg warsztatów w celu aktualizacji Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Powołany uchwałą Nr 58/805/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 roku Zespół ds. opracowania wojewódzkiego programu rozwoju ekonomii społecznej Warmia i Mazury 2021-2025, w oparciu o diagnozę problemu, wypracował model wsparcia oraz szczegółową koncepcję nowego Programu. Na tej podstawie ROPS przygotował Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025. Od 1 kwietnia 2021 roku realizowana jest kolejna edycja projektu.

Diagram 44. Informacja o projekcie Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach

509 osób

2,1 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

Najważniejsze wydarzenia i efekty projektu w roku 2020 r.:

- kontynuacja spotkań z powiatowymi zespołami ds. ekonomii społecznej - w 2020 roku zorganizowano 4 spotkania Zespołów w powiatach: mrągowskim, kętrzyńskim, bartoszyckim i lidzbarskim. W sumie na przestrzeni 2019-2020 roku odbyło się 21 spotkań,
- 4 spotkania Zespołu ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2025,
- 3 spotkania z członkami Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej – sieci podmiotów reintegracyjnych,
- 6 spotkań Warmińsko-Mazurskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej dotyczące spraw związanych z realizacją projektów i działań związanych ze stanem sektora w dobie pandemii koronawirusa,
- zorganizowanie cyklu doradztwa eksperckiego on-line z zakresu stosowania klauzul społecznych dla 54 osób z 33 jednostek samorządu terytorialnego,
- zorganizowanie doradztwa on-line dla przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych,

- prowadzenie pilotażowych zajęć lekcyjnych z zakresu ekonomii społecznej w szkołach średnich w Olsztynie. Popularyzacja planszowej gry edukacyjnej *Ekonomia Społeczna* - łącznie odwiedzonych zostało pięć szkół, w zajęciach pilotażowych udział wzięło 18 klas,
- prowadzenie strony internetowej es.warmia.mazury.pl z zamieszczanymi na bieżąco i aktualizowanymi informacjami nt. ekonomii społecznej - odnotowano 23 124 wejścia na stronę internetową www.es.warmia.mazury.pl, z czego 4 225 stanowili nowi tzw. unikatowi użytkownicy. W stosunku do roku 2019 r. nastąpił wzrost o 2177 odwiedzin strony,
- wydany został Biuletyn *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach* w nakładzie 1000 szt.,
- przeprowadzenie akcji medialnej skierowanej do jednostek samorządu terytorialnego w sprawie zakupów w przedsiębiorstwach społecznych pn. **#WSPIERAM PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE Z WARMII I MAZUR**,

- realizacja 5 filmów krótkometrażowych, mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstw społecznych z Warmii i Mazur, zaangażowanych w walkę z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. W materiałach filmowych ukazane zostały m.in. działania pracowników Przedsiębiorstw Społecznych (np. w szycie maseczek, materiałów ochronnych itp.), niosących pomoc potrzebującym – filmy obejrzało w Internecie ponad 10 000 osób,
- organizacja dostawy 21 300 szt. maseczek ochronnych wielorazowego użytku dla kadry instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego,
- organizacja dostawy 2 000 przyłbic i 1 500 fartuchów ochronnych do instytucji pomocy społecznej (kadry i wolontariuszy) oraz przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych na Warmii i Mazurach.

Ponadto w ramach realizacji działań projektowych brano pod uwagę potrzeby i problemy sektora ekonomii społecznej. W związku z koordynacją wsparcia rozwoju ekonomii społecznej, a także w celu minimalizowania skutków związanych z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 w zamówieniach na realizację usług uwzględniane były aspekty społeczne, w tym klauzule społeczne.

- **Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020**

W ramach Programu w 2020 r. dofinansowano, ze środków PFRON, będących w dyspozycji Samorządu Województwa, roboty budowlane w 4 obiektach służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, w wysokości 4 063 972 zł, tj. o 16,7% więcej niż w 2019 r.

Realizacja powyższego zadania stworzyła osobom z niepełnosprawnościami lepsze warunki do kompleksowej rehabilitacji w miejscu zamieszkania. Ze złożonych wniosków o dofinansowanie ww. zadań i sprawozdań wynika, że z nowopowstałych lub rozbudowanych w tym okresie obiektów służących rehabilitacji skorzysta ponad 900 osób z niepełnosprawnościami.

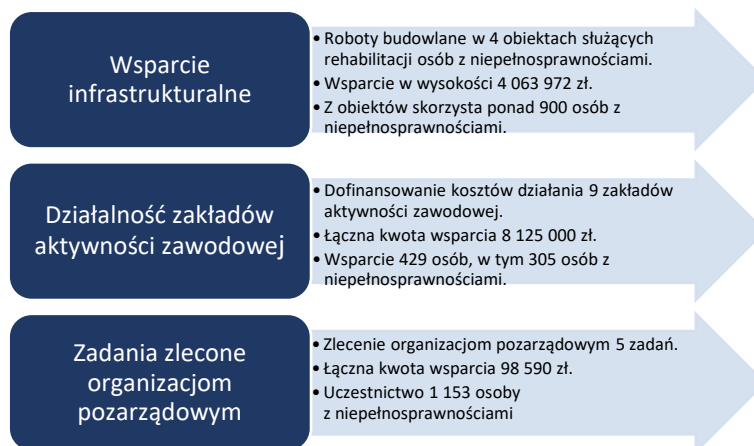

W 2020 r. w ramach wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w zatrudnieniu, dofinansowano koszty działania wszystkich (9) zakładów aktywności zawodowej funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (ZAZ w Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim, Olsztynie, Biskupcu, Ostródzie, Bartoszycach, Piszcu i Nidzicy) na łączną kwotę 8 125 000 zł (tj. o około 1,2 mln zł

więcej niż w 2019 r.). Na dofinansowanie złożyły się środki PFRON będące w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w wysokości 7 125 000 zł oraz środki z budżetu Samorządu w kwocie 500 000 zł. Zakłady aktywności zawodowej na koniec 2020 r. zatrudniały 429 osób, w tym 305 ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 124 osoby personelu. Dzięki dofinansowaniu, osoby z niepełnosprawnościami zatrudnione w tych zakładach, obok wykonywania pracy zarobkowej, uczestniczą w rehabilitacji społecznej, przygotowują się do życia w otwartym środowisku oraz uczą się pełnego, niezależnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości, co pozwala w znacznej mierze odciążyć ich rodziny. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami zatrudnienia w zakładach aktywności zawodowej sprawia, że stają się one bardziej samodzielne i zaradne życiowo. Uzyskują niezależność finansową, co wpływa korzystnie na sytuację materialną całej rodziny.

W 2020 r. fundacjom oraz organizacjom pozarządowym zlecono, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 5 zadań dotyczących rehabilitacji zawodowej oraz społecznej osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 98 590 zł. łącznie w projektach uczestniczyły 1 153 osoby z niepełnosprawnościami. W 2019 r. zrealizowano natomiast 9 zadań na łączną kwotę 200 tys. zł, w których uczestniczyło 231 osób z niepełnosprawnościami.

Diagram 45. Realizacja wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

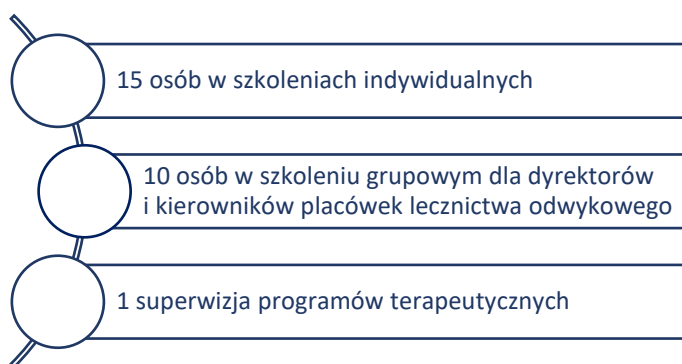
Przeprowadzone działania pozytywnie wpłynęły na rozwój osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie ich samodzielności oraz umiejętności komunikowania się ze światem zewnętrznym, a tym samym usprawniły funkcjonowanie tych osób w różnych środowiskach i rolach społecznych.

• **Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020**

W ramach Programu podejmowano działania zmierzające do szerokiej współpracy z samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W 2020 r. zrealizowano, m.in. następujące zadania:

- Dofinansowano zadanie, które realizowane było przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku pn.: *Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim*. Ilość osób przeszkolonych w ramach zadania przedstawiono na diagramie nr 46.

Diagram 46. Realizacja projektu *Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

- Zorganizowano spotkanie konwentu pełnomocników/koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Podczas spotkania wypracowywano wspólne stanowiska samorządów lokalnych dotyczące sposobu wykonywania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz związaną z nimi przemocą w rodzinie, realizowanych przez województwo i gminy oraz wyrażano wspólne stanowiska w sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych.
- Zorganizowano w formie on-line wojewódzką naradę pełnomocników/koordynatorów ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, będącą podstawą do tworzenia spójnej polityki profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. W naradzie udział wzięły 53 osoby, głównie gminni pełnomocnicy/koordynatorzy ds. rozwiązywania problemów uzależnień, kierownicy ośrodków pomocy społecznej, profilaktycy oraz terapeuci uzależnień, a także przedstawiciele urzędów miast i gmin. Podczas narady zostały omówione tematy związane z nadchodzącymi zmianami prawnymi i ich wpływem na pracę jednostek samorządu terytorialnego, a uczestnicy otrzymali materiały analityczne w wersji elektronicznej.
- Przekazano 22 947,00 zł Warmińsko-Mazurskiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu w Olsztynie na kontynuację działań na rzecz utworzenia Centrum specjalizującego się w rozpoznawaniu spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych FASD. Warto wspomnieć, iż w 2019 r. na utworzenie ww. Centrum przekazano 180 tys. zł.

- Opracowano *Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025*.

- **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022**

W ramach Programu w 2020 r. zrealizowano m.in. następujące zadania:

- Przeprowadzono otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania narkomanii, na który przeznaczono 60 tys. zł z budżetu Województwa. Ze złożonych wniosków wybrano do realizacji 4 oferty w tym, m.in. rekomendowany program *Szkolna Interwencja Profilaktyczna*. W 2019 r. analogiczną kwotę przekazano na realizację 3 ofert.
- Zorganizowano spotkanie poświęcone problemom związanym ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi w województwie warmińsko-mazurskim. W spotkaniu udział wzięło 20 osób. Byli to przedstawiciele instytucji, placówek i organizacji na co dzień zajmujących się problematyką uzależnień od substancji psychoaktywnych, takich jak: stacje sanitarno-epidemiologiczne (w Elblągu i Olsztynie), kierownicy ośrodków terapeutycznych, przedstawiciele Policji, Kuratorium Oświaty, Narodowego Funduszu Zdrowia, psychoprofilaktycy.

Diagram 47. Informacja o konkursie dla organizacji pozarządowych

**4 oferty organizacji
pozarządowych**

60 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

- **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020**

W ramach Programu w 2020 r. wykonano następujące zadania:

- Zorganizowano szkolenie dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych dotyczące pomocy dzieciom z rodzin z problemem przemocy. Łącznie przeszkolono 119 osób – członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2019 r. przeszkolono także podobną liczbę osób, tj. 120.
- Przeprowadzono Akcję Otwarte Drzwi, w ramach której w dzień wolny od pracy, tj. sobotę 5 grudnia 2020 r., placówki oraz instytucje niosące pomoc ofiarom przemocy w rodzinie były otwarte i służyły pomocą oraz informacją wszystkim zainteresowanym, którzy ze względu na codzienne obowiązki w zwykłe dni tygodnia nie mogli skorzystać z pomocy. W inicjatywę włączyło się 45 instytucji (wobec 63 instytucji w 2019 r.). Tego typu działania uświadamiają ludziom fakt, iż są miejsca, w których zawsze otrzymają pomoc.

- Zorganizowano spotkanie on-line dla przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Spotkanie miało na celu podsumowanie badania ankietowego *Zjawisko przemocy w dobie pandemii* przeprowadzonego w czerwcu 2020 r. wśród przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Jego celem było określenie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” w czasie trwania Covid-19 (trudności, nowych rozwiązań, tendencji) oraz weryfikacja informacji o nasilaniu się zjawiska przemocy w rodzinie. Badanie miało charakter diagnostyczny. Udział w nim wzięło 75 przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych, tj. 65% ogółu. W spotkaniu on-line wzięło udział ok. 70 osób z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.
- Opracowano *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026*.

Pandemia SARS-CoV-2 znacznie ograniczyła możliwości realizacji niektórych zadań w ramach ww. programów. Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz obostrzenia z niej wynikające, działania oparte na spotkaniach bezpośrednich planowane w 2020 roku zostały częściowo odwołane. Zadania w większości zrealizowane zostały w formie on-line.

5.2. Sport

Województwo Warmińsko-Mazurskie doceniając niezwykle ważną rolę sportu, stawia sobie za cel tworzenie warunków dla jego rozwoju, a także upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej skierowanej do wszystkich mieszkańców regionu. Formy wsparcia są różne, ale każda z nich pośrednio czy bezpośrednio trafia do stowarzyszeń, organizacji i klubów sportowych, umożliwiając im funkcjonowanie i prowadzenie działalności. Przyświeca im jeden cel, którym jest wzmocnienie aktywności sportowej i promocja województwa poprzez działalność sportową.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspiera upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych między innymi poprzez:

- rozbudowę infrastruktury sportowej;
- dotacje przyznawane w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań województwa w zakresie sportu;
- promocję województwa poprzez sport.

Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców regionu, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku stworzył możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe realizacji zadań własnych samorządów lokalnych w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury sportowej. Ogłoszono konkurs pn. *Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.*, który miał na celu:

- poprawę stanu i rozwój infrastruktury sportowej w województwie warmińsko-mazurskim;
- zwiększenie dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Założenia konkursu uwzględniały modernizację, remonty obiektów sportowych oraz zakup wyposażenia obiektów sportowych na terenie gmin w województwie warmińsko-mazurskim. Na podstawie rekomendacji Zarządu Województwa, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznał dofinansowanie 26 gminom na łączną kwotę 800 tys. zł. W 2019 r. dofinansowanie na kwotę 650 tys. zł przyznano 20 gminom.

Diagram 48. Informacja o konkursie *Małe granty na infrastrukturę sportową*

**26 gmin województwa
warmińsko-mazurskiego**

800 tys. zł

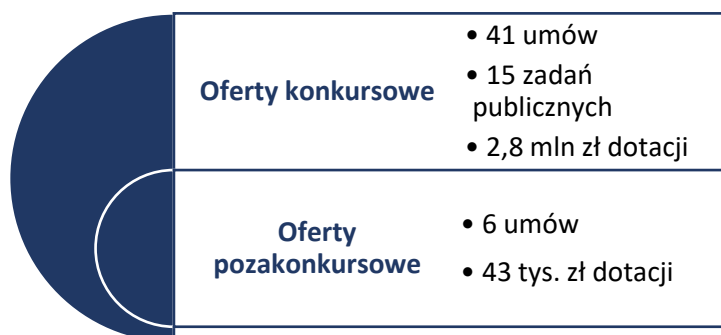
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Istotny element upowszechniania sportu w regionie stanowi coroczny otwarty konkurs Samorządu Województwa z zakresu rozwoju kultury fizycznej. Głównymi partnerami w realizacji zadań województwa w zakresie sportu są wojewódzkie organizacje sportowe: Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu, Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy, Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe, Organizacja Środowiskowa AZS Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu

Osób Niepełnosprawnych. W 2020 r. łącznie w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym, podpisano 47 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 15 zadań publicznych z zakresu rozwoju kultury fizycznej na łączną kwotę dotacji 2,9 mln zł. Także podobną kwotę wydatkowano w 2019 r. Dzięki przekazanym dotacjom zrealizowano zadania o łącznej wartości 4,4 mln zł, przy czym dotacje stanowią ok. 65 % wartości realizowanych zadań. W realizacji zadań zleconych wzięto udział łącznie 199 wolontariuszy. Proponowane przez Samorząd Województwa zadania z zakresu rozwoju kultury fizycznej w 2020 r. dotyczyły sportu powszechnego i wyczynowego oraz obejmowały różne środowiska i grupy społeczne.

Diagram 49. Konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa w zakresie rozwoju kultury fizycznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

W obszarze sportu powszechnego Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje zadania dotyczące sportu:

- w środowisku szkolnym;
- w środowisku akademickim;
- w środowisku wiejskim i małych miast;
- osób niepełnosprawnych;
- osób starszych.

W 2020 r. na sport powszechny przeznaczono 761,5 tys. zł (tj. o 23,9% mniej niż w 2019 r.), co stanowiło 27,3% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 16 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 6 zadań publicznych, o łącznej wartości 815,2 tys. zł (z czego dotacje stanowiły 93% wartości realizowanych zadań).

Diagram 50. Sport powszechny

16 umów na 6 zadań publicznych

762 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Na bazie sportu powszechnego Województwo

buduje siłę sportu wyczynowego. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego docenia i wspiera sport wyczynowy, na różnych jego poziomach, poczynając od sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo po sport osób dorosłych, a szczególnie sport olimpijski i paraolimpijski.

Ważnym zadaniem wspieranym przez samorząd jest szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo i przygotowanie do współzawodnictwa sportowego w ramach Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego. Starannie prowadzony system szkolenia jest wstępem do późniejszej kariery zawodniczej.

Wśród dyscyplin, w których zawodnicy naszego regionu osiągają największe sukcesy są m.in.: żeglarstwo, lekkoatletyka, kajakarstwo, pływanie, taekwondo olimpijskie, tenis stołowy, a w dyscyplinach zespołowych: piłka siatkowa i piłka ręczna.

W ramach przyznanych dotacji w obszarze sportu wyczynowego realizowane są następujące zadania:

- wspieranie wojewódzkiego szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo;
- wspieranie wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego;
- współpraca międzynarodowa w ramach realizacji projektów w zakresie sportu z regionami partnerskimi województwa warmińsko-mazurskiego;
- szkolenie zawodników i ich udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych;
- wspieranie przygotowań i udziału w zawodach wybitnych reprezentantów województwa, przygotowujących się do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy;
- wspieranie szkolenia i przygotowań zawodników środowiska wiejskiego i małych miast do startów w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych.

W 2020 r. na sport wyczynowy przeznaczono ponad 2 mln zł (tj. o 3% więcej niż w 2019 r.), co stanowiło 72,6% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 25 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 10 zadań publicznych o łącznej wartości 3,5 mln zł (z czego dotacje stanowiły 58% wartości realizowanych zadań w obszarze sportu wyczynowego).

Diagram 51. Sport wyczynowy

25 umów na 10 zadań publicznych

2 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

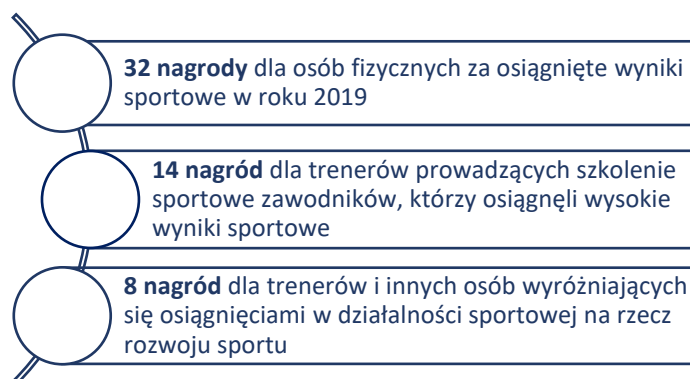
Ponadto w ramach wsparcia sportu wyczynowego w regionie, corocznie przyznawane są stypendia sportowe i nagrody pieniężne za wysokie wyniki sportowe. W ten sposób nagradzani są zawodnicy osiągający sukcesy we współzawodnictwie sportowym oraz trenerzy i inne osoby wyróżniające się osiągnięciami w działalności na rzecz rozwoju sportu w regionie.

W 2020 r. przyznano w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego 41 stypendiów sportowych dla osób fizycznych na łączną kwotę 199,6 tys. zł. Wśród stypendystów z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r. znaleźli się m.in. medaliści mistrzostw świata i Europy. Dla porównania - w 2019 r. przyznano 44 stypendia na kwotę 185,5 tys. zł. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organizatorem cyklicznej uroczystości *Gala Sportu*, na której nagradzani są najlepsi zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi z regionu. Jest to wydarzenie, które podsumowuje sportowy rok na Warmii i Mazurach. W 2020 roku, z uwagi na sytuację sanitarno-epidemiczną w kraju i wynikające z niej obostrzenia, organizacja tego wydarzenia w tradycyjnej formie wa. Dlatego też prezentacja osób nagrodzonych i wyróżnionych odbyła się za pomocą internetowego regionalnego portalu informacyjnego www.warmia.mazury.pl w zakładce *Sport i Zdrowie*. Na stronie tej umieszczono materiał video, który zawiera wystąpienia Pana Gustawa Marka Brzezina - Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Pani Jolanty Piotrowskiej - Członka Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a także wystąpienia laureatów nagród specjalnych oraz samorządowców i działaczy, którzy wyróżniali się osiągnięciami w działalności sportowej w 2019 r. Materiał filmowy przedstawia także sylwetki zawodników, którzy w 2019 r. z sukcesami startowali w Mistrzostwach Świata i Europy w różnych kategoriach wiekowych. W ramach Gali Marszałek Województwa przyznał łącznie 54 nagrody pieniężne w łącznej kwocie 85 tys. zł, co przedstawione zostało na diagramie nr 52.

Przyznano także 5 wyróżnień dla trenerów oraz innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej w 2019 r. Wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości 2019 roku przyznano natomiast w trzech kategoriach:

- Sportowiec Roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Sportowe Odkrycie Roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Trener Roku Sportu Młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Diagram 52. Nagrody wręczone podczas Gali sportu w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Wśród nagrodzonych sportowców z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r. znaleźli się m.in. reprezentanci Polski, medaliści mistrzostw świata oraz Europy.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonuje zakupu usług promocyjnych podczas imprez i inicjatyw sportowych o szczególnym znaczeniu promocyjnym. Są to imprezy o najwyższej randze sportowej, często o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, rozpoznawalne w kraju i za granicą. Imprezy te charakteryzują się często zasięgiem międzynarodowym i ogólnopolskim, profesjonalną obsługą medialną, a tym samym są rozpoznawalne w kraju i za granicą. W 2020 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zakupił 22 usługi promocyjne (z czego 21 usług dotyczyło zawodów i imprez sportowych) na łączną kwotę 1,5 mln zł. W 2019 r. zakupiono natomiast 35 usług promocyjnych za 1,87 mln zł. Dzięki tym działaniom nasze województwo, jako marka, miało możliwość promowania się podczas rozgrywek i imprez sportowych, którymi w 2020 roku były:

- Rozgrywki PlusLigi piłki siatkowej mężczyzn;
- Rozgrywki ekstraklasy kobiet w piłce ręcznej;
- Rozgrywki ekstraklasy kobiet i mężczyzn w tenisie stołowym;
- Rozgrywki I ligi mężczyzn w piłce nożnej;
- Rozgrywki I ligi mężczyzn w piłce ręcznej;
- Rozgrywki I ligi kobiet w piłce nożnej;
- Rozgrywki I ligi kobiet w koszykówce;
- Rozgrywki I ligi baseballu;
- Rozgrywki I ligi futsalu kobiet;
- Wyścigi kolarskie Elity Mężczyzn;
- Cykl wyścigów rowerowych Mazury MTB;

Diagram 53. Usługi promocyjne województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

- Triathlonowy Puchar Europy w Olsztynie;
- Eberspracher Puchar Mazur – Mistrzostwa Polskiego Stowarzyszenia Klasy Optimist gr. B;
- Zawody koszykarskie 3x3;
- Grand Prix PlusLigi (siatkówka mężczyzn);
- Zawody Ultra Mazury w Starych Jabłonkach;
- Zawody triathlonowe Adrenaline.pl Triathlon Szczytno;
- Bal Sportowca;
- Festiwal Grand Prix Granicy Warmii i Mazur;
- Mistrzostwa Polski w Motocrossie w Olsztynie;
- Wojewódzki Turniej Brydżowy o Puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zakupił również usługę polegającą na relacjonowaniu osiągnięć sportowych na regionalnym portalu o tematyce sportowej.

W 2020 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaangażował się w przeprowadzenie wielu wydarzeń sportowych, w tym o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były m.in. organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego. Były to przede wszystkim:

- I Ogólnopolski Bieg Charytatywny na rzecz hospicjum im. Jana Pawła II 5 km Nadziei,
- Rajd Replic and Classic,
- Triathlon Szczytno,
- Super Sprint 1 Runda Pucharu AKW/SZPAKI,
- Puchar Uczniowskiego Klubu Żeglarskiego w klasie CADET,
- Mistrzostwa Polski Północnej w motocrossie,
- Mistrzostwa Województwa Juniorów w Szachach,
- Mistrzostwa Warmii i Mazur w Bilarda Sportowego o Puchar Marszałka z okazji Narodowego Święta Niepodległości,
- II edycja Warmia Mazury Cup.

Z uwagi na sytuację sanitarno-epidemiczną w kraju spowodowaną rozpowszechnianiem się koronawirusa, wiele z planowanych imprez sportowych, które miały się odbyć w 2020 roku zostało odwołanych, m. in. Rajd Polski czy Turniej Siatkówki Plażowej w Starych Jabłonkach.

5.3. Kultura i edukacja

Kultura i edukacja stanowią istotne elementy życia każdej społeczności, ponieważ dzięki nim ludzie kształtują swój charakter oraz zachowanie, otwierają się na świat, a także rozwijają się estetycznie i intelektualnie. Równie ważnym zadaniem jest ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego tak, aby można było je przekazać następnym pokoleniom. Zważywszy na znaczenie kultury i edukacji w rozwoju regionalnej społeczności, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje szereg działań mających przyczynić się do dalszego rozwoju w tym zakresie.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Biorąc pod uwagę rozwój kultury w regionie, 10 lipca 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr 30/654/18/V przyjął *Program wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. Jego celem jest określenie głównych zadań administracji samorządowej województwa oraz podległych mu jednostek w tej dziedzinie. Program określa podstawowe elementy planistyczne regionalnej polityki kulturalnej. Należy do nich

konieczność ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwijanie regionalnej tożsamości w oparciu o dorobek pokoleń mieszkańców Warmii i Mazur. Program ma także zwrócić uwagę na potrzebę inspirującego i wspierającego podejścia administracji regionu do aktywności kulturalnej jego mieszkańców traktowanej także jako jedno z kół zamachowych rozwoju regionu. Priorytetami programu są:

- Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego jako podstawy rozwoju i upowszechniania kultury oraz dostosowanie infrastruktury kulturalnej (oraz zarządzania nią) do współczesnych standardów i trendów światowych.
- Rozwój edukacji w zakresie kształtowania kompetencji kulturowych i wspieranie społecznej aktywności kulturalnej rozumianej zarówno jako tworzenie kultury, jak i uczestnictwo w kulturze.
- Promocja województwa poprzez kulturę oraz promocja kultury regionu służąca wzrostowi jego atrakcyjności i konkurencyjności.

W ramach działań promocyjnych dokument został przekazany wojewódzkim samorządowym instytucjom kultury, które począwszy od 2019 r. zostały zobowiązane do uwzględnienia założeń przyjętych w Programie w rocznych, szczegółowych planach działalności.

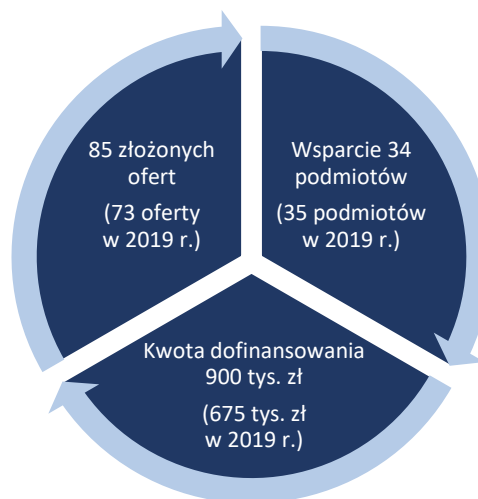
Dokumentem, w którym wskazano zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w regionie, jest *Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023*, przyjęty przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 30 grudnia 2019 r. Głównym zamierzeniem Programu jest wskazanie potencjału dziedzictwa kulturowego regionu jako czynnika wpływającego na realizację planów rozwojowych

województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie wzrostu konkurencyjności gospodarki oraz jakości życia mieszkańców, pod warunkiem zapewnienia i wspomagania ochrony materialnych i niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego łącznie z ochroną krajobrazu kulturowego.

Realizacja Programu przyczyni się do stworzenia warunków dla kreowania i realizowania działań z zakresu opieki i ochrony zabytków w województwie. Cele Programu oraz kierunki działań wynikają z art. 87 ust. 2 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami. Przyjmuje się, że dziedzictwo kulturowe regionu stanowi element promocji regionu i przyczynia się do jego rozwoju gospodarczego. Istotne jest, aby ochrona dziedzictwa kulturowego i przestrzeni kulturowej skorelowane były z polityką rozwoju regionalnego. Przyjęte cele zgodne są ze Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego, ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego oraz Strategią rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, a także z krajowymi strategicznymi dokumentami.

Na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r. przeznaczył 900 tys. zł (wobec 675 tys. w 2019 r.). Efekty ogłoszonych dwóch konkursów przedstawione zostały na diagramie nr 54.

Diagram 54. Wsparcie Samorządu Województwa na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

Rok 2020 obfitował w liczne wydarzenia i przedsięwzięcia kulturalne organizowane w regionie. Spośród nich warto wymienić takie jak:

- *Wojewódzka inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach 2020* odbyła się 11 września w Orzyszu. Podczas inauguracji, która miała miejsce w orzyskim Ratuszu odbył się m.in.: wykład prof. Zbigniewa Chojnowskiego *Nasze europejskie drogi w czasie i przestrzeni* oraz nadano tytuł *Zasłużony dla Gminy Orzysz* wraz z odsłonięciem galerii. Ponadto udostępniono do zwiedzania orzyskie miejsca kultury - Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej, *Polanę Kultury* oraz salę tradycji Ośrodka Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz w Bemowie Piskim, a także pokaz sprzętu wojskowego.
- *Wernisaże w Galerii Marszałkowskiej*, która funkcjonuje w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego przy ul. Emilii Plater 1. Galeria jest wyjątkowym miejscem łączącym artystów z odbiorcami sztuki, a równocześnie miejscem promocji współczesnej sztuki we wszystkich jej przejawach i formach. Tworzy własną przestrzeń artystyczną służącą artystom i adresatom, do których jest skierowana. W roku 2020 ze względu na ograniczenia spowodowane pandemią COVID-19 odbyły się tylko trzy wernisaże, które zgromadziły

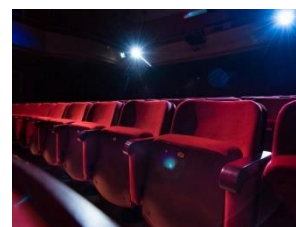
wiele osób nie tylko ze świata artystycznego. Dla porównania - w 2019 r. odbyło się aż 11 wernisaży. Prace artystów naszego regionu, dzięki specyfice Galerii mogły również obejrzeć osoby przychodzące do urzędu w celu załatwiania swoich spraw.

- *Grunwald ART.* – Corocznie w lipcu organizowany jest Plener Malarski Grunwald ART, który ma na celu nawiązanie twórczego dialogu artystów nie tylko z regionu Warmii i Mazur, ale również z terenu całej Polski i innych krajów europejskich. Artystyczne spotkania pozwalają na wymianę myśli twórczej, idei i doświadczeń poprzez obcowanie młodych artystów z uznanymi twórcami. Uczestnikami mogą być zarówno profesjonalni, uznani artyści, rekomendowani przez środowiska artystyczne regionu, jak i młodzi artyści rozpoczynający edukację artystyczną, ze szczególnym uwzględnieniem stypendystów Stypendiów Artystycznych Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Obrazy, które powstają w trakcie pleneru nawiązują tematyką do Bitwy pod Grunwaldem lub inspirowane są tym historycznym wydarzeniem, a następnie zostają zaprezentowane na wystawie w Galerii Marszałkowskiej.

- *Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego 2020/2021* odbyła się 4 października 2020 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im F. Nowowiejskiego. W trakcie uroczystości zostały wręczone nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dziedzinie kultury, a także Nagroda Humanistyczna im. W. Kętrzyńskiego. Zarząd Województwa przyznał też nagrody *Partner* firmom wspierającym finansowo działalność kulturalną instytucji kultury. Podczas Inauguracji nie zabrakło części artystycznej w formie muzycznej oraz wernisażu.
- *Obchody 100-lecia Plebiscytu na Warmii i Mazurach oraz Powstania Związku Polaków w Prusach Wschodnich.* Pragnąc uhonorować w sposób szczególny pamięć o odwadze Warmiaków i Mazurów, którzy 11 lipca 1920 roku oddali swój głos na Polskę oraz mając na celu przybliżenie obecnym mieszkańcom trudnych losów Polaków z dawnych Prus Wschodnich, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego ustanowił rok 2020 Rokiem 100-lecia plebiscytu na Warmii i Mazurach. Z okazji jubileuszu:
 - Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie we współpracy z Komisją Kultury Warmii i Mazur Towarzystwa Naukowego im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie przygotowała stronę, na której przybliżono burzliwy i ważny dla regionu rok 1920 na Warmii i Mazurach.
 - O wydarzeniach tamtego okresu, w perspektywie ogólnoeuropejskiej, opowiadała bogato ilustrowana ekspozycja *Die Volksabstimmung in Ost- und Westpreußen am 11. Juli 1920 / Plebiscyt w Prusach Wschodnich i Zachodnich 11 lipca 1920 roku*. Autorem udostępnionej w wersji on-line wystawy jest Kulturzentrum Ostpreussen w Ellingen (Bawaria).
 - O przebiegu plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu napisano już wiele analiz, artykułów i książek, w tym wspomnieniowych i reportażowych. Szczególnie cenna jest praca Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, zawierająca wykaz bibliograficzny artykułów opublikowanych w 1920 r.
 - Z okazji 100-lecia Plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie wydała pierwszą i szeroko zakrojoną bibliografię tematyczną poświęconą plebiscytom w regionie.
 - W grudniu 2020 roku ukazała się w druku książka pt. *Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu. Bibliografia za lata 1945-2020*.

- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie przygotował konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych klasy IV-VIII oraz szkół ponadpodstawowych (polegający na opracowaniu strony internetowej lub gry związanej tematycznie z plebiscytem) oraz nauczycieli (polegający na wykonaniu scenariusza cyklu zajęć on-line związanych z tematyką plebiscytową).
- *ECOMIASTO - warsztaty dla samorządów lokalnych*, które odbyły się 20.02.2020 r., a ich organizatorem było Centrum Polsko - Francuskie Cotes d'Armor. Spotkanie warsztatowe z udziałem Ambasadora Francji w Polsce oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego poświęcone było dobrym praktykom ekologicznym w polskich i francuskich miastach.
- *Ogólnopolski Konkurs CERAMIONY* zorganizowany został w listopadzie i grudniu 2020 r. przez Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu. Konkurs jest prezentacją dorobku dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w dziedzinie ceramiki. Biorą w nim udział uczestnicy pracowni ceramicznych z całej Polski, również osoby niepełnosprawne. Prace ocenia profesjonalne jury złożone z artystów plastyków. Konkursowi towarzyszą warsztaty lepienia w glinie, pokaz technik ceramicznych dla szkół i placówek edukacyjnych oraz uroczyste otwarcie wystawy.

- *Mistrzostwa o Puchar Warmińsko-Mazurskiego Związku Sportu Tanecznego oraz Puchar Regionów Polski Północnej FTS* w ramach Ogólnopolskiego Turnieju Tanecznego POMOSTY, który odbył się 12-13 grudnia 2020 r. POMOSTY to turniej z tradycją, który odbywa się w Elblągu od kilkudziesięciu już lat. Co roku skupia liczne grono tancerzy z całej Polski. Jest to impreza adresowana do młodych ludzi, którzy z pasją, chęcią i zapałem rozwijają swoje sportowe zainteresowania taneczne. Z uwagi na panujące obostrzenia, wydarzenie odbyło się bez udziału publiczności, ale organizator zapewnił transmisję on-line. Współorganizatorem wydarzenia było Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu.
- *Konferencja FilmNet – South Baltic Film & Culture Network*, zorganizowana przez Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu, odbyła się 15 września 2020 r. Była to ostatnia, piąta międzynarodowa konferencja projektu, który zakładał współpracę pomiędzy Polską, Litwą, Szwecją i Niemcami. W czasie konferencji podsumowano ponad dwuletnią pracę partnerów projektu w obszarze filmu i edukacji filmowej w regionie Południowego Bałtyku. Zaprezentowano historię sukcesu projektu widzianą oczyma jego uczestników, a także materiały filmowe powstałe podczas realizacji FilmNetu. Projekt miał na celu wzmocnienie potencjału organizacji działających w obszarze filmu i edukacji filmowej w zakresie zwiększenia zdolności partnerów do współpracy transgranicznej.

- *Premiera filmu dokumentalnego „Chwila, która nie powróci”* (listopad 2020 r.). Film przygotowany został z okazji jubileuszu olsztyńskiej sceny i jest opowieścią o Teatrze i ludziach, którzy w nim pracują. W filmie zarejestrowano próby do spektakli oraz pracę widzianą od kulis,

dzięki czemu widzowie mieli niezwykłą okazję do poznania Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie od zupełnie innej strony. Premiera filmu odbyła się on-line.

- *Europejskie Dni Dziedzictwa*, organizowane przez Muzeum Warmii i Mazur, odbyły się 19-20 września 2020 r. pod hasłem *Moja droga*. Wydarzenia organizowane w ramach Dni przybliżyło Muzeum Warmii i Mazur, które ma już 75 lat powojennej historii. Opowiadano o sobie, o pracy kustoszy i ciekawych zabytkach, którymi się opiekują. Misją muzeum jest zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, który zawsze był integralną częścią Europy i jej kulturowej spuścizny. Pracownicy muzeum każdego dnia dbają o zachowanie pamiątek bogatej przeszłości, a przy okazji jubileuszu instytucji opowiedzieli o swojej pracy bardziej prywatnie. W dniach 19 i 20 września 2020 r. na profilu na Facebooku oraz na stronie internetowej Muzeum opublikowano filmy, w których o swojej drodze z muzealnictwem i zabytkami opowiedzieli pracownicy Muzeum.
- *IV edycja Arena Festival Film&Music* w związku z pandemią Covid-19 została zarejestrowana bez udziału publiczności. Materiały z koncertów zostały wyemitowane w mediach społecznościowych pod koniec grudnia 2020 r. Ten największy w północno-wschodniej Polsce festiwal muzyki filmowej organizowany jest przez dwie instytucje kultury województwa warmińsko-mazurskiego: Warmińsko-Mazurską Filharmonię im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie oraz Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
- *IV Forum Kultury Warmii i Mazur „Po słonecznej stronie ulicy”* (11.09.2020 r.). W 2020 roku hasłem przewodnim Forum była kultura w dobie pandemii koronawirusa. Forum to spotkanie ludzi kultury, artystów związanych od lat z Warmią i Mazurami, ale również tych, którzy przyjechali tu, aby realizować swoje artystyczne pasje. Do udziału w Forum zaproszono artystów i ludzi związanych z szeroko pojętą kulturą, sztuką i edukacją, którzy dzięki swojej działalności, rozślawiają Warmię i Mazury.
- *Dożynki Wojewódzkie* to wydarzenie organizowane co roku z okazji Święta Plonów w Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku. Z powodu pandemii Dożynki Wojewódzkie 2020 odbyły się wyjątkowo w Olsztynie. Rolnicy, a także przedstawiciele władz spotkali się w Katedrze św. Jakuba. Ideą tej inicjatywy jest kultywowanie oraz popularyzacja dziedzictwa kulturowego i tradycji regionalnych oraz najciekawszych dziedzin plastyki ludowej, prezentacja bogactwa plonów oraz promocja dorobku kulturowego wsi województwa warmińsko-mazurskiego.
- *7. Edycja WAMA Film Festival* odbyła się w dniach 6-10 października 2020 r. Głównymi organizatorami wydarzenia byli Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie oraz Instytut Kosmopolis. Najważniejszym założeniem Festiwalu jest promowanie wartości związanych ze wspólnym funkcjonowaniem różnych grup etnicznych, społecznych czy religijnych. Organizatorzy WAMA Film Festival zachęcają do dyskusji na temat: emigracji, małych ojczyzn, wyrównania szans, problemów mniejszości etnicznych, turystyki kulturalnej i aktywizacji społecznej. W programie Festiwalu znajdują się filmy związane z najważniejszymi problemami współczesnego świata.

- *Warmińsko-Mazurski Fundusz Filmowy* to z jednej strony odpowiedź na oczekiwania środowiska twórców bardzo często goszczących w naszym regionie i realizujących tu filmy fabularne, seriale telewizyjne, filmy dokumentalne i animacje. Z drugiej strony troska o efekt ekonomiczny województwa, jak również promocja pięknej krainy, poprawa jej atrakcyjności wśród turystów i inwestorów polskich i zagranicznych, a przede wszystkim wśród filmowców. Celem corocznego konkursu jest wspieranie produkcji filmowych związanych przez tematykę oraz twórców, a także miejsce realizacji z województwem warmińsko-mazurskim. Wsparcie otrzymują najlepsze filmy, które mogą przyczynić się do promocji i budowania pozytywnego wizerunku regionu. W piątym konkursie ogłoszonym przez Warmińsko-Mazurski Fundusz Filmowy dofinansowanie otrzymały dwa filmy fabularne i cztery dokumentalne.

- *Polak Warmiak Dwaj Sąsiedzi – Polok Warnijok Dwa Siójsiody* – program mający na celu udostępnianie unikalnego zjawiska z zakresu dziedzictwa kultury ludowej Warmii i Mazur – gwary warmińskiej. Jest to jedyna gwara w Polsce uznana przez ogólnopolski zespół ekspertów i wpisana na krajową listę UNESCO. Program zakłada utworzenie strony internetowej, której zadaniem będzie ukazanie zgromadzonej dokumentacji materialnej i niematerialnej spuścizny kultury ludowej regionu Warmii oraz przybliżenie gwary warmińskiej. Program realizowany w okresie październik 2020 – czerwiec 2021 przez Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

- *43. Międzynarodowy Jarmark Folkloru w Węgorzewie*, który odbył się 1 sierpnia 2020 r. Organizatorem wydarzenia było Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Głównym celem Jarmarku jest ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W programie znalazły się: targi sztuki ludowej i rękodzieła, przegląd zespołów folklorystycznych, kapel i solistów z Polski, pokazy warsztatowe tradycyjnego rzemiosła, warsztaty tańców tradycyjnych. W kiermaszu wzięło udział 88 twórców. Przeprowadzono 22 pokazy tradycyjnego rzemiosła regionalnego.

- *Apel Grunwaldzki* - 15 lipca 2020 r. na polach Grunwaldu odbyły się uroczystości państwowe związane z obchodami 610. rocznicy bitwy pod Grunwaldem, w których udział wzięli Prezydent Polski, Prezydent Litwy, Premierzy obu państw, Minister Obrony Narodowej, Minister Spraw Zagranicznych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także litewscy ministrowie i obecny Wielki Mistrz Zakonu Szpitala Najświętszej Maryi Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie. Z powodu obostrzeń sanitarnych związanych z pandemią, w tym roku nie odbyła się coroczna inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem.

- *Dyskusyjne Kluby Książki* to przedsięwzięcie koordynowane przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Projekt skierowany jest do czytelników poszukujących miejsca, w którym będą mogli rozmawiać o przeczytanych książkach i dzielić się swoimi wrażeniami. Celem Klubów jest przede wszystkim ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie.

- *Literacka Nagroda Warmii i Mazur „Wawrzyn”* została przyznana w 2020 r. już po raz szesnasty. Decyzja o przyznaniu „Wawrzynu” należy do kapituły powołanej z inicjatywy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Podstawą rozpatrzenia przez Kapitułę zasadności przyznania nagrody jest biograficzny, tematyczny lub twórczy związek książki z regionem Warmii i Mazur. W 2020 r. nagrodę otrzymała książka *Nóż w plecy, czyli wspomnienia muzykantów*.

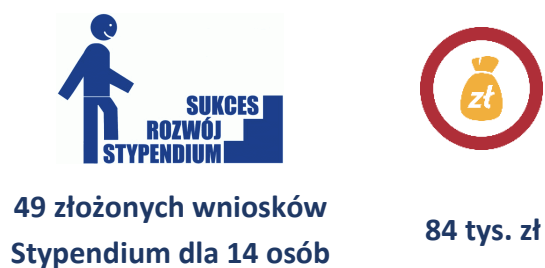
Oprócz wydarzeń kulturalnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań mających na celu rozwój/modernizację infrastruktury kulturalnej. W 2020 r. realizowany był przede wszystkim projekt *Rozbudowa, przebudowa i remont Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu*, który zakłada zwiększenie dostępu do kultury dla mieszkańców miasta, regionu i kraju oraz osób przyjeżdżających z zagranicy w wyniku stworzenia kompleksowej oferty kulturalnej oraz poprawy jakości i efektywności świadczonych przez instytucję usług kulturalnych. Projekt uzyskał dofinansowanie z PO IiŚ w wysokości 15 mln zł. W zmodernizowanym obiekcie powstaną m.in.: Regionalna Pracownia Digitalizacji wraz z Pracownią Edukacji Regionalnej, Centrum Aktywności Społecznej wraz z pracowniami edukacji artystycznej i kulturalnej, sala kina edukacyjnego i studyjnego, Inkubator Przedsiębiorczości Kulturalnej, Galeria Sztuki Współczesnej i Awangardowej oraz Centrum Sztuki Filmowej.

W 2020 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ufundował również liczne stypendia artystyczne i naukowe, a także przyznał nagrody w dziedzinie kultury. Były to m.in.:

- *Stypendia artystyczne*, które od 2012 r. są przyznawane w trybie konkursowym osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. Stypendia mają na celu wspieranie rozwoju twórczego osób uzdolnionych artystycznie, które nie ukończyły 35. roku życia. Na konkurs w 2020 r. wpłynęło 49 wniosków, z których Kapituła oceniająca zarekomendowała Zarządowi Województwa 14 osób do stypendiów artystycznych. Propozycja została zaakceptowana przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 24 marca 2020 r. łączna wartość wypłaconych stypendiów wyniosła 84 tys. zł. Dla porównania - w 2019 roku stypendiami wsparto także 14 osób, jednak na ten cel przeznaczono niespełna 59 tys. zł.

Diagram 55. Informacja o stypendiach artystycznych Marszałka Województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- *Stypendia naukowe Marszałka Województwa* dla studentów mające na celu wspieranie wybitnie uzdolnionej młodzieży regionu Warmii i Mazur. Od roku 2020 przyznawane są według nowej formuły, według następujących dziedzin nauki/sztuki:
 - nauk społecznych - ekonomia i finanse,
 - nauk ścisłych i przyrodniczych,
 - nauk medycznych i nauk o zdrowiu,

- nauk inżyniersko-technicznych,
- pozostałych dziedzinach nauki/sztuki.

Stypendia w dziedzinie ekonomii i finansów noszą imię Marka Baumana – Skarbnika Województwa Warmińsko-Mazurskiego w latach 2000-2019. Na konkurs w 2020 roku wpłynęło 9 wniosków o przyznanie stypendium naukowego. Przyznano jedno stypendium im. M. Baumana oraz 7 stypendiów Marszałka Województwa. Stypendia naukowe wypłacone zostaną w 2021 r., a ich wartość wyniesie 28 tys. zł.

Diagram 56. Informacja o stypendiach naukowych Marszałka Województwa

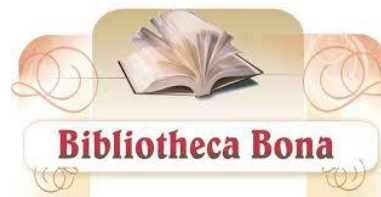

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- *Warmińsko-Mazurska Nagroda Humanistyczna im. W. Kętrzyńskiego* przyznawana jest na podstawie Uchwały Nr 50/614/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 sierpnia 2009 r. Jej laureatami są osoby mające wybitne osiągnięcia twórcze z zakresu nauk humanistycznych o trwałym znaczeniu dla regionu Warmii i Mazur. Nagroda przyznawana jest od 2006 roku. Również w 2020 r. przyznano nagrodę, która została wręczona podczas Wojewódzkiej Inauguracji Roku Kulturalnego.
- Nagroda *Partner* przyznawana na podstawie Zarządzenia Nr 46/20 Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 18 czerwca 2014 r. Jej celem jest symboliczne wyróżnienie i uhonorowanie podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych, szczególnie hojnie wspierających działalność w obszarze kultury. Nagroda jest wyróżnieniem honorowym. Mogą ją otrzymać firmy i osoby fizyczne zgłoszone przez wojewódzkie samorządowe instytucje kultury. W 2020 roku wyróżnienie przyznano 5 firmom.
- *Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury. Nagroda ma na celu wyróżnienie i uhonorowanie osób i podmiotów w uznaniu ich dorobku, oryginalnego charakteru osiągnięć lub wspieranie i promocję istotnej działalności dla twórczości artystycznej w sposób szczególny przyczyniający się do upowszechniania lub ochrony kultury. W 2020 nagrody indywidualne otrzymało 12 osób, a nagrody zbiorowe 2 podmioty. Dla porównania - w 2019 nagrody indywidualne przyznano 7 osobom, a nagrody zbiorowe również 2 podmiotom.
- *Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* dla dyrektorów i nauczycieli szkół oraz placówek prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wręczana jest laureatom z okazji Dnia Edukacji Narodowej. W edycji z roku 2020 wpłynęło siedem wniosków, a nagrodę otrzymały 4 osoby.
- *Nagroda Naukowa Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* jest przyznawana za szczególne osiągnięcia naukowe, mające istotne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Ma na celu promowanie prac łączących walory naukowe z ich użytecznością w praktyce, wyróżnianie przedstawicieli olsztyńskiego środowiska naukowego, których dorobek znajduje praktyczne zastosowanie oraz pobudzanie

zainteresowania jednostek gospodarczych wynikami badań olsztyńskich ośrodków naukowych. Konkurs dotyczy wyników badań naukowych, a nagroda przyznawana jest we współpracy z Olsztyńskim Forum Naukowym. W 2020 przyznano nagrodę zespołową za badania pt. *Innowacyjne biotechnologie w rozrodzie i hodowli ryb jesiotrowatych*.

- *Bibliotheca Bona* - nagroda pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznawana od 2008 r. najlepszym bibliotekom publicznym w województwie, w kategorii bibliotek miejskich, miejsko - gminnych i gminnych. Jest symbolem pomysłowości i kreatywności dyrektorów bibliotek, których działalność zasługuje na wyróżnienie. W 2020 r. nagrodę *Bibliotheca Bona* otrzymała Miejska Biblioteka w Pieniężnie.

Oprócz przedsięwzięć kulturalnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań na rzecz rozwoju edukacji w regionie. O fakcie tym świadczy m.in. wsparcie finansowe takich projektów edukacyjnych jak:

- *Międzywydziałowa Szkoła Przedsiębiorczości* zorganizowana przez powołaną w tym celu Akademię Biznesu UWM, sfinansowana z dotacji celowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego (prawie 214 tys. zł) oraz środków własnych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Projekt jest innowacyjną w skali kraju formą edukacji ukierunkowaną na proaktywną, przedsiębiorczą postawę opartą na wiedzy na temat odpowiedzialnego budowania silnej marki firmy, zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. W procesie kształcenia uwzględniono m.in.: zarządzanie projektami, prawne aspekty funkcjonowania firmy, wdrażanie innowacji, ekonomię i finanse, psychologię biznesu, komunikację, networking i negocjacje w biznesie, zarządzanie ryzykiem. Słuchacze trzech edycji ukończyli *Międzywydziałową Szkołę Przedsiębiorczości* z w pełni przygotowanym biznesplanem swoich przedsięwzięć gospodarczych. Indywidualne projekty biznesowe, gotowe do bezpośredniego wdrożenia, poprzez założenie nowej firmy lub realizowanie w ramach już funkcjonujących przedsięwzięć, zaprezentowali publicznie na konferencjach zamykających kształcenie w ramach *Idea day*. Sukcesem Międzywydziałowej Szkoły Przedsiębiorczości, jest fakt, iż w trakcie trwania trzech edycji słuchacze założyli, rozszerzyli lub są na etapie wdrażania w życie własnej działalności gospodarczej. Zostało to potwierdzone przeprowadzonymi badaniami ankietowymi dotyczącymi śledzenia losów kariery zawodowej absolwentów, z których wynika, iż w rezultacie niniejszego przedsięwzięcia założono 14 firm.

- Bardzo Młoda Kultura - Warmia i Mazury.* Celem Programu jest zbudowanie systemu edukacji kulturalnej, służącego wzmocnieniu procesu ustawicznej edukacji w zakresie kultury, a także zintegrowania lokalnych podmiotów sfery edukacji, zarówno formalnej, jak i nieformalnej. Ważnym elementem programu są ogłaszane corocznie konkursy grantowe dla inicjatorów projektów edukacyjnych i animacji kulturowej z terenu Warmii i Mazur. Realizatorem projektu jest Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

- Nasze Miejsca, Nasze Księgi.* Celem zadania jest wypracowanie i użycie form oraz działań edukacji kulturowej do tworzenia i wzbogacania kapitału społecznego i kreatywnego. Wsparcie procesu kształcenia i praktycznego działania, w który zaangażowane są różne grupy wiekowe polega na tworzeniu form społecznej aktywności wykorzystujących najważniejszy zasób kulturowy Warmii i Mazur, jakim jest pamięć kulturowa i historyczna. Realizatorem projektu jest Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

- Medyk początkiem twojej kariery zawodowej* jest wieloletnim projektem Szkoły Policealnej im. prof. Z. Religi w Olsztynie współfinansowanym ze środków EFS w ramach RPO WiM 2014-2020. Projekt ma na celu zwiększenie szans 54 uczniów na zatrudnienie, podniesienie kompetencji poprzez specjalizację, szkolenia w zakresie istniejących kierunków dla

Diagram 57. Informacja o projekcie
Medyk początkiem twojej kariery

54 uczniów
11 nauczycieli

372 tys. zł
dofinansowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych
Departamentu Kultury i Edukacji.

11 nauczycieli zawodu ze szkoły oraz doposażenie bazy dydaktycznej i podniesienie jakości systemu kształcenia poprzez modernizację metod i treści kształcenia oraz szkolenia. Dofinansowanie projektu wynosi 371 940,72 zł, a wkład własny 152 437,86 zł.

- Kompetentni zawodowo uczniowie Szkoły Policealnej w Ełku* to projekt realizowany przez Szkołę Policealną w Ełku w partnerstwie z Optima HRS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu wynosi 840 720,00 zł. Głównym celem projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia przez 80 uczniów Szkoły Policealnej w Ełku, poprzez zdobycie przez nich dodatkowych umiejętności, kompetencji i doświadczenia zawodowego w ramach kursów umożliwiających uzyskanie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności zawodowych, zajęć z kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy oraz staży zawodowych zgodnych z oczekiwaniami pracodawców.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego rozpoczął w 2020 roku proces opracowania *Programu wsparcia rozwoju edukacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030*. Na główne części *Programu* złożą się: diagnoza stanu warmińsko-mazurskiej edukacji, analiza najważniejszych jej problemów, określenie strategicznych priorytetów, celów i kierunków działań oraz wspólne wypracowanie, przez przedstawicieli różnych środowisk działających na rzecz oświaty, pożądanego modelu wsparcia rozwoju edukacji w naszym regionie. Głównymi zagadnieniami analizowanymi w dokumencie będą: rozwój szkolnictwa zawodowego, dostosowanie edukacji do potrzeb

regionalnego rynku pracy i aktualnej sytuacji demograficznej, poprawa jakości i dostępności edukacji m.in. poprzez jak najlepsze wykorzystanie potencjału regionalnych placówek edukacyjnych. Pierwsze posiedzenie Zespołu Programowego ds. opracowania Programu, odbyło się on-line 13 listopada 2020 r. Głównym celem spotkania było przedstawienie najważniejszych celów i założeń opracowania Programu oraz przepisów prawnych zawartych w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, które wyznaczyły tryb i zasady opracowania dokumentu.

Samorząd Województwa wspiera rozwój edukacji w regionie również poprzez doskonalenie zawodowe kadry nauczycielskiej, edukację ekologiczną oraz lekcje biblioteczne.

- W roku szkolnym 2019/2020 w 1790 różnych formach doskonalenia udział wzięło łącznie 29 294 nauczycieli, tj. o 283 osoby mniej niż w roku szkolnym 2018/2019.
- Olsztyńskie i Elbląskie Centra Edukacji Ekologicznej, działające w ramach ośrodków doskonalenia nauczycieli, dzięki dotacjom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie realizowały w szkołach i przedszkolach naszego województwa zadania z zakresu edukacji ekologicznej. Łączna kwota środków na edukację ekologiczną w 2020 r. wyniosła 90 tys. zł (tj. o 60 tys. mniej niż w 2019 r.), w tym:
 - dla Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej - 50 tys. zł (wobec 90 tys. w 2019 r.);
 - dla Elbląskiego Centrum Edukacji Ekologicznej - 40 tys. zł (wobec 60 tys. w 2019 r.).
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie realizowała różne formy wspomagania szkół i nauczycieli. Poza najbardziej popularną wśród nauczycieli formą zajęć edukacyjnych dla różnych poziomów nauczania, realizowano warsztaty z zakresu TIK, warsztaty z zakresu upowszechniania czytelnictwa, konferencje metodyczne dla bibliotekarzy szkolnych.
- W roku szkolnym 2019/2020 nauczyciele przeprowadzili 257 lekcji bibliotecznych i zajęć edukacyjnych (lekcji tematycznych w bibliotece) zgodnie z zadaniami statutowymi bibliotek pedagogicznych, w których uczestniczyło ok. 5170 uczestników.
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu jest miejscem edukacji równoległej dla uczniów szkół i przedszkoli Elbląga i okolic. W roku szkolnym 2019/2020 nauczyciele przeprowadzili 128 zajęć, spójnych z podstawą programową, w których uczestniczyło 2305 uczniów i przedszkolaków.
 We współpracy ze Stowarzyszeniem Łączy nas Kanał Elbląski LGD była współorganizatorem spotkania promującego publikację *Diamenty Kanału Elbląskiego*. We współpracy z Elbląskim Towarzystwem Kulturalnym była współorganizatorem:
 - Spotkania z elbląskim muzykiem Robertem Fursem, promujące jego płytę (luty 2020 r.),
 - XXIII Letniego Salonu Muzycznego Bażantarnia 2020, (lipiec - sierpień 2020 r.).
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. prof. T. Kotarbińskiego w Olsztynie realizowała systemowe wspomaganie szkół i nauczycieli, w tym:
 - zajęcia edukacyjne dla uczniów różnych poziomów nauczania realizowane w ramach stałej oferty,
 - zajęcia edukacyjne w ramach projektów – MONIUSZKO i G. HERLING-GRUDZIŃSKI,
 - warsztaty (kursy) dla nauczycieli z zakresu TIK – zrealizowano 15 warsztatów z udziałem 92 nauczycieli (np. *Tworzenie materiałów graficznych w programie Canva, Praca w chmurze – dysk Google*).

- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. prof. T. Kotarbińskiego w Olsztynie zorganizowała Forum Nauczycieli Bibliotekarzy Szkolnych pt. *Biblioteka dla wszystkich* z udziałem 40 nauczycieli bibliotekarzy ze szkół Olsztyna i powiatu.

Wśród działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz kultury i edukacji są również dotacje.

- W 2020 r. Samorząd Województwa przekazał 380 tys. zł. (tj. o 69 tys. zł więcej niż w 2019 r.) dziewięciu jednostkom samorządowym w formie dotacji celowych na realizację zadań z zakresu kultury. Większość udzielonych przez Samorząd Województwa dotacji wpiera cyklicznie corocznie powtarzające się imprezy kulturalne oraz działania związane z kulturą. Wspierane są działania bibliotek, centrów kultury, centrów sztuki, orkiestr kameralnych, muzeów, zespołów pieśni i tańca.

Diagram 58. Realizacja konkursu ofert dla jednostek samorządu terytorialnego

9 jednostek samorządu terytorialnego

380 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- Samorząd przekazał dotację 13 Powiatowym Bibliotekom Pedagogicznym i Miejskiej Bibliotece Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim. Pomoc finansowa udzielona Powiatom oraz Miastu Lidzbark Warmiński na dofinansowanie Bibliotek Pedagogicznych wyniosła łącznie 2 046 201 zł.

Diagram 59. Realizacja konkursu ofert dla bibliotek

14 Bibliotek Pedagogicznych

2 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu od listopada 2019 r. realizują doradztwo metodyczne dla nauczycieli języka polskiego, geografii, języka obcego, historii, wychowania wczesnoszkolnego, plastyki, etyki, religii oraz informatyki poprzez zatrudnionych, na podstawie powierzenia Warmińsko-Mazurskiego Kuratora w Olsztynie, doradców metodycznych. Dotacja celowa przekazana na ww. cel wynosiła w 2020 roku – 879 121 zł, a wykorzystana została w wysokości 758 735 zł.

Diagram 60. Instytucje kultury nadzorowane przez Samorząd Województwa

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego niezmiennie nadzoruje 12 instytucji kultury, których wykaz przedstawiono na diagramie nr 60.

Centrum Edukacji i Inicjatyw w Olsztynie	Centrum Polsko-Francuskie Cotes d'Armor w Olsztynie	Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu	Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku
Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku	Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku	Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

Diagram 61. Jednostki oświaty nadzorowane przez Samorząd Województwa

Szkoła Policealna im. Jadwigi Romanowskiej w Elblągu	Szkoła Policealna im. Zbigniewa Religi w Olsztynie	Szkoła Policealna w Elku	Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu
Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie	Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławieckim

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego niezmiennie nadzoruje 8 jednostek oświaty, których wykaz przedstawiono na diagramie nr 61.

Źródło: opracowanie na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

5.4. Zdrowie

Polityka Samorządu Województwa nakierowana jest na tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej uwzględniającej zmiany w strukturze demograficznej społeczeństwa. Działania mają na celu zapewnienie optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych, bez względu na miejsce zamieszkania. W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 zaplanowane zostały również działania z zakresu ochrony zdrowia obejmujące przedsięwzięcia mające na celu zachowanie dobrego stanu zdrowia i wydłużenie wieku aktywności zawodowej wśród mieszkańców województwa (Oś priorytetowa X *Regionalny rynek pracy*) oraz ułatwienie dzieciom z rodzin zagrożonych ubóstwem dostępu do opieki zdrowotnej (Oś priorytetowa XI *Włączenie społeczne*).

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

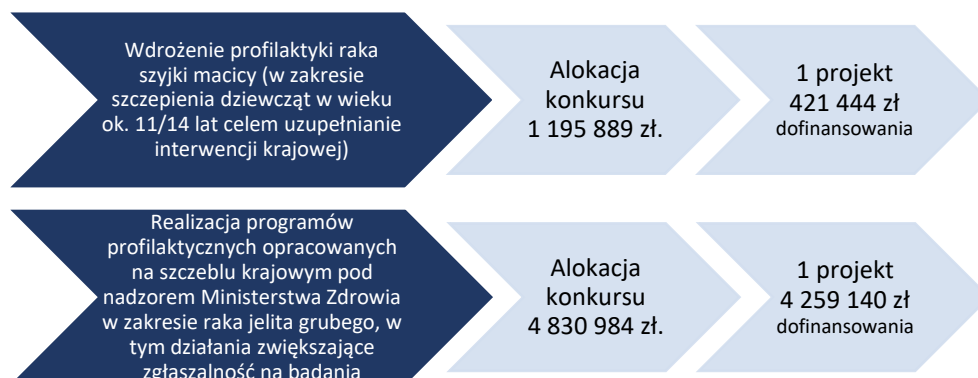
Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zatwierdził następujące Programy Polityki Zdrowotnej, które realizowano w 2020 r.:

- Program polityki zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017-2021 w zakresie rehabilitacji medycznej schorzeń kręgosłupa oraz narządów ruchu.
- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017-2021 w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania zakaźnych chorób odkleszczowych.
- Program Polityki Zdrowotnej na lata 2018-2021 w zakresie zapobiegania rozwojowi próchnicy u dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

W 2020 roku Zarząd Województwa jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 ogłosił i rozstrzygnął 2 konkursy z obszaru zdrowia. Informacja o typach projektu, na jakie możliwe było uzyskanie dofinansowania, oraz efektach konkursów przedstawione zostały na diagramie nr 62.

W 2020 r. łączna kwota udzielonego dofinansowania wyniosła 4,7 mln zł (tj. o 0,1 mln zł mniej niż w 2019 r.).

Diagram 62. Realizacja Programów Zdrowotnych w roku 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

W 2020 roku nie ogłoszono dwóch planowanych konkursów z zakresu następujących Programów Polityki Zdrowotnej:

- Program Polityki Zdrowotnej na lata 2018–2022 w zakresie zapobiegania rozwojowi próchnicy u dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.
- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2019–2022 w zakresie profilaktyki i wykrywania zaburzeń lękowych.

Środki finansowe przeznaczone na ogłoszenie konkursów w powyższym zakresie zostały przeznaczone na organizację konkursu dedykowanego łagodzeniu skutków wystąpienia COVID-19 w województwie warmińsko-mazurskim.

Ponadto w 2020 roku został opracowany Program Polityki Zdrowotnej w zakresie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na 2021 rok. Program został przyjęty do realizacji przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Uchwała nr 56/764/20/VI z dnia 15 grudnia 2020 r.). Zgodnie z założeniami zawartymi w Programie, jego realizacja rozpocznie się i zakończy w 2021 roku. Na realizację Programu Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w budżecie województwa zabezpieczył kwotę 210 000 zł.

W celu podniesienia świadomości zdrowotnej społeczeństwa w budżecie województwa w 2020 roku zaplanowano kwotę 180 tys. zł na realizację zadań z zakresu edukacji, promocji i profilaktyki zdrowotnej (tj. o 20 tys. mniej niż w 2019 r.).

O przyznanie dotacji z budżetu województwa na działania obejmujące edukację, promocję i profilaktykę zdrowotną wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego ubiegały się organizacje pozarządowe jak również podmioty lecznicze, dla których organem tworzącym jest samorząd województwa. Z 21 ofert złożonych dotacje przyznane zostały 16 podmiotom na realizację 19 programów zdrowotnych. Ze względu na sytuację epidemiologiczną 6 podmiotów zrezygnowało z przyznanej dotacji z powodu braku możliwości wykonania zadania. Stąd też w 2020 r. na ten cel wydatkowano łącznie 91 612 zł. Dla porównania - w 2019 r. z 61 złożonych ofert, dotacje na kwotę 200 tys. zł przyznane zostały 34 podmiotom na realizację 41 programów zdrowotnych.

Diagram 63. Realizacja konkursu ofert dla organizacji pozarządowych

**19 programów
zdrowotnych
(16 podmiotów)**

92 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

Od kilkunastu lat przedstawiciele Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a także przedstawiciele wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia biorą udział w Międzynarodowych Targach Medycznych odbywających się w Kaliningradzie. Celem Targów jest promowanie na rynku Federacji Rosyjskiej usług medycznych świadczonych przez wojewódzkie jednostki ochrony zdrowia. Obsługujący stoisko wystawiennicze przedstawiciele województwa udzielają odwiedzającym Targi wszelkich informacji na temat świadczeń medycznych oferowanych przez wojewódzkie podmioty lecznicze. Udział przedstawicieli Województwa

w Międzynarodowych Targach Medycznych jest elementem wieloletniej współpracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Obwodem Kaliningradzkim. Stanowi istotny element rozwoju regionalnej polityki zdrowotnej oraz transgranicznej współpracy z Obwodem Kaliningradzkim. Niestety w 2020 roku z uwagi na trwającą pandemię wywołaną wirusem SARS-CoV-2 nie było możliwości uczestnictwa w Targach.

W 2020 roku Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, który nigdy dotąd nie był organizatorem ani też nie brał czynnie udziału w akcji poboru krwi zadeklarował chęć organizacji takiej akcji w Urzędzie we współpracy z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie. Latem z uwagi na zwiększony ruch turystyczny, występowanie wypadków i urazów w województwie warmińsko-mazurskim zapotrzebowanie na krew wzrasta o połowę. Wychodząc naprzeciw zwiększonemu zapotrzebowaniu na krew w miesiącach letnich, zaplanowano w czerwcu 2020 r. akcję poboru krwi w Urzędzie. Niestety, w związku z wprowadzonymi obostrzeniami wynikającymi z pandemii COVID -19 wydarzenie to nie odbyło się.

Departament Zdrowia w 2020 roku zaktualizował informator pn.: *Przewodnik o dostępnych formach: opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i opieki w stanach kryzysu psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin oraz ofiar sytuacji kryzysowych w województwie warmińsko-mazurskim*, a wersję elektroniczną Przewodnika opublikował na stronie internetowej Urzędu.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizując zadanie dotyczące kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków oraz organizacji i nadzoru nad przebiegiem staży podyplomowych zawarł w 2020 roku 21 umów na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków z podmiotami do tego uprawnionymi. Zapewniono także, zgodnie z ramowym programem stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentyki, realizację szkoleń z zakresu transfuzjologii klinicznej, profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, ratownictwa medycznego oraz orzecznictwa lekarskiego, bioetyki i prawa medycznego. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 roku odbywało staż podyplomowy łącznie 157 stażystów, w tym: 136 lekarzy i 21 lekarzy dentyków. Ponadto na podstawie uzyskanych danych z podmiotów leczniczych zweryfikowano całościowo listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków. W 2019 r. zawarto natomiast 28 umów na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków z podmiotami do tego uprawnionymi. Umożliwiło to odbycie staży 153 stażystom, w tym: 129 lekarzom i 24 lekarzom dentykom.

Diagram 64. Realizacja staży w województwie warmińsko-mazurskim

**21 umów
na realizację staży**

**136 lekarzy i 21
lekarzy dentyków**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizował projekt *Wsparcie podmiotów leczniczych utworzonych przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na dofinansowanie potrzeb sprzętowych i materiałowych przeznaczonych do zapobiegania rozprzestrzeniania oraz zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2*. Łączna wartość projektu wyniosła 1 856 140 zł. W roku 2020 przekazano podmiotom leczniczym środki finansowe o łącznej wartości – 1 821 057,39 zł. Uczestnicy Projektu przedstawieni zostali na diagramie nr 65.

Diagram 65. Uczestnicy projektu wsparcia podmiotów leczniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

5.5. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest umiejętne i skuteczne inwestowanie środków finansowych w bezpieczeństwo publiczne w regionie. Ważna jest poprawa infrastruktury, wyposażenie w sprzęt i środki transportu, a także działania służące wzrostowi efektywności i skuteczności tych służb zapewniających bezpieczeństwo.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Województwo Warmińsko-Mazurskie przekazało 200 tys. zł. na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zakupem psów służbowych na potrzeby Oddziału Prewencji Policji

Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, a także 2 pojazdów Kombivan w wersji nieoznakowanej na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie. Analogiczną kwotę na wsparcie Policji w regionie przekazano także w 2019 r.

Na Fundusz Wsparcia Straży Granicznej przekazano kwotę 200 tys. zł. z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zakupem pojazdu, adaptację dwóch pojazdów na lawetę i wywrotkę oraz zakup motocykla na potrzeby Oddziału Straży Granicznej. Analogiczną kwotę na wsparcie Straży Granicznej przekazano także w 2019 r.

W ramach podjętych działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa publicznego udzielono wsparcia finansowego w wysokości 900 tys. zł na doposażenie w sprzęt przeciwpożarowy, remont i budowę obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych oraz fundusz nagród konkursowych OSP. W 2019 r. na rzecz OSP przekazano 1,15 mln zł.

Należy podkreślić, iż na przestrzeni ostatnich 20 lat dzięki dobrej współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ze służbami i instytucjami działającymi na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa w regionie, wyposażanie Straży Pożarnej, Policji i Straży Granicznej uległo znacznej poprawie.

W 2020 r. Zarząd Województwa udzielił 6 dotacji celowych na realizację 6 zadań z zakresu ratownictwa wodnego. Ich celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach

Diagram 66. Wsparcie Samorządu Województwa dla służb bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie na podstawie danych Biuro ds. Obronnych i Bezpieczeństwa Publicznego.

Diagram 67. Wsparcie zadań z zakresu ratownictwa wodnego

**6 dotacji
na realizację 6 zadań**

450 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

wodnych województwa warmińsko-mazurskiego (na Wielkich Jeziorach Mazurskich, Zalewie Wiślanym, akwenach powiatu etckiego, iławskiego, ostródzkiego, mrągowskiego, braniewskiego i in.). Dotacje celowe, w wysokości łącznej 450 tys. zł przeznaczono na: zapewnienie stanu gotowości ratowniczej w postaci pełnienia stałych dyżurów ratowników i prowadzenie patroli na obszarach wodnych; utrzymanie i funkcjonowanie bazy posterunków ratowniczych, doposażenie grup ratowniczych, prowadzenie działań ratowniczych, utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego.

WSPÓŁPRACA

6. Współpraca

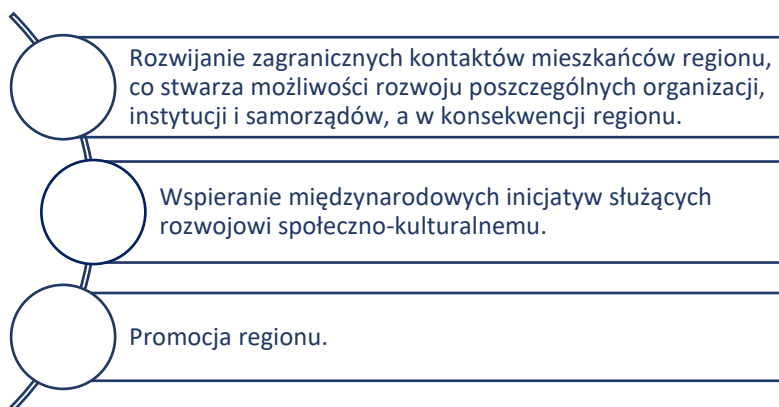
6.1. Współpraca międzynarodowa

Efektywna współpraca stanowi jeden z priorytetów działalności Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Poszukiwanie synergii w relacjach międzyludzkich, jak i międzyinstytucjonalnych jest naturalnym sposobem wzmocnienia zasobów każdego człowieka oraz każdej organizacji. Dlatego też Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje szereg działań, mających na celu budowanie szeroko pojętej współpracy.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Za koordynację realizacji Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Uchwała Nr VIII/141/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 czerwca 2019 r.) odpowiada Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Uwarunkowania oraz cele współpracy międzynarodowej wymagają bezpośredniej realizacji wielu przedsięwzięć, a także współdziałania na licznych płaszczyznach z innymi komórkami Urzędu i jednostkami organizacyjnymi Województwa. Wybrane cele realizacji zadań wynikających z Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego przedstawione zostały na diagramie nr 68.

Diagram 68. Cele realizacji zadań wynikających z Priorytetów współpracy zagranicznej

Źródło: opracowanie na podstawie danych Departamentu Współpracy Międzynarodowej

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako jedyny w kraju samorząd szczebla regionalnego zdobył dofinansowanie w ramach konkursu *Dyplomacja publiczna 2020 – nowy wymiar*, zorganizowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Przyznane dofinansowanie pozwoliło na realizację projektu *Czas na Warmię i Mazury*, którego celem było wzmocnienie zainteresowania Polską w wybranych krajach europejskich poprzez realizację internetowej kampanii promocyjno-informacyjnej poświęconej Województwu Warmińsko-Mazurskiemu. Kampania skupiła się na 3 obszarach: turystyka, kultura oraz dziedzictwo kulinarne. Działania zrealizowane zostały przy wykorzystaniu mediów społecznościowych oraz portali informacyjnych.

Dzięki kontaktom Departamentu Współpracy Międzynarodowej z licznymi instytucjami i placówkami dyplomatycznymi zasięg projektu okazał się większy niż zakładano i komunikaty promocyjne publikowano w wielu krajach, również poza Europą. Pierwotnie promocję Warmii i Mazur przewidziano bowiem w 4 krajach (Litwa, Niemcy, Francja i Dania), natomiast finalnie promocją objęto jeszcze 7 dodatkowych krajów (Austria, Belgia, Łotwa, Szwecja, Szwajcaria, Senegal, RPA).

Jednym z celów projektu w długoterminowej perspektywie było przeciwdziałanie negatywnym efektom pandemii poprzez zachęcenie zagranicznych turystów do odwiedzenia regionu po zniesieniu ograniczeń. Wykorzystanie różnorodnych, atrakcyjnych form reklamowych służyło budowaniu kompleksowej marki oraz atrakcyjnej oferty turystyczno-kulturalnej.

Dyplomacja Publiczna 2020 –
nowy wymiar

Projekt współfinansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Sytuacja na świecie wymogła zmianę charakteru wielu działań i zwiększenie aktywności on-line, czego przykładem było zorganizowanie przez Departament Współpracy Międzynarodowej wraz z Biurem Regionalnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego

w Brukseli webinarium dla jednostek samorządu terytorialnego z regionu dotyczącego wsparcia, jakim Unia Europejska służy państwom Wspólnoty w czasie kryzysu pandemii COVID-19 oraz wpływu pandemii na proces tworzenia budżetu Unii Europejskiej na kolejne lata. Podczas wydarzenia przedstawiciele władz samorządowych mogli się dowiedzieć o unijnych instrumentach i narzędziach służących odbudowie oraz stymulowaniu unijnych gospodarek, które dotkliwie ucierpiały na skutek pandemii koronawirusa.

Przemiany w regionie

Już od kilku lat Departament Współpracy Międzynarodowej organizuje spotkania informacyjne dotyczące pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych na projekty międzynarodowe. Cieszą się one dużym zainteresowaniem podmiotów z województwa (lokalnych samorządów,

organizacji pozarządowych, szkół, uczelni). W 2020 r. zorganizowano spotkanie poświęcone Programowi RITA – Przemiany w regionie, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie na realizację projektów dotyczących wsparcia demokratycznych, społecznych i gospodarczych przemian w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej. Niestety z uwagi na pandemię w 2020 r. udało się zorganizować tylko jedno spotkanie.

W 2020 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego brał udział w pracach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej oraz licznych konferencjach, warsztatach i spotkaniach informacyjnych, które ze względu na sytuację epidemiczną od II kwartału odbywały się głównie on-line.

Realizując swoje zadania Departament Współpracy Międzynarodowej współpracuje z placówkami dyplomatycznymi i odpowiada za obsługę protokolarną marszałka województwa i członków zarządu. W I kwartale 2020 r., kiedy możliwa jeszcze była tradycyjna forma spotkań, Samorząd Województwa gościł Ambasadora Republiki Francuskiej Frederica Billet, a także delegację parlamentarzystów z Komisji Administracji Państwowej i Samorządu Terytorialnego Sejmu Republiki Litewskiej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP.

W 2020 r. świętowaliśmy 20-lecie podpisania *Porozumienia o współpracy z Radą Generalną Departamentu Côtes d'Armor*. W związku z tym wraz z Centrum Polsko-Francuskim w Olsztynie przeprowadzono akcję promocyjną on-line, polegającą na przygotowaniu serii filmów przybliżających dotychczasową współpracę.

Rok 2020 to również okres współpracy w ramach Euroregionu Bałtyk (transgraniczna forma współpracy samorządów z Polski, Szwecji, Danii, Litwy i Federacji Rosyjskiej), w działalność którego województwo warmińsko-mazurskie jest zaangażowane od samego początku. Działalność realizowana jest głównie przez udział w szeregu projektów, spotkań i konferencji. Aktywne uczestnictwo w pracach ERB stwarza województwu szansę na pełniejsze wykorzystanie możliwości rozwojowych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom jednostek samorządu terytorialnego z regionu, w 2020 r. Departament Współpracy Międzynarodowej zorganizował trzecią edycję konkursu pn. *WM dla WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej JST w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku*. Celem konkursu jest wspieranie zaangażowania samorządów lokalnych z województwa w realizację przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym, w szczególności budujących nowe i wzmacniających już istniejące międzynarodowe partnerstwa samorządowe. W ramach konkursu wybrano do dofinansowania 14 projektów na łączną kwotę 60 tys. zł. Niestety z uwagi na pandemię wszystkie zwycięskie podmioty wycofały się z ich realizacji.

Zorganizowano również otwarty konkurs ofert w obszarze integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konkurs jest doskonałym narzędziem intensyfikacji aktywności lokalnych społeczności z Warmii i Mazur na arenie międzynarodowej. Dzięki wsparciu Samorządu Województwa realizowane są projekty m.in. z obszaru współpracy organizacji z zakresu kultury i edukacji oraz sportu. Projekty angażują różne grupy, w tym w szczególności kobiety, osoby starsze, młodzież, zarówno z obszarów miejskich, jak i z obszarów wiejskich. Na realizację 13 zwycięskich projektów przeznaczono 100 000 zł, jednak i w tym przypadku, z uwagi na wprowadzone obostrzenia sanitarne, zwycięskie organizacje zmuszone były do rezygnacji z ich realizacji.

Należy podkreślić, że pandemia koronawirusa mocno skomplikowała międzynarodowe plany Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zamknięcie granic i wprowadzenie różnych obostrzeń spowodowało odwołanie licznych wydarzeń lub przeniesienie ich do sieci. Doświadczenia 2020 roku dobitnie jednak pokazują, jak istotny we współpracy międzynarodowej i transgranicznej jest osobisty kontakt partnerów.

Szczegółowe dane dotyczące współpracy międzynarodowej Województwa dostępne są w *Informacji o realizacji współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r.* – corocznym materiale informacyjnym, podsumowującym działania Samorządu Województwa podjęte w danym roku na arenie międzynarodowej⁶.

Na skuteczną współpracę międzynarodową wpływa funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli. Celem działalności Biura Regionalnego jest ochrona interesów regionu Warmii i Mazur w instytucjach Unii Europejskiej, promocja regionu oraz działanie na rzecz integracji regionu ze strukturami Unii Europejskiej.

Wszystkie wydarzenia realizowane przez Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli organizowane są w imieniu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pana Gustawa Marka Brzezina.

⁶ Dokument dostępny jest również na stronie internetowej: <https://warmia.mazury.pl/unia-i-wspolpraca-zagraniczna/priorytety-miedzynarodowej-wspolpracy>.

W swojej działalności Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli koncentruje się na zadaniach informacyjnych, kontaktach z instytucjami UE i innymi podmiotami działającymi przy instytucjach unijnych, wspieraniu władz lokalnych i regionalnych, organizowaniu wizyt studyjnych, konferencji, obsłudze delegacji oraz działaniach w ramach Domu Polski Wschodniej w Brukseli.

W ramach realizacji zadań informacyjnych, prowadzona jest wspólnie przez wszystkie biura działające w ramach inicjatywy Dom Polski Wschodniej strona internetowa www.eastpoland.eu. Znajdują się tam informacje na temat bieżącej działalności instytucji unijnych, a także działań DPW podejmowanych na forum europejskim. Ponadto od 2017 roku Dom Polski Wschodniej publikuje średnio raz na 2 miesiące newsletter dotyczący tego, co aktualnie dzieje się w Brukseli oraz kwartalne monitoringi legislacyjne monitorujące następujące polityki: przemysłową, rozwoju obszarów wiejskich, zdrowotną, badań i innowacji oraz polityki spójności. W bieżącym roku, ze względu na pandemię COVID-19 newslettery były publikowane raz na miesiąc, a monitoringi raz na 2-3 miesiące. Na bieżąco do szpitali z terenu naszego województwa wysyłane były też informacje publikowane przez Dyрекcję Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności. Dodatkowo, Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku na bieżąco monitorowało publikowane przez najważniejsze instytucje unijne informacje dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych, przyszłości Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej, turystyki, ochrony środowiska, przedsiębiorczości, nauki, badań i rozwoju.

W pierwszej połowie 2020 roku, Biuro Regionalne we współpracy z Gabinetem Marszałka opracowało zakładkę Biura na Wrotach Warmii i Mazur, w pozycji Unia i Współpraca Zagraniczna.

W 2020 r. przedstawiciele Biura Regionalnego w Brukseli uczestniczyli w licznych spotkaniach organizowanych przez instytucje UE i inne podmioty działające przy instytucjach unijnych, które m.in. dotyczyły planu naprawy gospodarczej wynikającej z kryzysu ekonomicznego spowodowanego skutkami pandemii COVID-19 oraz odnosiły się do europejskiej strategii osiągnięcia neutralności klimatycznej.

Ponadto w 2020 roku Biuro Regionalne współorganizowało dwie konferencje tematyczne. Pierwszą z nich było XXI Samorządowe Forum Ekologiczne, które z powodu pandemii COVID-19 odbyło się w formie on-line. Jest to cykliczne wydarzenie z przedstawicielami samorządów lokalnych, instytucji związanych z ochroną środowiska, przedstawicielami środowisk naukowych oraz wszystkich, którym bliska jest tematyka ochrony środowiska. Odbyło się ono pod hasłem: *Gospodarka o Obiegu Zamkniętym jako element Europejskiego Zielonego Ładu*. Drugą konferencję zorganizowano w formie webinarium pt. *Możliwości finansowania polskich firm w ramach Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC) – Horyzont Europa*. Wydarzenie adresowane było do małych i średnich przedsiębiorców z terenu naszego województwa.

Dodatkowo, w 2020 roku Biuro Regionalne przygotowało specjalne wydanie monitoringu z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej poświęcone strategii Od pola do stołu, które zostało rozesłane zainteresowanym stronom zarówno z terenu naszego województwa, jak i pozostałych województw z Polski wschodniej. W minionym roku przygotowano także specjalne

wydanie monitoringu polityki przemysłowej dla małych i średnich przedsiębiorstw, które dzięki uprzejmości Gabinetu Marszałka zostało rozesłane odpowiednim podmiotom z terenu naszego województwa.

Rok 2020 obfitował w różne przedsięwzięcia, jednak przede wszystkim wyróżnić można 18. Edycję Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2020, która odbyła się 5-22 października 2020 r. w Brukseli. Wydarzenie zorganizowane zostało całkowicie w formie on-line. W ramach niniejszego wydarzenia Biuro Regionalne współorganizowało seminarium pt. *W jaki sposób regiony i miasta mogą wdrażać Zielony Ład*, podczas którego międzynarodowi eksperci przedstawili założenia i wyzwania związane z realizacją europejskiej strategii osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Działalność Domu Polski Wschodniej w Brukseli obfitowała również w szereg przedsięwzięć i inicjatyw. Były nimi m.in.:

- Promocja gospodarcza i wydarzenia targowo-wystawiennicze, np. uczestnictwo w targach Vakantiebeurs - jednej z najważniejszych imprez turystycznych w Europie, udział w targach rowerowo-wędrownych Fiets & Wandelbeurs.
- Organizacja 8 spotkań eksperckich pt. *Kawa z ekspertem*, podczas których omawiano zagadnienia dotyczące realizacji wybranych polityk UE. Z uwagi na pandemię koronawirusa spotkania te odbywały się on-line, a jednorazowo udział w nich brało nawet ponad 100 osób.
- Organizacja wirtualnego panelu dyskusyjnego *Publiczny transport pozamiejski – potrzeby inwestycyjne i perspektywy rozwoju*, podczas którego zostały poruszone tematy dotyczące m.in. możliwości finansowania transportu ze środków unijnych, jak i potrzeby i perspektywy rozwoju publicznego transportu pozamiejskiego.
- Organizacja czwartej edycji zawodów biegowych *Polish Run*, które ze względu na pandemię koronawirusa odbyły się w wyjątkowej, zmienionej formule i zostały przeniesione do świata wirtualnego.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli prezentowane są w corocznym sprawozdaniu zatwierdzanym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Sprawozdanie z działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli za okres grudzień 2019 r. – listopad 2020 r. zostało przedstawiono podczas XXII Sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 29.12.2020 roku.

6.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od początku swojego funkcjonowania współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przy realizacji zadań publicznych (podmioty zwane w dalszej treści łącznie: organizacjami pozarządowymi).

Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych było 5 180 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 763 fundacje – łącznie 5 943 podmiotów. Włączając do powyższej liczby kościoły katolickie, inne kościoły i związki wyznaniowe, to podmiotów społecznych w regionie jest ok. 7 039.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na podstawie uchwalanych przez Sejmik Województwa programów współpracy. W 2020 r. obowiązywały:

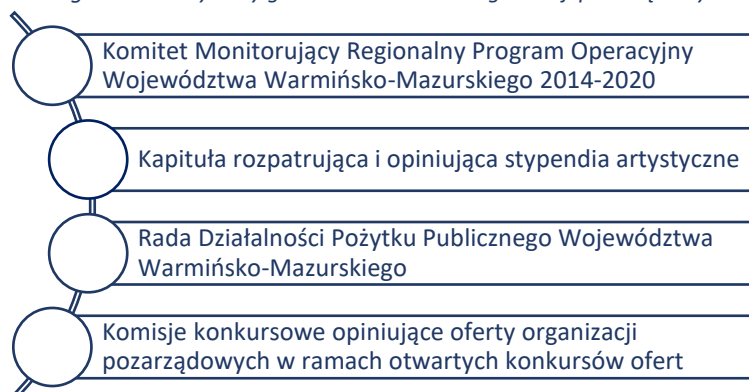
- *Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 r.* przyjęty Uchwałą Nr XII/188/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r. zmieniony Uchwałą Nr XV/268/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 marca 2020 r.
- *Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021* uchwalony w 2015 r., zaktualizowany Uchwałą Nr XXXII/700/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r., zmieniony Uchwałą Nr XII/189/19 z dnia 26 listopada 2019 r.

W 2020 r. współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi odbywała się w 16 obszarach tematycznych (priorytetach) oraz w 3 płaszczyznach:

- *Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych*

Organizacje pozarządowe, najczęściej poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu realizacji dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju grup roboczych, opiniujących, doradczych, a także konsultacyjnych. Przykłady przedstawione zostały na diagramie nr 69. Zarząd

Diagram 69. Przykłady gremiów z udziałem organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołuje również grupy robocze do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami

pozarządowymi, działającymi przy poszczególnych komórkach organizacyjnych. W ich skład wchodzi przedstawiciele administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych. W 2020 r. funkcjonowało 13 grup roboczych powołanych Uchwałą Nr 30/433/19/VI z dnia 24 czerwca 2019 r. Na 96 ich członków, 59 to przedstawiciele organizacji pozarządowych. W 2019 r. działało natomiast 14 grup roboczych, liczących 106 członków, z czego 65 stanowili przedstawiciele organizacji pozarządowych. Dodatkowo w 2020 r. działała również *Wojewódzka Rada Sportu* powołana Uchwałą Nr 58/809/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 r. ze zm. – na 16 członków, 9 to przedstawiciele NGO.

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). W 2020 r. funkcjonowała Rada IV kadencji (powołana przez Marszałka Województwa 18 stycznia 2019 r.), w ramach której odbyło się łącznie 6 posiedzeń. Głównymi tematami jej prac były: dyskusja nt. kierunków i form współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi w 2020 i 2021 r. - na podstawie sprawozdań z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2019 r.; udział w pracach i zaopiniowanie programu współpracy z organizacjami na rok 2021. Z uwagi na szczególny okres roku 2020 Rada zajmowała się również kondycją organizacji pozarządowych w okresie pandemii COVID-19, w tym możliwościami wsparcia sektora pozarządowego w tym okresie.

Temat dotyczący organizacji otwartych konkursów, ich rozstrzygnięcia oraz zasad udzielania dotacji i realizacji zadań był również tematem spotkań ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności PP, w których aktywnie uczestniczyli przedstawiciele naszego regionu.

Dotyczyły one m.in. rozwiązań prawnych w zakresie działań ostonowych, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, dotyczących organizacji pozarządowych, w tym realizowanych przez nie zadań publicznych. Na poziomie regionalnym została stworzona lista rozwiązań zaproponowanych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w związku z zadaniami realizowanymi w okresie pandemii, w tym m.in. możliwości dostosowywania form działań oraz harmonogramów do sytuacji obostrzeń sanitarnych i dokonywania w związku z tym aktualizacji ofert organizacji pozarządowych. W tym zakresie Biuro DSPP współpracowało także z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2020 r. Zarząd Województwa powołał 23 komisje konkursowe, w składzie których, na 164 członków komisji, 38 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (23%). W 2019 powołano natomiast 18 komisji konkursowych, liczących 132 członków, spośród których 38 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe.

Inną formą włączania organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych są konsultacje społeczne. Najczęściej organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach (w tym w konsultacjach) nad opracowaniem programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi. Należy zaznaczyć, że panująca epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 i wynikające z tego faktu obostrzenia, w znacznym stopniu ograniczyły możliwość zastosowania różnych form i metod przeprowadzania konsultacji społecznych, jak również niewątpliwie wpłynęły na liczbę podmiotów biorących aktywny udział w tym procesie. W 2020 r. Zarząd Województwa ogłosił 31 konsultacji (umieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce *Konsultacje społeczne*), które dotyczyły projektów uchwał oraz programów i dokumentów o charakterze wojewódzkim. W procesie konsultacji społecznych uwagi zgłosiło 8 organizacji pozarządowych. Ponadto należy zaznaczyć, że projekty dokumentów są konsultowane ze specjalnie do tego celu powołanymi grupami roboczymi, w pracach których również uczestniczą przedstawiciele NGO. Zgłaszają one uwagi na etapie tworzenia dokumentów. Natomiast poprzez udział w ankiecie kierowanej do organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, uwagi dotyczące współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego z uwzględnieniem sytuacji pandemii COVID-19 przekazało 40 organizacji pozarządowych.

Diagram 70. Aktywność organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych

**31 konsultacji społecznych
Samorządu Województwa
(wobec 12 w 2019 r.)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

- *Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych*

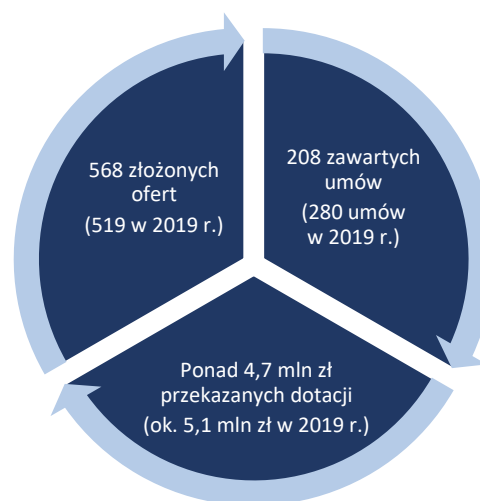
Współpraca w tym obszarze odbywa się przede wszystkim poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych Samorządu Województwa wymienionych w programach współpracy, głównie po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. W 2020 r. rozstrzygnięto 12 otwartych konkursów ofert na zadania realizowane w roku 2020 – w tak szczególnym roku z uwagi na obostrzenia sanitarno-epidemiologiczne. W miarę powstających oszczędności, w związku z rezygnacją z podpisania umów z uwagi na sytuację pandemii, niewykorzystane środki zostały przeznaczone na kolejne konkursy (program wspierania inicjatyw młodzieżowych, dofinansowanie wkładów własnych) lub kolejne oferty pozytywnie zaopiniowane przez komisję konkursową (kultura). W II edycji otwartego konkursu ofert na realizację programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim wprowadzono zadanie: *Działania lokalne uwzględniające problemy i potrzeby młodzieży wynikające z sytuacji związanej z pandemią COVID-19*, na które wpłynęły 2 oferty. W grudniu ogłoszono również konkurs na realizację zadań publicznych w 2021 r.

Diagram nr 71, na którym przedstawiono realizację konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa wymienionych w rocznym programie współpracy, pokazuje udział organizacji pozarządowych w realizacji zleconych zadań publicznych samorządu województwa.

Organizacje pozarządowe realizując zadania publiczne Samorządu Województwa wkładają swój udział własny w postaci wolontariatu, pracy społecznej członków organizacji (w 2020 r. wartość pracy społecznej/wolontariatu stanowiła 13% wartości zrealizowanych przez NGO zadań zleconych, gdzie dotacje stanowiły prawie 50% ich wartości), a także środków finansowych pozyskanych z innych źródeł – publicznych lub prywatnych. Innym rodzajem wkładu jest włączenie do zadania zasobów materialnych organizacji, pomieszczeń, urządzeń itp. Jest to, oprócz najważniejszego aspektu społecznego zlecania zadań publicznych JST organizacjom obywatelskim, ważny, ekonomiczny argument podejmowania współpracy z NGO przez samorządy.

Zlecanie zadań publicznych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest najpopularniejszą, jednak nie jedyną formą współpracy z partnerami społecznymi w zakresie wykonywania zadań własnych JST. Realizując zadania publiczne z zakresu podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz pielęgnowania polskości, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego z inicjatywy Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Olsztynie i we współpracy głównie z organizacjami kombatanckimi i zrzeszającymi osoby represjonowane z regionu zorganizował uroczystą *Galę Patriotyczną związaną z 80. rocznicą zsyłek Polaków na Sybir*. Odbędzie się 10 lutego 2020 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie. Był to hołd oddany Rodakom wywiezionym do pracy przymusowej w głąb ZSRR, którzy często nie powrócili już z *niełudzkiej ziemi*. W naszym regionie mieszka dużo rodzin z tzw. kresów wschodnich RP, których udziałem były przymusowe wywózki na Sybir. Od wielu lat obchody związane z datami 4 wielkich wywózek są organizowane uroczyście przez członków Związku Sybiraków w Olsztynie i Elblągu, a pamięć o nich pielęgnowana. Samorząd Województwa aktywnie wspiera te działania. W części artystycznej wydarzenia odbył się spektakl przygotowany przez Kętrzyński Młodzieżowy Teatr Czarno-Biała Strefa Tańca, działający przy Kętrzyńskim Centrum Kultury, według scenariusza opartego na wspomnieniach Sybiraków i żołnierzy - łagierników Armii Krajowej. Jest to nowatorski przykład włączania młodzieży w działania dotyczące zachowania pamięci o wydarzeniach i bohaterach naszej historii.

Diagram 71. Realizacja konkursów dla organizacji pozarządowych w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

W roku 2020 rozpoczęto przygotowania do pierwszych uroczystych obchodów *Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach* przypadających na 18 stycznia 2021 r. Dzień ten został ustanowiony Uchwałą Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania *Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach* w dniu 18 stycznia co roku, rozpoczynając od roku 2021r. Zrealizowano: produkcję 2 spotów telewizyjnych oraz 2 spotów radiowych informujących o wydarzeniu, elektroniczną publikację popularno-naukową o historii ofiar i więźniów niemieckiego i sowieckiego obozu w Działdowie pt. *Niemieckie i sowieckie zbrodnie na Ziemi Działdowskiej (1939-1945)* – publikacja dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego. Wysłano również pisma do JST informujące i promujące obchody związane z ww. wydarzeniami na obecnym terenie Warmii i Mazur.

Mając na względzie szczególnie trudną sytuację osób starszych w okresie pandemii, na wniosek Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę, Zarządu Okręgowego z siedzibą w Gdańsku, do którego należą mieszkańcy z regionu Warmii i Mazur, Samorząd Województwa podjął się dystrybucji do członków tej organizacji maseczek ochronnych otrzymanych ze stowarzyszenia (przekazano po 5 maseczek do 190 osób). Kolejną pomoc seniorom związaną z pandemią okazaliśmy, jako pracownicy samorządowi, poprzez udział w akcji *FOSa dzieciom i seniorom*. Z zebranych darów powstały paczki świąteczne wspierając w ten sposób kondycję seniorów z naszego regionu w tym ważnym i trudnym zarazem okresie, m.in. 16 paczek świątecznych zostało przekazanych potrzebującym członkom Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę zamieszkałym w Olsztynie.

- *Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.*

Oprócz najczęstszej formy współpracy, tj. zlecenia zadań publicznych i udzielania na ten cel dotacji, współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się poprzez wspólne wydarzenia, inicjatywy, konferencje, szkolenia itp., przyczyniające się do zwiększenia potencjału organizacji. Samorząd w miarę możliwości bezpłatnie użycza swoich pomieszczeń na działalność organizacji, przekazuje materiały promocyjne, uczestniczy w organizowanych przez nie wydarzeniach, umieszcza informacje na swojej stronie internetowej www.warmia.mazury.pl. Jednym z takich wspólnych przedsięwzięć, mającym znaczenie dla promocji działalności obywatelskiej, pozarządowej są coroczne *Warmińsko-Mazurskie Fora Organizacji Pozarządowych* oraz *Konkurs Godni Naśladowania*.

W 2020 r. odbyła się 17. edycja Konkursu *Godni Naśladowania* organizowanego przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z samorządem regionu i pod honorowym patronatem Marszałka Województwa. Odbył się on w 4 kategoriach przedstawionych na diagramie nr 72. Przyznano 3 statuetki oraz 10 wyróżnień.

Diagram 72. Wyniki konkursu *Godni Naśladowania*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu

W związku z trwającą pandemią COVID-19 Gala konkursu odbyła się w formie on-line. Nie odbyło się Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Kolejnym ważnym zagadnieniem mającym wpływ na rozwój sektora pozarządowego naszego regionu jest wsparcie rozwoju wolontariatu. Bez osób zaangażowanych społecznie, wrażliwych i gotowych do bezpłatnej pracy na rzecz innych oraz swojego środowiska lokalnego, nie byłoby organizacji pozarządowych. W 2020 r. z budżetu Województwa przekazano ok. 116 tys. zł (tj. o 34 tys. zł więcej niż w 2019 r.) bezpośrednio na rozwój wolontariatu, w wyniku czego wsparto 16 zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym (tj. o 10 więcej niż w 2019 r.). Ich tematyka dotyczyła rozwoju wolontariatu, jego promocji czy szkoleń dla wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu. Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów *Międzynarodowego Dnia Wolontariusza*. Podczas uroczystości Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu *Barwy Wolontariatu*. W 2020 r. odbyła się jubileuszowa, XX edycja Konkursu. Do konkursu zgłoszono 22 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu), a kapituła wyłoniła 10 laureatów. Gala konkursu odbyła się 4 grudnia 2020 r. podczas *Gali Wolontariatu Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, w której wzięło udział ok. 40 osób ze środowisk związanych z wolontariatem, zarówno wolontariuszy, jak i ich opiekunów. W związku z trwającą pandemią COVID-19 Gala odbyła się on-line.

Diagram 73. Wsparcie rozwoju wolontariatu

16 zleconych zadań

116 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia.

Samorzady mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje *Forum Pełnomocników*

Warmii i Mazur skupiając osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym. W 2020 r. *Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego* odbyło się 13 listopada w trybie on-line w związku z trwającą pandemią COVID-19. W trakcie forum omówione zostały działania Komitetu do spraw Pożytku Publicznego na rzecz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym Program wsparcia doraźnego organizacji pozarządowych

w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19 oraz stan prac nad zmianami prawnymi dotyczącymi funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce, w tym nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Uczestnicy Forum zostali poinformowani o działaniach Samorządu Województwa, które wychodzą naprzeciw potrzebom NGO przy realizowaniu zadań zleconych w okresie pandemii. W Forum wzięło udział ok. 80 osób.

25-lecie Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur to ważny jubileusz przypadający na 2020 r. Na podstawie materiałów uzyskanych od organizacji pozarządowych Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wydał z tej okazji broszurę informującą o działalności 49 Uniwersytetów w regionie. Niestety okres izolacji społecznej uniemożliwił organizację uroczystości w formie konferencji czy debat.

Mając na uwadze kluczowe znaczenie udziału młodzieży w rozwoju Warmii i Mazur, która niestety bardzo często po zakończeniu edukacji na poziomie szkoły średniej, opuszcza nasz region Samorząd Województwa podejmuje działania mające na celu włączenie tego środowiska w działalność lokalną i regionalną. Od 2015 r. przyznawane są organizacjom pozarządowym dotacje na realizację programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim. W 2020 r. przekazano na ten cel 77 640 zł wspierając 10 zadań. W 2020 r. została utworzona specjalna grupa na serwisie społecznościowym Facebook – *Forum Młodzieży Warmii i Mazur*. Jej celem jest zapewnienie młodzieży kontaktu, pomimo pandemii, zarówno z rówieśnikami – m.in.

wymiana wspólnych pomysłów, doświadczeń, potrzeb, jak i kontaktu z przedstawicielami Samorządu. Taki kontakt i wzajemna wymiana informacji przyczyni się do lepszego przygotowania oraz organizacji działań na rzecz młodzieży po zakończeniu pandemii lub organizacji spotkań on-line w przypadku jej trwania na wzór I Forum Młodzieży Warmii i Mazur w 2019 roku, które w swojej tradycyjnej formie nie mogło się odbyć w roku 2020.

Kolejnym działaniem Samorządu Województwa, mającym na celu wsparcie sektora pozarządowego, jest kampania społeczna *Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój 1% dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur*, promująca deklarowanie w zeznaniach podatkowych 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur. W ramach kampanii odbyły się konferencje prasowe, wydano ulotki, plakaty i spoty. Współpracowano przy tym

Diagram 74. Wsparcie rozwoju wolontariatu

10 zleconych zadań

77,6 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

z Izłą Administracji Skarbowej, regionalnymi mediami, zaangażowano ambasadorów akcji oraz Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2020 roku podatnicy z regionu zadeklarowali na rzecz OPP ponad 23,5 mln zł (tj. o 1,5 mln zł więcej niż w 2019 r.), z czego ok. 5,3 mln zł trafiło bezpośrednio do organizacji naszego regionu (tj. o 0,3 mln zł więcej niż w 2019 r.). Co roku kwota zadeklarowanego 1% dla OPP rośnie.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi w różnych formach i zakresach. Szczegółowy jej opis jest przedstawiany w corocznych sprawozdaniach z realizacji programów współpracy, rozpatrywanych przez Sejmik Województwa.

Diagram 75. Wartość podatku z 1% przekazanego na rzecz OPP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (WRDS WM) jest regionalną instytucją dialogu społecznego. Powołana została 7 grudnia 2015 r. Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. WRDS WM to trzydziestu przedstawicieli: ze strony pracowników i pracodawców (po 12 osób), oraz rządowej i samorządowej (po 3 przedstawicieli) działających w czterech zespołach roboczych do spraw: ochrony zdrowia, dialogu i polityki społecznej, gospodarki i polityki regionalnej oraz oświaty.

W 2020 r. odbyło się 9 posiedzeń Prezydium Rady, 4 posiedzenia plenarne oraz trzy posiedzenia tematyczne zespołów roboczych WRDS WM. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego zajmowała się m.in.:

- apelem Tymbark MWS sp. z o.o. w sprawie planowanego wprowadzenia podatku cukrowego na napoje, nektary zawierające co najmniej 20% soku owocowego lub warzywnego;
- sytuacją trwającego strajku w Spółce *Tramwaje Elbląskie* w Elblągu;
- omówieniem sytuacji przedsiębiorców i pracowników w województwie warmińsko-mazurskim pod kątem epidemii COVID-19;
- omówieniem plusów i minusów *Tarcz antykryzysowych*;
- sytuacją w oświacie i rzeczywistymi skutkami stanu epidemii w Polsce wpływającymi na system edukacji;
- likwidacją Pogotowia Socjalnego w Elblągu.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 17 kwietnia 2018 r. podjął Uchwałę Nr 18/384/18/V w sprawie: przyjęcia i realizacji projektu *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora*. *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora* jest przeznaczona dla osób powyżej 60 roku życia, mieszkańców naszego regionu oraz innych zainteresowanych województw. Projekt służy realizacji

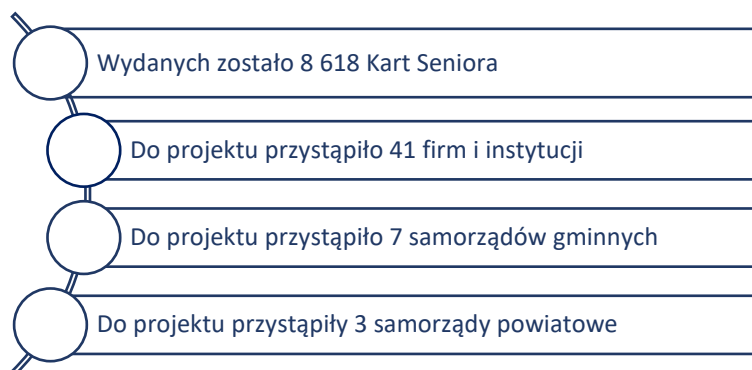
następujących celów:

- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez Partnerów projektu;
- promowaniu przedsiębiorców i instytucji, jako przyjaznych Seniorom (*srebrna gospodarka*);

- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

W roku 2020 podpisano 3 nowe porozumienia o współpracy z partnerami projektu. Jednocześnie na przestrzeni 2020 r. liczba wydanych Kart Seniora zwiększyła się o ok. 18%. Realizację projektu *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora* na koniec 2020 roku przedstawione zostały na diagramie nr 76.

Diagram 76. Realizacja projektu Warmińsko-Mazurska Karta Seniora

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych
Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

6.3. Promocja

Promocja regionu jest istotnym elementem kształtującym wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego. Buduje markę regionu, poczucie przynależności i dumy wśród jego mieszkańców, generuje ruch turystyczny, wpływa na decyzje zakupowe i inwestycyjne. Dzięki niej możliwe jest wsparcie aktywności regionalnych przedsiębiorców poprzez zaprezentowanie ich firm, usług i produktów. Promocja jest również ważnym elementem działań eksportowych, gdyż dzięki niej możliwa jest ekspansja na rynki międzynarodowe. Niezależnie od tego, czy realizowane działania kierowane są na zewnątrz czy do wewnątrz regionu, ma to wpływ na jego rozwój, wzrost zainteresowania nim jako miejscem do wypoczynku, ale także do pracy i życia.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

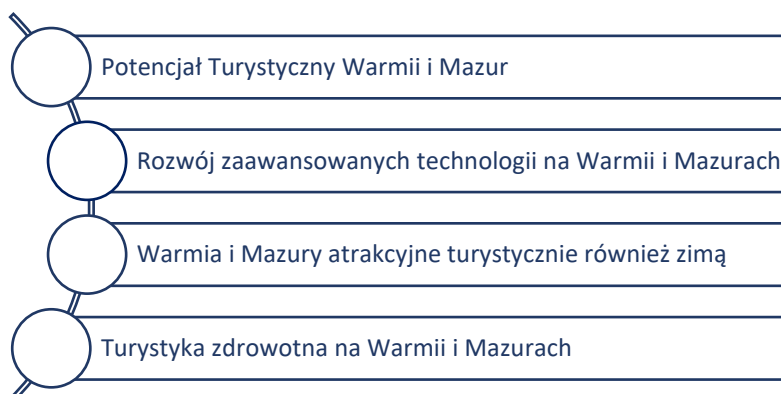
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego odbywa się w trzech aspektach. Przede wszystkim dotyczy realizacji Strategii Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie informacji i promocji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Kluczowym dokumentem wytyczającym kierunki działań promocyjnych dla Warmii i Mazur jest *Strategia Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014+*. Proponowane w Strategii mechanizmy, cele oraz działania mają za zadanie poprawę

stanu świadomości odbiorców, jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a także jego promocję w kraju i zagranicą. Powyższe cele realizowane były w 2020 r. między innymi poprzez:

- Realizację czterech spotkań *BIZNES WIR on-line - Wiedza. Inspiracje. Relacje*. Spotkania stanowiły cykl wideokonferencji on-line i poruszały istotne zagadnienia dla rozwoju regionu, przedstawione na diagramie nr 78. Każde ze spotkań podzielone było na oddzielne moduły -

Diagram 78. Tematyka spotkań *BIZNES WIR on-line - Wiedza. Inspiracje. Relacje*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji

Diagram 77. Kierunki promocji województwa

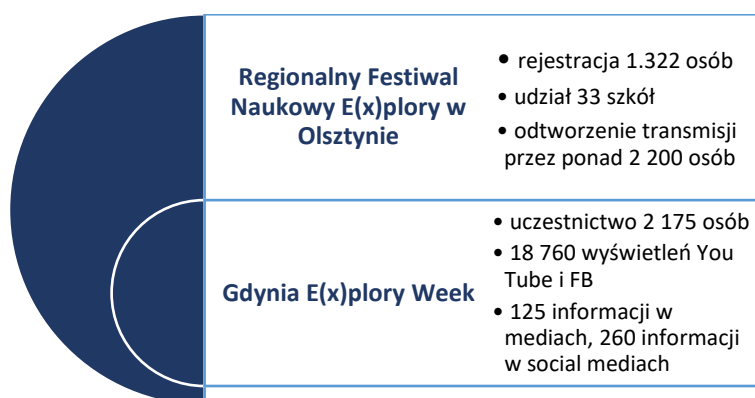

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji

Wiedza: materiał szkoleniowy, *Inspiracje*: przykłady osób, które osiągnęły sukces biznesowy w regionie, *Relacje*: współdziałanie samorządu z biznesem na zasadach networkingu. Podczas każdego ze spotkań emitowane były filmy promujące region Warmii i Mazur jako atrakcyjne miejsce do rozwoju gospodarczego. Na każdym ze spotkań, w module *Relacje* brał udział przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego. Wszystkie materiały zrealizowane w ramach cyklu 4 bezpłatnych spotkań on-line odebrało za sprawą sieci społecznościowych (posty sponsorowane i organiczne na platformie Facebook) niemal 150 tysięcy osób.

- Zakup usługi promocyjnej podczas IX edycji *Programu E(x)plory*. Działania promocyjne realizowane były podczas Regionalnego Festiwalu Naukowego E(x)plory w Olsztynie (Województwo uzyskało tytuł *Gospodarza Festiwalu Naukowego E(x)plory w Olsztynie*) oraz Gdynia E(x)plory Week (Województwo uzyskało tytuł *Partnera Wspierającego E(x)plory*). Województwo promowane było również na stronie internetowej Festiwalu, gdzie zamieszczony został link do strony województwa, film promocyjny oraz nagranie wypowiedzi Marszałka Województwa. Przed rozpoczęciem uroczystej gali finałowej podczas Gdynia E(x)plory Week wyświetlony został film promocyjny województwa warmińsko-mazurskiego. Działanie to przyczyniło się do wzmocnienia marki regionu i promocji województwa jako miejsca przyjaznego kreatywnej młodzieży, studentom, naukowcom oraz firmom opartym na nowoczesnych technologiach, a także jako atrakcyjnej lokalizacji do organizacji ogólnopolskich wydarzeń naukowych, kulturalnych, szkoleniowych, biznesowych. Realizacja działań przedstawiona została na diagramie nr 79.

Diagram 79. Zakup usług promocyjnych podczas IX edycji Programu E(x)plory oraz Gdynia E(x)plory Week

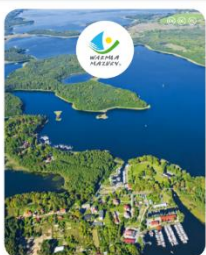
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji

- Produkcję audycji o charakterze informacyjno-promocyjnym związanej z działalnością Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i emisję na antenach regionalnych telewizji (marzec-grudzień). Efektem działania była promocja województwa poprzez informowanie społeczeństwa regionu o realizowanych przez samorząd działaniach.
- Przeprowadzenie akcji społecznej *Wspieram region* – przekaz swój 1% podatku organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur (styczeń-kwiecień). Media wykorzystane w kampanii to internet oraz działania outdoorowe (billboard na terenie Olsztyna). Kampania miała spowodować wzrost świadomości mieszkańców województwa oraz wzrost środków przekazywanych przez podatników z województwa warmińsko-mazurskiego dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur.

- Produkcję spotów radiowych oraz video i ich emisję na antenach regionalnych rozgłośni radiowych (tj. *Radio Olsztyn*, *Radio UWM FM*, *Radio 5*, *Meloradio Warmia Mazury*, *Radio Eska Olsztyn* oraz *Radio Plus Olsztyn*) oraz w social mediach (na fanpage'u *Warmia i Mazury. Zdrowe Życie czysty zysk*, który jest obserwowany przez 24 937 osób). Posty były również publikowane na profilu Facebooka Marszałka Gustawa Marka Brzezina, który ma 4 915 stałych obserwujących (kwiecień-maj). Działania o charakterze informacyjnym związane były z przeciwdziałaniem zagrożeniom wynikającym z pandemii i kreowaniem właściwych w tej sytuacji postaw i zachowań mieszkańców. Efektem było informowanie społeczeństwa regionu o realizowanych przez samorząd działaniach, w tym o wsparciu kierowanym do szpitali i poszczególnych branż.

- Druk oraz kolportaż magazynu *Warmia i Mazury. Region w którym warto żyć* (maj-grudzień).

Region, w którym warto żyć

Kwartalnik zawierający informacje na temat działań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz informacje o tematyce społecznej, kulturalnej i gospodarczej związane z regionem. Jego nakład to 8 tys. egzemplarzy. Efektami przedsięwzięcia była promocja województwa i jego marki poprzez informowanie mieszkańców województwa o wydarzeniach, inicjatywach oraz przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

- Publikację w magazynie lifestylowym *Made In Warmia & Mazury* dystrybuowanym w regionie i aglomeracjach ościennych, materiałów promujących województwo warmińsko-mazurskie dotyczących atrakcji turystycznych regionu. Działanie to nakierowane jest na zachęcanie do spędzania wolnego czasu na Warmii i Mazurach oraz informowanie o projektach gospodarczych realizowanych przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego. Tym samym informowano mieszkańców regionu o możliwościach atrakcyjnego spędzania czasu bez konieczności podróżowania poza region.

- Zakup usługi promocyjnej podczas wydarzenia pn. *Olsztyn Green Plażówka* wraz

ze świadczeniami promocyjnymi w prasie ogólnopolskiej i na portalach internetowych ogólnopolskiego Wydawcy (sierpień). Przyczynił się do promocji marki naszego regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności społecznej i integracji społecznej.

- Zakup usługi promocyjnej promującej walory turystyczne regionu na rynku krajowym w oparciu o przewoźnika lotniczego. Kampania promująca walory turystyczne województwa warmińsko-mazurskiego realizowana jest przez Polskie Linie Lotnicze LOT na lotnisku (Chopina), w magazynie pokładowym, oraz w systemie rozrywki pokładowej na trasach do Polski i z Polski oraz na terenie kraju. Logo *Warmia Mazury* umieszczone zostało także na kadłubie i stateczniku samolotu pasażerskiego wykonującego przez cały okres trwania kampanii (24 miesiące) regularne połączenia. Kampania ma spowodować wzrost świadomości podróżujących transportem lotniczym na temat możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach.

- Współorganizację wydarzenia pn. *Festiwal Weselnych Przebojów* (sierpień). Przyczyniła się do

promocji Warmii i Mazur i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury. Koncerty transmitowane były „na żywo” przez Telewizję Polsat. Oglądalność wydarzenia wynosiła 1,25 mln widzów.

- Emisję spotu promującego województwo warmińsko-mazurskie na antenach 30 ogólnopolskich stacji telewizyjnych. Efektem działań było poinformowanie mieszkańców Polski o walorach turystycznych regionu, możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach oraz zachęcenie do przyjazdu. W ramach zadania przez okres 30 dni miało miejsce 309 emisji spotu.

- Zakup usługi promocyjnej podczas wydarzenia pn. *Gala FEN MMA 29* (sierpień). Przyczynił się

do promocji marki naszego regionu i budowania wizerunku Województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz sportu, wzrostu aktywności społecznej oraz integracji społecznej. Gala była transmitowana na żywo w ogólnopolskiej telewizji Polsat: Super Polsat, Polsat Sport, Polsat Sport Fight. Po wydarzeniu transmisja z gali dostępna jest nadal w formie retransmisji na kanałach Polsat, a w szczególności na kanale internetowym IPLA. Wydarzenie na kanałach telewizji Polsat łącznie oglądało około 3 miliony widzów..

- Emisję na antenie Telewizji Olsztyn oraz Telewizji Vectra Media spotu promującego województwo warmińsko-mazurskie (sierpień-wrzesień). Kampania promująca walory turystyczne województwa warmińsko-mazurskiego miała spowodować wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach bez konieczności podróżowania poza region.

- Zakup usługi promocyjnej podczas *IV Kongresu Przyszłości* (listopad). Przyczynił się

do budowania wizerunku Województwa jako zaangażowanego w rozwój człowieka oraz nowoczesnych technologii. Z uwagi na pandemię wydarzenie odbyło on-line za pośrednictwem platformy Facebook z nieograniczonym dostępem dla wszystkich zainteresowanych. Łączna liczba odbiorców Facebookowych IV Kongresu Przyszłości to 334 900 osób. Ponadto materiały dotyczące Kongresu (promujące Województwo Warmińsko-Mazurskie) ukazały się w dziennikach drukowanych (Gazety Olsztyńskiej oraz Dziennika Elbląskiego) nakładem 136 133 egzemplarze oraz tygodnikach regionalnych nakładem 138 749 egzemplarzy.

- Kampanię promocyjną z wykorzystaniem nośników reklamy wielkoformatowej outdoorowej na obszarze 10 województw Polski. Kampania na 150 billboardach i citylightach promująca walory turystyczne województwa warmińsko-mazurskiego miała spowodować wzrost świadomości mieszkańców południowej Polski na temat możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach i zachęcić do przyjazdu.

- Realizację XII edycji projektu *Produkt Warmia Mazury* (maj-październik). Dzięki przyznawanym certyfikatом wytwarzane produkty, świadczone usługi oraz organizowane wydarzenia w naszym regionie są bardziej rozpoznawalne przez mieszkańców i odwiedzających nas turystów. Znak *Produkt Warmia Mazury* pozwala na identyfikowanie się mieszkańców z naszym regionem, wzbudza wśród kupujących chęć wyboru produktów oznaczonych znakiem oraz uświadamia mieszkańcom, że wybór oznaczonych produktów ma kluczowy wpływ na rozwój gospodarki województwa.

- Produkcję 10 minireportaży #GenWarmiiMazur promujących województwo warmińsko-mazurskie poprzez pryzmat jego mieszkańców, rodowitych Warmiaków i Mazurów oraz tych z wyboru, którzy tu żyją i pracują. Realizacja materiałów, a następnie ich emisja zaplanowana na 2021 rok, ma utrwalić wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego, jako regionu o wysokiej jakości życia, z gospodarką prężnie działającą w harmonii ze środowiskiem naturalnym i społeczeństwem. W 2021 roku zaplanowana jest premiera minireportaży i emisja w internecie w social mediach m.in.: na Facebook’u na kontach *Warmia i Mazury*, *Warmia i Mazury*. *Zdrowe Życie czysty zysk*, Youtubie *Warmia i Mazury*, LinkedIn’ie, Twitter’ze oraz na stronie www.warmia.mazury.pl.

- Przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na zadania publiczne z zakresu promocji województwa warmińsko-mazurskiego przez organizacje pozarządowe. Celem konkursu było wsparcie oraz zachęcanie organizacji pozarządowych z województwa warmińsko-mazurskiego do podejmowania inicjatyw oraz realizacja przedsięwzięć na rzecz promocji województwa warmińsko-mazurskiego. W wyniku konkursu Województwo dotowało 8 przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe, w tym: Promocja Warmii i Mazur podczas regat dla dzieci i młodzieży w porcie EKOMARINA Giżycko, Podróż na *Świętą Warmię*, Dni Kultury Polskiej na Laudzie i Żmudzi – Litwa środkowa, MIĘDZY BAJKI WŁOŻYĆ – Festiwal książki i ilustracji dla dzieci dużych i małych, Bitwa pod Heilsbergiem – największa rekonstrukcja bitwy z okresu napoleońskiego w Polsce, Literacko – filmowa tradycje Warmii i Mazur, Rajd Rowerowy – Szlakiem Żurawia, Wybieram Warmię.

- Przeprowadzenie procesu ewaluacji i aktualizacji Strategii Marki Województwa.

Szczególnym rodzajem promocji jest prowadzenie działań z zakresu polityki inwestycyjnej oraz promocji gospodarczej, podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz ekonomicznego rozwoju regionu. W obszar ten wpisuje się działalność Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) w zakresie obsługi inwestora *pro-biz*, a także obsługi inwestora *pro-eksport*. Obsługa inwestora *pro-biz* obejmuje obsługę krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych prowadzeniem działań gospodarczych na Warmii i Mazurach.

W ramach działania COIE jest realizowany także projekt *Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów* finansowany w ramach POIG. Jego głównymi działaniami są usługi *pro-biz* (dla inwestorów zainteresowanych podjęciem działań gospodarczych w regionie Warmii i Mazur) oraz *pro-eksport* (pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami zagranicznymi). Szczegóły dotyczące realizacji projektu przedstawione zostały na diagramie nr 80.

Diagram 80. Realizacja projektu *Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

W grudniu 2020 roku praca oraz procedury/standardy stosowane przez zespół Warmińsko-Mazurskiego COIE zostały pozytywnie ocenione podczas procesu certyfikacji prowadzonego przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu SA w Warszawie. Certyfikat PAIH-u jest jednoznacznym potwierdzeniem, że praca zespołu WMCOI spełnia standardy obsługi inwestycyjnej i promocyjnej określonej przez PAIH. Współpraca Województwa z PAIH-em umożliwia dotarcie do szerszego grona potencjalnych, przyszłych inwestorów, wzmacnia pozytywny komunikat o województwie, a także znacznie poszerza działania promocyjne województwa.

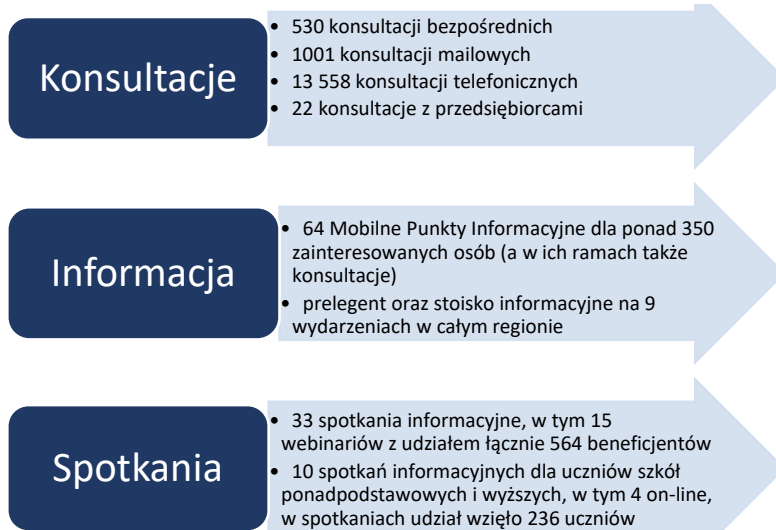
W województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2023 realizowany jest również projekt *Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2020+*. Jego celem jest wzrost konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego poprzez wypromowanie oferty gospodarczej województwa w wymiarze krajowym i międzynarodowym,

jak i wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zewnętrznych (w tym zagranicznych) do regionu. Z powodu pogarszającej się sytuacji epidemiologicznej w kraju nie udało się zrealizować wydarzeń zaplanowanych na rok 2020, tj. konferencji *Otwarcia na Skandynawię*, misji przyjazdowej dla przedsiębiorców z zagranicy, spotkań *Business Breakfast* oraz konferencji meblarskiej.

Innym zadaniem, wpisującym się w szeroko rozumiane działania promocyjne i wpływającym na rozwój Warmii i Mazur, jest upowszechnianie wśród mieszkańców regionu, a szczególnie przedsiębiorców, informacji o możliwościach aplikowania o środki z funduszy europejskich, w tym także środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WiM 2014-2020. Działanie to jest możliwe dzięki funkcjonowaniu Zespołu Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich.

W ramach realizacji zadań Województwa Warmińsko-Mazurskiego określonych w umowie dotyczącej

Diagram 81. Działania informacyjne Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w roku 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

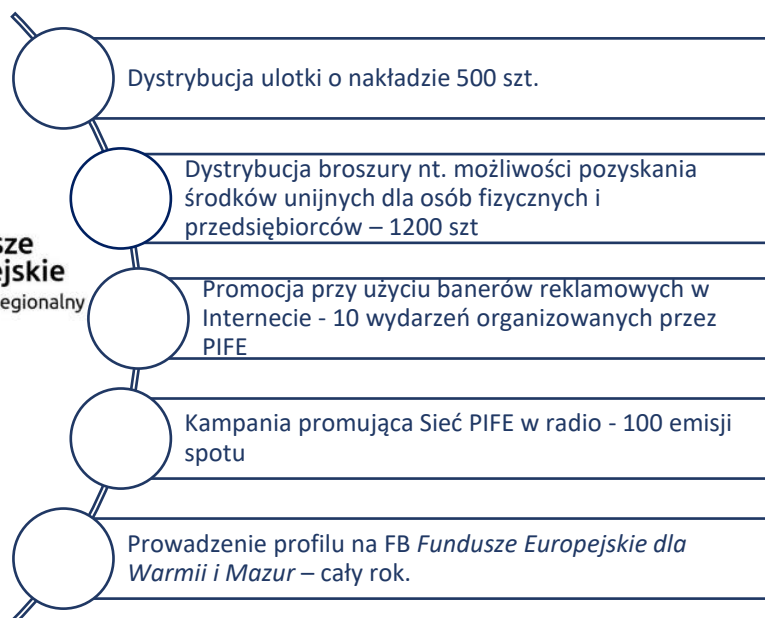
realizacji projektu Pomocy Technicznej w 2020 r. zrealizowano szereg działań na rzecz beneficjentów i potencjalnych beneficjentów funduszy europejskich. Działania informacyjne realizowane w roku 2020 przedstawione zostały na diagramie nr 81.

W celu dotarcia do mieszkańców regionu z informacjami o działaniu Głównego Punktu Informacyjnego i Lokalnego Punktu Informacyjnego oraz zakresie ich usług zrealizowano w 2020 r. działania przedstawione na diagramie nr 82.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Diagram 82. Informacje o działalności GPI i LPI RPO WiM 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

7. Infrastruktura i środowisko

7.1. Planowanie przestrzenne

Organy samorządu województwa sporządzają plan zagospodarowania przestrzennego województwa oraz audyt krajobrazowy, a także prowadzą analizy i studia oraz opracowują koncepcje i programy odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

W 2020 r. Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego, po podjęciu przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwały Nr 24/332/19/VI z dnia 21 maja 2019 r., przystąpiło do sporządzenia projektu *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego*. Wejście w życie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 394) spowodowało prawne możliwości rozpoczęcia prac nad Audytem krajobrazowym. Wynikiem audytu krajobrazowego będzie delimitacja krajobrazów,

ich charakterystyka, ocena, wyznaczenie krajobrazów priorytetowych oraz sformułowanie rekomendacji i wniosków dotyczących ochrony krajobrazów priorytetowych oraz innych krajobrazów w obrębie obszarów przyrodniczych prawnie chronionych i parków kulturowych. Z uwagi na bardzo szeroki zakres prac oraz poziom ich szczegółowości, można stwierdzić, że o ile Audyt krajobrazowy będzie dokumentem o charakterze analityczno-wnioskowym, to skutki prawne i faktyczne jego uchwalenia mogą wpłynąć na realną ochronę krajobrazu w województwie.

Termin uchwalenia *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego* został wyznaczony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego na 15 marca 2023 r. Prace nad Audytem krajobrazowym są w toku. Z uwagi na bardzo złożoną i szczegółową metodykę, realizacja poszczególnych etapów jest bardzo czasochłonna i pracochłonna. W 2020 r. przeprowadzono następujące działania:

- zebrano i dostosowano dane do potrzeb i możliwości prac, zarówno na poziomie merytorycznym jak i technicznym,
- wyznaczono ponad 1600 jednostek krajobrazowych, które podlegają szczegółowej charakterystyce i wieloaspektowym analizom (m.in. w zakresie zabudowy, zagospodarowania terenu, planowania przestrzennego na poziomie lokalnym, zasobów i ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, zagrożeń w infrastrukturach, wyróżników krajobrazowych itp.).

W 2020 r. Zarząd Województwa uchwalił 44 uchwały w sprawie nadawania numerów drogom

gminnym lub powiatowym, na podstawie art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz.U. 2020 poz. 470, z późn. zm.). W 2019 r. przyjęto natomiast 56 uchwał.

Wyrazem realizacji polityki przestrzennej w województwie warmińsko-mazurskim, określonej w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa* jest m.in.: prowadzenie przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie w imieniu Zarządu Województwa spraw polegających na sporządzaniu informacji, uzgadnianiu i opiniowaniu projektów dokumentów planistycznych i decyzji lokalizacyjnych zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Informacje o ilości sporządzonych w roku 2020 przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego informacji, uzgodnień lub opinii przedstawione zostały na diagramie nr 83.

Diagram 83. Uzgodnienia, opinie, informacje sporządzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

<p>Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 203 informacji w odpowiedzi na wnioski o przystąpieniu do planów - 181 w 2019 r. Uzgodnienie 160 projektów planów - 173 w 2019 r. 	<p>Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 27 informacji w odpowiedzi na wnioski o przystąpieniu do studium - 21 w 2019 r. Uzgodnienie 23 projekty studiów - 21 w 2019 r. 	<p>Inwestycje drogowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 61 opinii do projektów inwestycji drogowych - 59 w 2019 r.
<p>Inwestycje kolejowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 5 opinii do projektów inwestycji kolejowych - 4 w 2019 r. 	<p>Lokalizacje inwestycji celu publicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzgodnienie 19 projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego - 	<p>Ustalenia warunków zabudowy</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzgodnienie 1 projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy
<p>Uchwały reklamowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 2 opinii. 	<p>Wnioski o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 11 informacji do wniosków - 8 w 2019 r. Sporządzenie 2 opinii do wniosków 	<p>Plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie 2 informacji w odpowiedzi na wnioski o przystąpieniu do planów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego w Olsztynie.

Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Rzeczym Programem prac Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego na rok 2020, sporządzane są, obok *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego* oraz zadań realizacyjnych i numeracji dróg powiatowych i gminnych, także opracowania, których wyniki zostaną wykorzystane w pracach nad Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2027. Opracowania mają charakter studialno-analityczny, odnoszą się do bieżącej problematyki regionu z zakresu gospodarki przestrzennej i powiązanych z nią zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną, gospodarką, ochroną środowiska. W 2020 r. w Biurze zostały wykonane opracowania takie jak:

- Sfera gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim*: analiza sfery gospodarczej regionu w zakresie m.in. przedsiębiorczości, rynku nieruchomości, działalności wspierającej, działalności naukowo-badawczej i rozwojowej oraz przemysłu.

- *Lokalne trasy rowerowe w kontekście budowania Regionalnego systemu tras rowerowych województwa warmińsko-mazurskiego: ocena funkcjonowania oraz zainwestowania w lokalną infrastrukturę rowerową w kontekście budowania Regionalnego systemu tras rowerowych województwa warmińsko-mazurskiego.*
- *Monitoring gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego: monitoring i ocena zmian gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich województwa.*
- *Infrastruktura techniczna w przestrzeni województwa warmińsko-mazurskiego – Raport: określenie stanu i zmian w zakresie infrastruktury technicznej.*

7.2. Infrastruktura

Infrastruktura jest jednym z fundamentów rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. Jej rozwój integruje zagadnienia społeczne i społeczno-gospodarcze z zagadnieniami środowiskowymi. Konieczność dalszego rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury wynika z oceny aktualnego stanu spójności przestrzennej Warmii i Mazur z otoczeniem oraz spójności wewnętrznej. Nowoczesnej infrastruktury wymagają mieszkańcy chcący aktywnie uczestniczyć w globalnej wymianie wiedzy, chcący mieć otwarte możliwości przemieszczania się zarówno wewnątrz regionu jak i w relacjach zewnętrznych.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1944 z późn. zm.), organizatorem publicznego transportu zbiorowego, w zależności od zasięgu przewozów, jest gmina, związek międzygminny, powiat (miasto na prawach powiatu), związek powiatów, województwo lub minister właściwy do spraw transportu.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego (uchwała nr XXX/582/2013 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2013 r.). Aktualizacja *Planu* została uchwalona w dniu 26 sierpnia 2015 r. uchwałą nr IX/2015/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego przedstawione zostały w tabeli 1.

Tabela 1. Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego

L.p.	Plan Transportowy wg. Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2019 r.	
			zgodnie z Umową IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	Ilość poc.
1.	Linia Nr 9 odcinek Iława – Działdowo, Iława - Malbork	18	Linia Nr 9 odcinek Działdowo – Iława-Działdowo, Iława – Malbork - Iława	20
2.	Linia Nr 38 odcinek Ełk - Białystok	2	Linia Nr 38 odcinek Ełk – Grajewo -Ełk	8
3.	Linia Nr 204/9 odcinek Elbląg – Malbork – Tczew – Gdańsk - Gdynia	2	Linia Nr 204 odcinek Elbląg – Malbork – Elbląg	2
4.	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn - Działdowo	10	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn – Działdowo - Olsztyn	10
5.	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk	16	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk - Olsztyn	12 / 16
6.	Linia Nr 220/221 odcinek Olsztyn – Gutkowo - Braniewo	6	Linia Nr 221 odcinek Olsztyn –Braniewo - Olsztyn	6 / 0

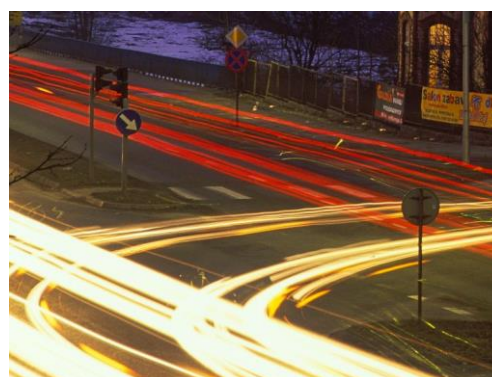
L.p.	Plan Transportowy wg.	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2019 r.	Ilość poc.
	Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej		zgodnie z Umową IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	
7.	Linia Nr 220/204 odcinek Olsztyn – Bogaczewo - Elbląg	14	Linia Nr 220 odcinek Olsztyn – Elbląg - Olsztyn	14
8.	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Toruń - Bydgoszcz	24	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Jabłonowo Pom.- Olsztyn	22
9.	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk	16	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk - Olsztyn	14
10.	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława – Gdańsk – Gdynia	2	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława – Gdynia - Olsztyn	2
11.	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko - Wielbark	Wg umowy	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko - Wielbark	4
	Suma	110		114/112

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

W 2020 r. kwota rekompensaty wypłacona Operatorowi POLREGIO sp. z o.o. zgodnie z Aneksm Nr 13 do Umowy IG-I.1/2016-2020 z dnia 25 października 2015 r. wyniosła 54,3 mln zł (tj. o 3,9% mniej niż w 2019 r.), w tym środki Funduszu Kolejowego – 10,0 mln zł (tj. o 18,0% mniej niż w 2019 r.). Zrealizowano pracę eksploatacyjną w wysokości 3 000 479,315 pockm (wobec 3 000 481,964 pockm w 2019 r.).

W dniu 23 listopada 2020 r. Województwo Warmińsko–Mazurskie, jako Organizator publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym podpisało z Operatorem POLREGIO sp. z o.o. Umowę IG-I.1/2021-2026 o wykonywanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w ramach świadczenia usług publicznych na obszarze województwa warmińsko–mazurskiego i województw sąsiednich w latach 2021-2026. Przedmiotowa Umowa zabezpiecza realizację przewozów kolejowych na terenie województwa na kolejne 6 lat przy rocznej pracy eksploatacyjnej od 3 000 000 do 3 000 500 pockm. Całkowita, planowana wartość Umowy wynosi 414 612 331 zł.

Z uwagi na trwające od 2016 r. i niezakończone do chwili obecnej prace legislacyjne, dotyczące ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, pomimo podjętych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego działań⁷, ze względu na brak zainteresowania ze strony przewoźników, nie dokonano wyboru operatorów, realizujących przewozy w ramach drogowych sieci komunikacyjnych o charakterze użyteczności publicznej, które zostały określone w przyjętym *Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. W związku z powyższym, w 2020 r. przewozy

⁷ Ogłoszenie postępowania zmierzającego do udzielenia koncesji na wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkich przewozach osób.

osób w transporcie drogowym na liniach wojewódzkich, realizowane były w oparciu o obowiązujące – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. 2019, poz. 2140, tj. z późn. zm.) – zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym.

Podstawowym dokumentem strategicznym Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie jest *Strategia rozwoju Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie na lata 2015-2022*, która wpisuje się w *Plan rozwoju sieci drogowej dróg wojewódzkich województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2012-2020 z perspektywą do roku 2030*. Wyznaczono trzy główne cele strategiczne oraz programy i działania określające sposoby osiągnięcia tych celów.

- *Przywrócenie pełnej przejezdności sieci dróg wojewódzkich*

Realizowano działania w celu pełnej przejezdności sieci dróg wojewódzkich oraz wyeliminowania ograniczeń w ruchu pojazdów ciężarowych i wielkogabarytowych przez podnoszenie nośności dróg i obiektów inżynierskich oraz likwidację ograniczeń skrajni (szczególnie na mostach). W 2020 roku w tym obszarze ZDW realizował przebudowę drogi nr 542 w Działdowie (zadanie zakończone), przebudowę drogi 600 na odc. Mrągowo – Szczytno, budowę nowego mostu w miejscowości Lelek, budowę przejścia w nasypie kolejowym w Wieliczkach.

Ponadto w 2020 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie realizował następujące projekty z RPO WiM 2014-2020 (projekty, na których odbywały się roboty budowlane):

- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 504 na odc. Pogrodzie – Frombork (8,36 km),*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 504 na odc. Frombork – Braniewo (8,43 km),*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 507 na odc. Braniewo – Wola Lipowska (14,57 km),*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 507 na odc. Wola Lipowska – Pieniężno (13,88 km),*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 512 na odc. Pieniężno – Bartoszyce (47,94 km).*

Dodatkowo w 2020 r. realizowano trzy projekty z dofinansowaniem z innych programów unijnych i budżetu państwa:

- *Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 512 wraz z budową przeprawy mostowej na rzece Łynie w m. Bartoszyce – zadanie realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Rosja 2014-2020 (w 2020 roku zakończono etap przygotowań proceduralnych i wyboru wykonawców oraz wykonano ok. 50% robót budowlanych).*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 604 na odc. Robaczewo – Drogowy Odcinek Lotniskowy – Wielbark - realizowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych (od 31.12.2020 r. – Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg) - obecnie trwa wykonywanie robót budowlanych, a ich zakończenie planowane jest w roku 2022.*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513 na odc. Lidzbark Warmiński – Wozławki - realizowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych (od 31.12.2020 r. – Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg) - w 2020 roku prowadzono przygotowania dokumentacyjne i proceduralne, a roboty budowlane rozpoczną się w roku 2021.*

• *Poprawa bezpieczeństwa*

– *Program inwestycji własnych*

Oprócz inwestycji drogowych i mostowych realizowanych dzięki wsparciu Funduszy Europejskich, ZDW rokrocznie realizuje szereg inwestycji ze środków własnych oraz przy wsparciu środkami z innych źródeł, takich jak budżety gmin i powiatów czy dotacje z budżetu państwa. W 2020 roku ZDW zrealizował 21 takich inwestycji (wobec 26 w 2019 r.). Są to budowy i przebudowy dróg, ciągów pieszych i rowerowych, zatok autobusowych, mostów, przepustów oraz niebezpiecznych skrzyżowań. Łączne wydatki na ten cel w 2020 roku wyniosły 35,2 mln zł.

Diagram 84. Inwestycje własne ZDW w Olsztynie

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program budowy chodników przy drogach wojewódzkich*

W 2020 roku ZDW kontynuował realizację *Programu budowy chodników przy drogach wojewódzkich*, który zakłada budowę chodników przede wszystkim w małych miejscowościach, gdzie występuje pilna potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa poprzez oddzielenie ruchu pieszego od samochodowego. W programie przyjęto 50-procentowy udział finansowy jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których jest realizowane zadanie. W 2020 roku wykonano 9 takich zadań o wartości 5,3 mln zł, z czego 2,3 mln zł pozyskanych dotacji JST, a 3,0 mln to środki własne. Program spotkał się z dużym zainteresowaniem oraz poparciem ze strony gmin i powiatów. W 2019 r. zrealizowano natomiast 9 takich inwestycji, których koszt wyniósł 4,7 mln zł.

Diagram 85. Program budowy chodników przy drogach wojewódzkich

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program odnowy nawierzchni dróg*

Zarząd Dróg Wojewódzkich zainicjował program w 2019 r. pozyskując na ten cel dodatkowe środki z budżetu Województwa. W 2020 r. ZDW zrealizował w ramach tego programu odnowę nawierzchni na wielu najbardziej zniszczonych odcinkach dróg wojewódzkich o łącznej długości 49,7 km za kwotę 20,6 mln zł. (wobec 33 km w 2019 r. za kwotę 18 mln zł). Kontynuacja Programu w przyszłych latach jest uzależniona od możliwości finansowych Województwa i ZDW.

Diagram 86. Program odnowy nawierzchni dróg

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program naprawczy drogi wojewódzkiej nr 538*

To wieloletni program ZDW, w którego realizację zaangażowane są JST powiatów nowomiejskiego, działdowskiego i nidzickiego. W 2020 r. wykonano 4 zadania inwestycyjne dot. przebudowy drogi, skrzyżowania i ciągów pieszko-rowerowych o wartości 8,3 mln zł.

– *Program Przyjazna Droga*

Program *Przyjazna Droga* to działania ZDW skoncentrowane na poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego, poszukiwanie nowych rozwiązań oraz stosowanie tych sprawdzonych i skutecznych. W 2020 roku (oprócz zadań z programu budowy chodników, odnow nawierzchni i programu naprawczego drogi wojewódzkiej nr 538) w zakresie tego programu wykonano montaż urządzeń odblaskowych chroniących dziką zwierzynę leśną przed wtargnięciem na jezdnię, tzw. „wilcze oczy”. Urządzenia zainstalowano na wielu odcinkach dróg wojewódzkich o łącznej długości 32,2 km.

Diagram 87. Program Przyjazna Droga

**Montaż urządzeń
chroniących
zwierzynę na
długości 32,2 km
dróg**

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program Zielona Droga*

W ramach tego programu prowadzone są działania mające na celu ochronę, pielęgnację i odtwarzanie zieleni przydrożnej w bezpiecznej odległości od drogi, w tym alei przydrożnych. W 2020 roku dzięki Zielonej Drodze ZDW wykonał nasadzeń 150 drzew i tym samym zrealizowano całkowity merytoryczny zakres projektu, tj. wykonano pielęgnację 1 122 drzew oraz nasadzenia 1 300 sztuk młodych drzew alejowych. W marcu 2021 roku zostanie zrealizowana część dotycząca promocji projektu. Poza programem Zielona Droga, w ramach bieżącej działalności ZDW w 2020 r. posadzono kolejnych 1958 drzew przy drogach wojewódzkich. Program Zielona Droga jest częściowo dofinansowany środkami z Unii Europejskiej.

Diagram 88. Program Zielona Droga

**Nasadzenia
i pielęgnacja
4.380 drzew**

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program budowy i utrzymania parkingów*

Dzięki Programowi budowy i utrzymania parkingów przy drogach wojewódzkich ZDW zwiększa bezpieczeństwo ruchu drogowego udostępniając komfortowe, estetyczne i funkcjonalne miejsca odpoczynku dla kierowców i podróżnych. W ramach Programu powstało 21 takich miejsc na terenie całego województwa.

– *Program budowy stanowisk do ważenia pojazdów*

W 2020 r. oddano do użytku jedno stanowisko w ramach zakończonej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 504 na odc. Frombork – Braniewo (dofinansowanie w ramach RPO WiM 2014-2020).

- *Nowoczesne zarządzanie posiadanymi zasobami*

- *Standaryzacja bieżącego utrzymania dróg inwestycji własnych*

W latach 2018-2019 ZDW wprowadził system jednorodnej informacji dotyczącej oznakowania dróg i organizacji ruchu, który usprawnia zarządzanie ruchem i wspomaga wiele działań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. W 2020 r. kontynuowano te prace, obejmując projektami stałej organizacji ruchu 70% dróg wojewódzkich. Przeprowadzono generalny pomiar ruchu na drogach wojewódzkich, a wyniki jego analizy będą podstawą do ewentualnych zmian i aktualizacji standardów letniego, zimowego utrzymania dróg i standardów organizacji ruchu. Rozwijane jest zaplecze informatyczne, a innowacyjne metody oceny zagrożeń na drogach, testowane w zeszłych latach na wybranych odcinkach, rozszerzono w 2020 roku na wszystkie drogi będące w administracji ZDW.

- *Zmiany w strukturze organizacyjnej*

W 2020 r. kontynuowano rozpoczęte w 2019 r. wprowadzanie zmian w strukturze organizacyjnej Zarządu Dróg w Olsztynie oraz Rejonów Dróg na terenie całego województwa w celu usprawnienia warunków pracy i zwiększenia jej efektywności.

- *Poprawa warunków pracy*

Zarząd Dróg Wojewódzkich prowadzi sukcesywne starania i prace w celu poprawy warunków pracy załogi ZDW, stawiając na rozwiązania ekonomiczne i ekologiczne. W 2020 r. wykonano termomodernizację budynku Obwodu Drogowego w Gołdapi, a także kontynuowana jest modernizacja budynku administracyjno-biurowego ZDW w Olsztynie celem poprawy funkcjonalności i dostosowania do obowiązujących standardów termo-energetycznych, dostępności dla osób niepełnosprawnych i wymagań ochrony p.poż.

- *Program nowoczesnej diagnostyki i ewidencji*

W 2020 r. w ramach programu nowoczesnej diagnostyki i ewidencji sieci drogowej ZDW stworzył system obejmujący dokładną fotorejestrację i ewidencję całej sieci dróg wojewódzkich naszego regionu, który w bardzo skuteczny sposób usprawnia i przyspiesza pracę w wielu aspektach działalności ZDW. W 2020 roku prowadzono aktualizację danych ewidencyjnych,

wykonano fotorejestrację 673 km pasa drogowego oraz kompleksowe badania diagnostyczne na 679 km dróg. Program ten obejmuje także utrzymanie sprawności Internetowego Systemu Udostępniania Informacji Drogowych.

Diagram 89. Program nowoczesnej diagnostyki i ewidencji

**Fotorelacja 673
km dróg**
**Badania
diagnostyczne
679 km dróg**

- *Laboratorium drogowe*

Laboratorium drogowe będące w gestii ZDW w Olsztynie funkcjonuje od 2016 r. W 2019 r. wykonano jego znaczącą rozbudowę i doposażenie w nowoczesny sprzęt, natomiast w 2020 roku prowadzono intensywne specjalistyczne prace badawcze dotyczące jakości materiałów i technologii stosowanych przy realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych na drogach wojewódzkich.

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

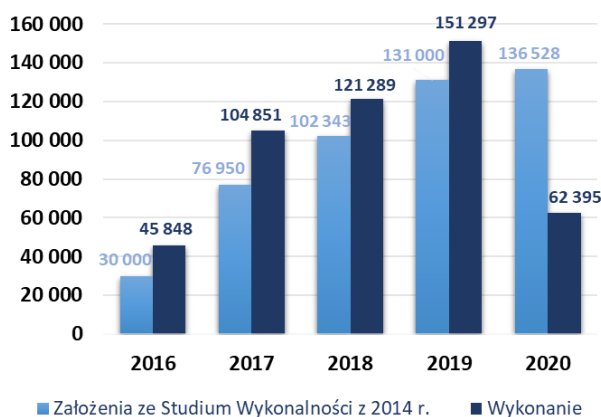

Port Lotniczy Olsztyn-Mazury w Szymanach, zarządzany przez Spółkę Warmia i Mazury Sp. z o.o., w 2020 r. kontynuował swoje działania mające na celu rozwój siatki połączeń, maksymalne wykorzystanie infrastruktury lotniskowej i okołolotniskowej oraz posiadanego potencjału kadrowego.

W piątym roku funkcjonowania Portu Spółka kontynuowała działania mające na celu wzrost liczby odprawionych pasażerów, rozbudowę siatki połączeń, rozwój współpracy z biznesem, szkołami lotniczymi i wojskiem. Pandemia COVID-19 i związany z nią kryzys branży lotniczej, wymusił na Spółce podjęcie zdecydowanych kroków, mających na celu ochronę miejsc pracy i utrzymanie ciągłości operacyjnej portu, zapewniając obsługę lotów pasażerskich, szkoleniowych, medycznych, biznesowych i wojskowych. W celu zminimalizowania skutków wstrzymania pasażerskiego ruchu lotniczego, wywołanego pandemią COVID-19, Spółka podjęła działania mające na celu ograniczenie kosztów do niezbędnego minimum. Spółka skorzystała z pomocy w ramach Tarczy Antykryzysowej, aby uzyskać środki na wypłatę wynagrodzeń pracowników. Złożono również wniosek o uwzględnienie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w wykazie lotnisk użytku publicznego, na których należy zapewnić utrzymanie minimalnej gotowości operacyjnej lotniska, kwalifikowanych do otrzymania rządowej dotacji z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Niestety, jako jedno z nielicznych lotnisk w Polsce, Port Lotniczy Olsztyn-Mazury nie otrzymał stosownego wsparcia.

Wszystkie połączenia pasażerskie oferowane przez przewoźników przed pandemią COVID-19, wróciły do rozkładu lotów na przełomie czerwca i lipca 2020. Pasażerowie mogli skorzystać z lotów do Londynu Luton, Londynu Stansted, Dortmundu oraz Krakowa. W sumie w 2020 r. odprawiono 62 395 pasażerów a od początku działalności portu – 483 899 pasażerów. Jak pokazuje wykres 90. wpływ pandemii na funkcjonowanie portu lotniczego był jednak

Wykres 90. Ruch lotniczy w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji

znaczący. W latach 2016-2019 systematycznie rosła średnioroczna liczba odprawionych pasażerów, zaś rok 2020 to zaledwie 42% wartości z roku 2019.

Statystyka połączeń lotniczych w 2020 r. przedstawiona została na diagramie nr 91.

Diagram 91. Statystyki połączeń lotniczych Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury

Wizzair: 302 operacje 37 528 pasażerów obciążenie 67%:	Luton: 126 operacje / 17 947 pasażerów / obciążenie 71%;	Ryanair: 158 operacje 17 840 pasażerów obciążenie 59%:	Stansted: 124 operacje / 14 135 pasażerów / obciążenie 60%;
	Dortmund: 172 operacje / 19 182 pasażerów / obciążenie 62%;		Kolonia: 34 operacje / 3 705 pasażerów / obciążenie 58%;
	Brema: 4 operacje / 399 pasażerów / obciążenie 55%;		
LOT: 184 operacje 5 711 pasażerów obciążenie 42%:	Kraków: 184 operacje / 5 711 pasażerów / obciążenie 42%;	GA: 1 916 operacje 1 316 pasażerów	Loty komercyjne: 1 916 operacji / 1316 pasażerów.

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

W 2020 roku Port kontynuował współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami oraz krajowymi i międzynarodowymi korporacjami, m.in.: Michelin, Egger, Ikea Swedwood Group, Lagardere Travel Retail, Hertz, Avis. Z lotniska w Szymanach korzystali również operatorzy lotów biznesowych oraz VIP, m.in: Windrose Air Jets Charter, Jet Story, AMC Aviation, Queen Air, Airlink, Eurojet.

Spółka Warmia i Mazury rozwijała również współpracę ze szkołami lotniczymi, w tym: Aviation ATSM (Gold Wings), Adriana Aviation Sp. z o.o., ACSL (Lotnicza Akademia Wojskowa), Smart Aero Flight Academy, Aero Poznań Sp z o.o., Sprint Air oraz IBEX. Oferta dostosowana do potrzeb branży lotniczej przyciągnęła na Mazury renomowane szkoły pilotażu takie jak np. Bartolini Air, która na lotnisku w Szymanach uruchomiła bazę szkoleniową z pełnym zapleczem noclegowym i administracyjnym, gotową do szkolenia m.in. przyszłych pilotów linii lotniczej Ryanair. Podpisano także umowy na obsługę operacji lotniczych z Lotniskowym Pogotowiem Ratunkowym oraz Aeroklubem Elbląskim.

Port Lotniczy Olsztyn-Mazury kontynuował również obsługę lotów wojskowych, m.in.: US Army, Polskich Sił Powietrznych, Brytyjskich Sił Powietrznych oraz Rumuńskich Sił Powietrznych. Współpraca z wojskiem obejmowała również organizację ćwiczeń wojskowych ASTRAL KNIGHT, które odbywały się na lotnisku w okresie od 18 sierpnia do 30 września 2020 r. W międzynarodowych ćwiczeniach udział wzięli żołnierze sił powietrznych, piechoty i marynarki ze Stanów Zjednoczonych, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski i Szwecji.

W 2020 roku Spółka Warmia i Mazury podejmowała również kluczowe działania inwestycyjne związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury lotniczej. W październiku, podpisana została umowa o dofinansowanie ze środków unijnych projektu na modernizację infrastruktury Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury do II kategorii radiowego systemu nawigacyjnego ILS. Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa wykonywania operacji lotniczych w strefie airside lotniska, a także zwiększenie dostępności komunikacyjnej portu, szczególnie w trudnych warunkach atmosferycznych. Projekt dofinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego

Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020. W tym samym miesiącu Spółka ogłosiła również postępowanie na budowę hangarów w strefie airside, które wykorzystywane będą do obsługi technicznej samolotów oraz dobowego najmu.

Stosownie do ustawy o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.) mieniem Województwa jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez Województwo lub inne wojewódzkie osoby prawne, czyli samorządowe jednostki organizacyjne, którym ustawy wprost nadają taki status oraz te osoby prawne, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez Województwo. Nabycie mienia Województwa następuje na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym i innych ustawach, a także w drodze przekazania mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych. Przekazanie Województwu mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych, służącego realizacji zadań Województwa następowało na podstawie decyzji administracyjnej wojewody. Liczba wojewódzkich jednostek organizacyjnych przedstawiona została na diagramie nr 92.

Diagram 92. Liczba wojewódzkich jednostek organizacyjnych

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

Ogółem powierzchnia nieruchomości gruntowych będących w zasobie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na dzień 31.12.2020 r. wynosi 4 997,1348 ha (tj. o 1,3 % więcej niż w 2019 r.). Nieruchomości Województwa Warmińsko-Mazurskiego obejmują:

Diagram 93. Powierzchnia nieruchomości Województwa

4 997,1348 ha
powierzchni w zasobie
Województwa

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

- nieruchomości stanowiące drogi wojewódzkie - 4 362,18 ha,
- pozostałe nieruchomości - 634,9548 ha, w tym w szczególności:
 - *Zdrowie* (nieruchomości samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej) - 71,6487 ha,
 - *Inne Jednostki* (Wojewódzki Urząd Pracy, Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego) - 0,1476 ha,
 - *Edukacja* (Szkoły Policealne w Olsztynie, Elblągu i Ełku, Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, W-M Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie, W-M Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie) - 5,6919 ha,
 - *Parki Krajobrazowe* (nieruchomości w zarządzie: Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej w Elblągu, Parku Krajobrazowego Puszczy Rominickiej w Żytkiejmach, Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Krutyń i Welskiego Parku Krajobrazowego w Jeleniu) - 0,8175 ha,
 - *Drogi* (nieruchomości w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich) - 6,5996 ha,

- *Zarząd* (nieruchomości niezagospodarowane przez jednostki organizacyjne samorządu województwa, będące w bezpośrednim zarządzaniu przez Departament Infrastruktury i Geodezji) - 545,8009 ha,
- *Zarząd po ZMiUW* (nieruchomości przejęte do bezpośredniego zarządzania przez Departament Infrastruktury i Geodezji po zlikwidowanych zarządach melioracji w Olsztynie i Elblągu) - 4,2486 ha.

Nieruchomości te zostały przekazane w trwałą zarząd (Edukacja, Drogi, Parki Krajobrazowe, Inne Jednostki), ustanowiono na nich ograniczone prawo rzeczowe i przekazano je w nieodpłatne użytkowanie SP ZOZ (Zdrowie,) bądź są w bezpośrednim zarządzaniu przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Zarząd, Zarząd po ZMiUW).

Ponadto w skład mienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego wchodzi nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym, o łącznej powierzchni 136,6 ha (stan na dzień 31.12.2020 r.).

Województwo jest udziałowcem i akcjonariuszem w sześciu spółkach kapitałowych działających na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych. Zestawienie spółek zaprezentowano w tabeli nr 2.

Tabela 2. Spółki kapitałowe, w których Województwo Warmińsko-Mazurskie jest udziałowcem i akcjonariuszem (stan na 31.12.2019 r.)

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość udziałów/akcji	w %
1.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie, Pl. Bema 3	5 749 000 zł Wartość akcji 1000 zł	100%
2	Porty Lotnicze <i>Mazury</i> sp. z o.o. Szczytno ul. Wielbarska 5	175 200 zł Wartość udziału 300 zł	5,49%
3	Spółka Warmia i Mazury Sp. z .o. o. w Szymanach	175 536 000 zł Wartość udziału 1000 zł	100%
4	Warmińsko-Mazurski Fundusz <i>Poręczenia Kredytowe</i> Sp. z. o. o. w Działdowie	500 000 zł Wartość udziału 10000 zł	7,27%
5	POLREGIO sp. z. o. o. ul. Kolejowa 1	16 330 400 zł Wartość udziału 200 zł	2,65%
6	Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna Sp. z o.o. w Likwidacji	1 603 000 zł Wartość udziału 1000 zł	100%
RAZEM		199 893 600 zł	

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

Wydatki poniesione w 2020 r. przez Województwo Warmińsko-Mazurskie w związku z gospodarowaniem mieniem wyniosły 2 292 857,09 zł.

Województwo Warmińsko-Mazurskie w 2020 r. uzyskało łączny dochód z tytułu wykonywania praw własności i innych praw majątkowych w wysokości: 2 089 512,66 zł. Na dochód ten składają się m.in.:

- wpływy z tytułu opłat za nieruchomości oddane w trwałą zarząd,
- wpływy z tytułu opłat za użytkowanie i służebności,
- dochody z najmu i dzierżawy,
- dochody z tytułu odpłatnego użytkowania wieczystego nieruchomości,
- dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności.

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarte są w *Sprawozdaniu z gospodarowania mieniem*, według stanu na dzień 31.12.2020 r. Dokument ten sporządzono oraz przedłożono Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego na podstawie § 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Regulaminu Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjętego 4 lutego 1999 r. (uchwała nr III/21/99 z późn. zm.) oraz zgodnie z § 20 uchwały z dnia 21 lutego 2012 r. nr XIV/275/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie zasad gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zasad nabywania, zbywania, zamiany i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata i zasad gospodarowania aktywami trwałymi samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2012 r. poz. 1224, z późn. zm.).

Informacja o stanie mienia, według stanu na dzień 31.12.2020 r., umieszczona jest na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

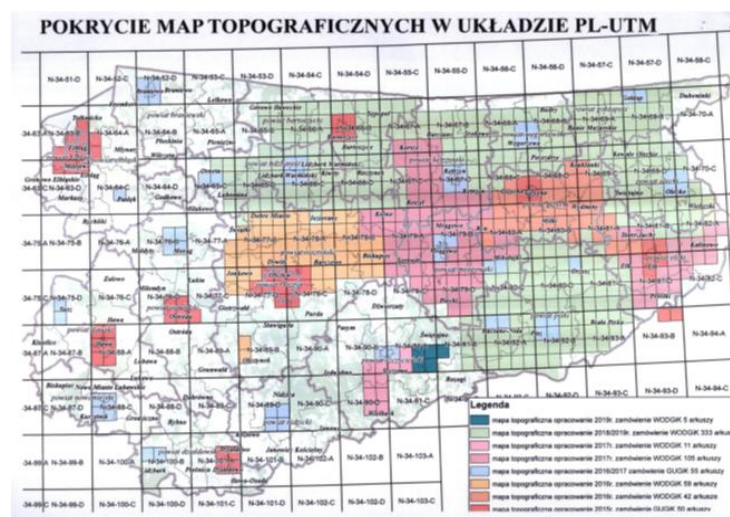
Marszałek Województwa wykonuje zadania z zakresu geodezji i kartografii na podstawie art. 7c ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo Geodezyjne i kartograficzne (Dz.U.2020.2052 tj. ze zm.). Prowadzi i udostępnia wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny w postaci map topograficznych i tematycznych oraz Bazę Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k. Baza ta jest bazą referencyjną dla systemów informacji przestrzennej oraz źródłem danych do standardowych opracowań topograficznych. BDOT10k zawiera 9 podstawowych warstw tematycznych:

- sieć wodna,
- sieć komunikacyjna,
- sieć uzbrojenia terenu,
- pokrycie terenu,
- budynki, budowle i urządzenia,
- kompleksy użytkowania terenu,
- tereny chronione,
- jednostki podziału terytorialnego,
- obiekty inne.

Wykonuje i udostępnia analizy struktury agrarnej oraz zestawienie gruntów budynków i lokali województwa warmińsko-mazurskiego.

Aktualne i historyczne dane geodezyjne i kartograficzne publikowane są przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Mapa 2. Pokrycie map topograficznych w układzie PL-UTM

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

7.3. Ochrona Środowiska

Warmia i Mazury zaliczają się do regionów o cennej przyrodzie i atrakcyjnym krajobrazie. W województwie warmińsko-mazurskim znajduje się 11,1% wszystkich krajowych obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych, co daje regionowi pierwsze miejsce w kraju. Jednocześnie obszary te stanowią 46,7% powierzchni województwa.

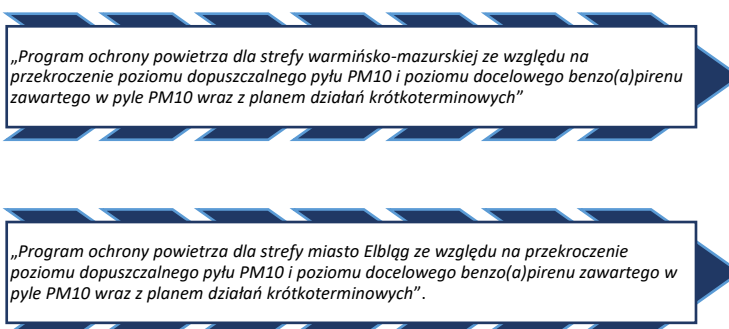
Działania podejmowane przez Zarząd Województwa

W 2020 r., w zakresie planowania strategicznego w części dotyczącej ochrony środowiska, w tym opracowywania, realizacji i monitoringu wojewódzkich programów w zakresie ochrony środowiska, przygotowywania projektów programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem, przygotowano:

- *Programy ochrony powietrza, plany działań krótkoterminowych oraz rozpoczęto prace związane z uchwałą antysmogową.*

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych (będącym jego integralną częścią) jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 wskazano przekroczenia norm oraz wskazano ryzyko przekroczenia norm pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych, mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Programy i plany określają skuteczne i możliwe do zrealizowania działania naprawcze, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. W 2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął 2 uchwały określające programy ochrony powietrza przedstawione na diagramie nr 94.

Diagram 94. Programy ochrony powietrza przyjęte przez Sejmik Województwa w roku 2020

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, poinformował o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego w strefie miasta Olsztyn. Mając na uwadze obowiązek wynikający z art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, zgodnie z którym w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie

przekroczeń dopuszczalnych lub alarmowych poziomów substancji w powietrzu, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, stwierdzono konieczność uchwalenia nowych planów działań krótkoterminowych dla strefy miasta Olsztyn. W 2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął 2 uchwały określające plany działań krótkoterminowych przedstawione na diagramie nr 95.

Diagram 95. Plany działań krótkoterminowych przyjęte przez Sejmik Województwa w roku 2020

„Plan działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10“

„Plan działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszanego PM10“

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska

Pod koniec listopada 2020 r. Zarząd Województwa podpisał umowę z wykonawcą na opracowanie analizy do uchwały antysmogowej. Rozpoczęto więc prace nad dokumentacją, która będzie obejmowała analizę zasadności wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko. Analiza obejmie ocenę skutków ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych wprowadzenia ewentualnej regulacji na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz informacje niezbędne do opracowania projektu uchwały wraz z jej uzasadnieniem.

- *Raport z realizacji w latach 2017-2018 Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020*

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Program Ochrony Środowiska
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
do roku 2020

Olsztyn, luty 2016 roku

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* z wykonania wojewódzkiego programu ochrony środowiska organ wykonawczy województwa sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Sejmikowi Województwa, a następnie przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw środowiska.

Raport z realizacji w latach 2017-2018 *Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020* obejmuje podsumowanie okresu sprawozdawczego 2017-2018 poprzez diagnozę stanu środowiska i zmian w nim zachodzących, a także ocenę stopnia realizacji zadań wskazanych w Programie.

Dokument przygotowano na podstawie informacji pochodzących z jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, instytucji zajmujących się ochroną środowiska i przyrody (m.in. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,

itd.) oraz w oparciu o dane własne i statystyczne (opublikowane na koniec 2019 r. zgodnie z cyklem badań statystycznych prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny).

Raport został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XIV/245/20 z dnia 18 lutego 2020 r.

- *Projekty uchwał Sejmiku Województwa w sprawach dotyczących parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.*

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r. podjął 6 uchwał w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (*Grzybiny, Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego - Dębień, Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego - Słup, Naguszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Doliny Górnej Wkry oraz Doliny Rzeki Wel*) oraz 2 uchwały w sprawie parków krajobrazowych (*Welskiego Parku*

Krajobrazowego oraz Brodnickiego Parku Krajobrazowego). Uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu określają ich położenie, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części. Przyjęte uchwały w sprawie Parków Krajobrazowych określają nazwę Parku, obszar, przebieg granicy i otulinę, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla parku krajobrazowego lub jego części, wynikające z potrzeb jego ochrony. Jednocześnie 5 lutego 2020 r. weszły w życie uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Zachód, w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód oraz w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.

- *Projekty uchwał Sejmiku Województwa związanych ze sprawowaniem administracji w zakresie łowiectwa na terenie województwa*

W 2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął:

- 1 uchwałę w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie *Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie*. W roku 2020 nie było możliwe uwzględnienie wezwań do usunięcia naruszenia prawa ze względu na procedurę dotyczącą zmian i aktualizacji uchwały.
- 3 uchwały związane z podziałem województwa na obwody łowieckie. Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r., poz. 148) w ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy - *Prawo łowieckie* oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 poz. 651) wprowadzono zmiany, zgodnie z którymi uchwały sejmików w sprawie podziału województw na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy *Prawo łowieckie*, zostaną wydane do dnia 31 marca 2021 r.

Stosując się do znowelizowanej ustawy, w 2020 roku prowadzono prace nad podziałem województwa na obwody łowieckie. Był to proces złożony oraz wymagający zasięgnięcia licznych opinii i uzgodnień. Projekt uchwały ws. obwodów łowieckich poddano konsultacjom społecznym w dwóch procedurach (w 2019 r. i 2020 r.), w ramach których wpłynęło łącznie 99 wniosków z uwagami. Otrzymał pozytywną opinię Zespołu opiniodawczo-doradczego, o którym mowa w art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Nowy podział województwa na obwody łowieckie będzie obowiązywał od 1 kwietnia 2022 r.

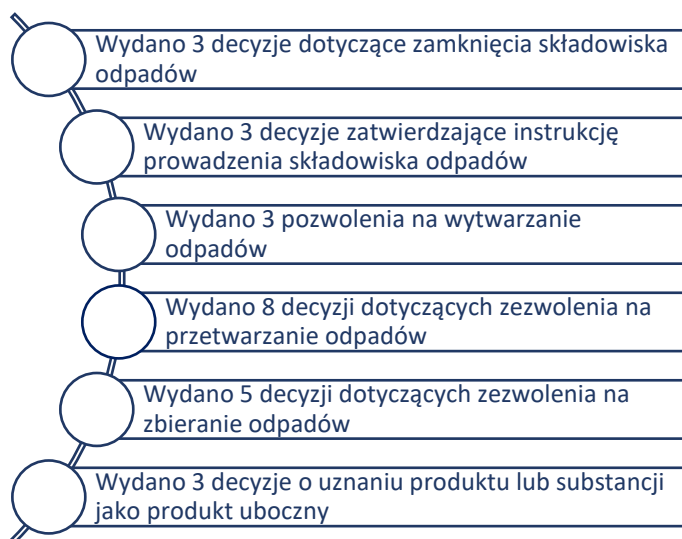
- *Projekty wojewódzkiego planu gospodarki odpadami*

W dniu 18 lutego 2019 r. Sejmik Województwa przyjął Uchwałę nr IV/66/19 w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1479) Sejmik Województwa był obowiązany do uchwalenia aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w zakresie wskazania miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów dla zatrzymanych transportów odpadów, czego dokonano poprzez dodanie rozdziału *Miejsca spełniające warunki magazynowania odpadów – wyznaczone do kierowania zatrzymanych transportów odpadów*.

Działania podejmowane w roku 2020 w zakresie gospodarki odpadami przedstawione zostały na diagramie 96. Od 24 stycznia 2018 r. Marszałek województwa prowadzi, tzw. rejestr BDO (Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami). Jest to narzędzie, które pozwala na gromadzenie informacji o podmiotach wprowadzających pojazdy, sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony i oleje smarowe, opakowania, produkty w opakowaniach, baterie i akumulatory oraz o podmiotach gospodarujących odpadami. Do końca 2020 r. wprowadzono do Bazy 15 000 podmiotów.

Diagram 96. Działania w zakresie gospodarki odpadami

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

- *Projekty pozwoleń środowiskowych*

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219, ze zm.) eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie do środowiska substancji lub energii wymaga w określonych przypadkach uzyskania pozwolenia. Marszałek województwa jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym m.in. pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, dla instalacji kwalifikowanych jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

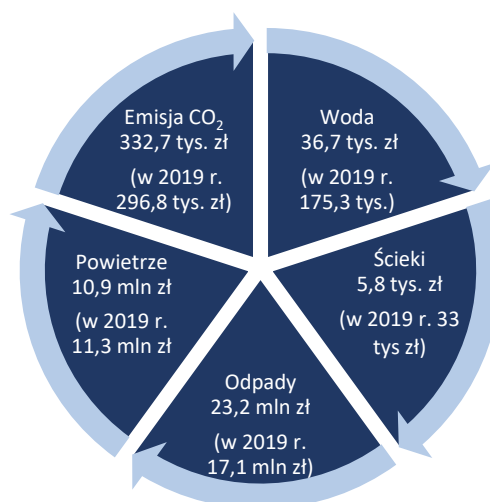
W 2020 roku wydano 47 decyzji dotyczących pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym m.in. pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń w zakresie ochrony powietrza. Ponadto przygotowano 16 opinii w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć kwalifikowanych jako instalacja wymagająca uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wraz z Biurem Regionalnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli zorganizował w 2020 roku *XXI Samorządowe Forum Ekologiczne*. To cykliczne wydarzenie z przedstawicielami samorządów lokalnych, instytucji związanych z ochroną środowiska, przedstawiciele środowisk naukowych oraz wszystkich, którym bliska jest tematyka ochrony środowiska. Wydarzenie odbyło się 19 listopada w trybie on-line, pod hasłem *Gospodarka o Obiegu Zamkniętym jako element Europejskiego Zielonego Ładu*. *Europejski Zielony Ład* to największy i najdłuższy projekt w historii Unii Europejskiej. Jego trzy główne założenia to oddzielenie wzrostu gospodarczego członków UE od zużywania zasobów, osiągnięcie neutralnego poziomu emisji gazów cieplarnianych do 2050 roku oraz solidarność w tych zmianach między wszystkimi mieszkańcami i regionami Unii. *Europejski Zielony Ład* jest naszą nową strategią na rzecz wzrostu – wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Pokazuje, jak zmienić styl życia i pracy, sposób produkcji i konsumpcji, tak abyśmy żyli zdrowiej, a przedsiębiorstwa były innowacyjne. Powodzenie tej strategii może ocalić dziedzictwo naturalne Europy, różnorodność biologiczną, nasze lasy i morza.

W ramach realizowania zadań w zakresie spraw związanych z opłatami za korzystanie ze środowiska w 2020 r. zanotowano wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi i składowania odpadów. Przedstawione zostały na diagramie nr 97.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kontynuował w 2020 r. działalność w ramach międzynarodowej sieci ENCORE, poświęconej politycznej współpracy pomiędzy regionalnymi ministrami

Diagram 97. Opłaty za korzystanie ze środowiska

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

środowiska i innymi liderami politycznymi regionów Europy w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

EUROPARC
F E D E R A T I O N

Województwo Warmińsko-Mazurskie jest także członkiem Federacji EUROPARC, sieci działającej dla zachowania i ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa Europy. W mijającym roku bezpośrednia wymiana doświadczeń poprzez uczestnictwo w konferencjach i spotkaniach w ramach Federacji EUROPARC była niemożliwa z powodu pandemii COVID-19. Przedstawiciele Województwa Warmińsko-Mazurskiego byli informowani o lokalnych działaniach podejmowanych przez partnerów w Europie, jak również we własnym zakresie mogli uczestniczyć w organizowanych webinarach, dzięki czemu wciąż możliwe było pozyskiwanie nowych wiadomości i pogłębianie wiedzy z zakresu zarządzania obszarami ochrony przyrody.

***RPO WiM
NA LATA 2014-2020***

8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

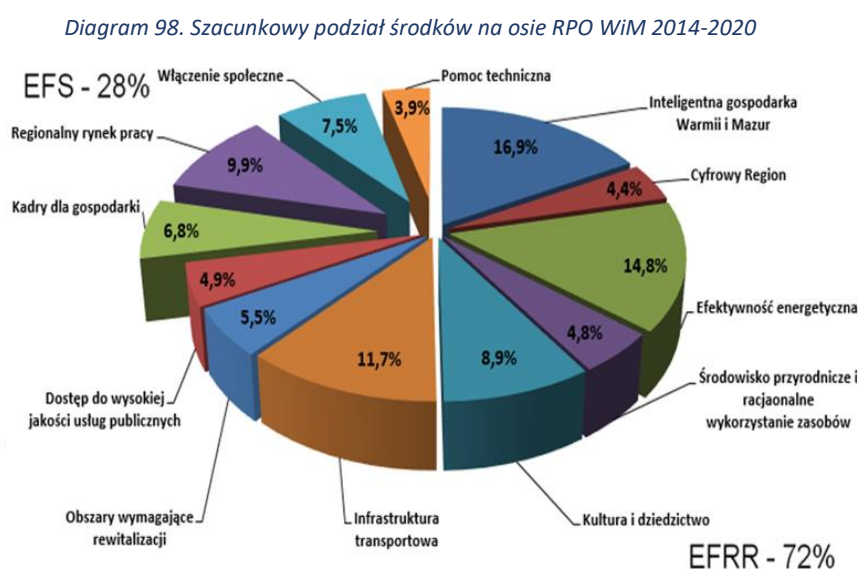
Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (RPO WiM 2014-2020) koncentruje się na warmińsko-mazurskiej gospodarce i kształceniu dla niej kadr, poprawie sytuacji na rynku pracy, zwiększeniu dostępności usług publicznych, przełamaniu wykluczenia energetycznego regionu, poprawie jakości

środowiska przyrodniczego, wypełnianiu luk w systemie transportowym, rewitalizacji miast oraz ograniczaniu ubóstwa w regionie.

RPO WiM 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Łączny nakład środków unijnych wynosi ok. 1,73 mld euro, z czego 72% (tj. ponad 1,24 mld euro) to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, a 28% (tj. ponad 486 mln euro) - Europejski Fundusz Społeczny. Instytucją Zarządzającą RPO WiM 2014-2020 jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Szacunkowy podział środków na poszczególne osie priorytetowe Programu, przedstawiono na diagramie 98.

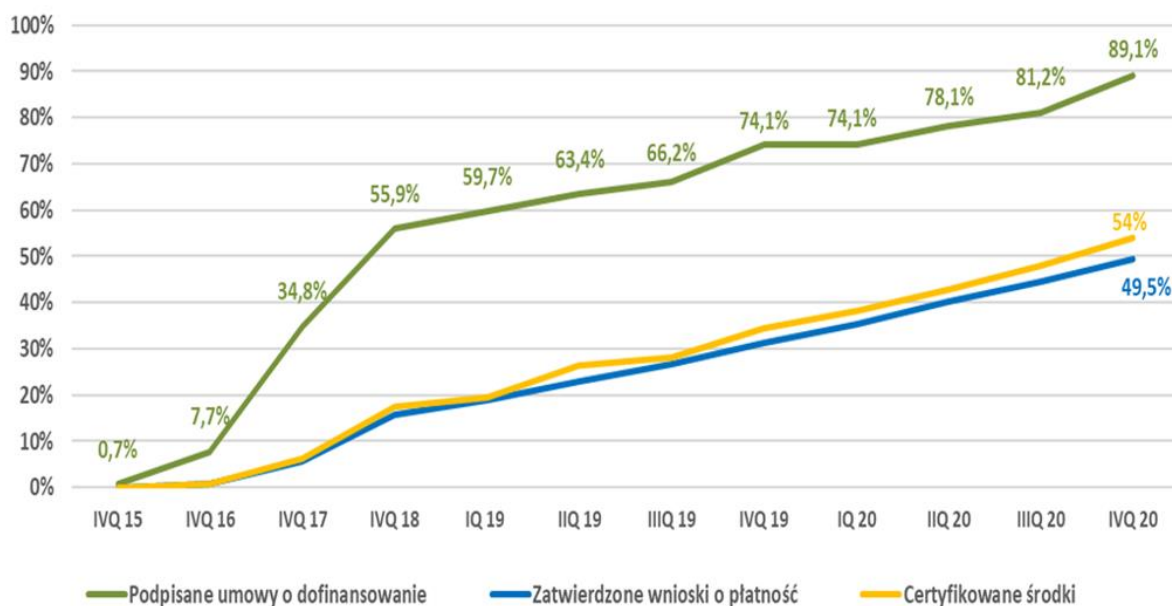
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RPO WiM 2014-2020.

W 2020 r. Instytucja Zarządzająca podejmowała szereg działań, aby w jak największym stopniu zakontraktować środki RPO WiM na lata 2014-2020. O skuteczności podjętych działań świadczy stan realizacji Programu na koniec 2020 r. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie osiągnęła poziom 89,1% alokacji Programu (z czego aż 9,7 pp. zrealizowane zostało w 2020 r.), dając województwu warmińsko-mazurskiemu 3. miejsce wśród wszystkich regionów Polski.

Następował również stały, regularny wzrost wydatkowania (wartości zatwierdzanych wniosków o płatność) i ich certyfikacji. Wartość zatwierdzonych wniosków o płatność na koniec roku 2020

wyniosła 49,5% alokacji Programu, natomiast wartość certyfikowanych środków wyniosła 54% alokacji Programu.

Diagram 99. Postęp wdrażania RPO WiM 2014-2020 (% alokacji Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

Od początku wdrażania RPO WiM 2014-2020:

Ogłoszono 536 naborów o wartości ponad 2,86 mld euro

W 2020 roku uruchomiono 58 naborów wniosków w trybie konkursowym, w ramach których złożono 1 418 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 416 mln euro. Kwota ta stanowiła 12,5% wartości wszystkich złożonych wniosków od uruchomienia Programu.

Podpisano 4 496 umów, na kwotę dofinansowania UE ponad 1,54 mld euro, co stanowi 89,1% budżetu Programu

Rok 2020 przyniósł wzrost o 810 umów o dofinansowanie o łącznej wartości środków UE w wysokości około 168 mln euro, co stanowi 9,7% alokacji Programu.

Beneficjentom wypłacono ponad 856 mln euro środków UE, co stanowi 49,5% budżetu Programu

Rok 2020 przyniósł przyrost wydanych przez beneficjentów środków UE w kwocie prawie 280 mln euro, co stanowi 16,2% alokacji Programu.

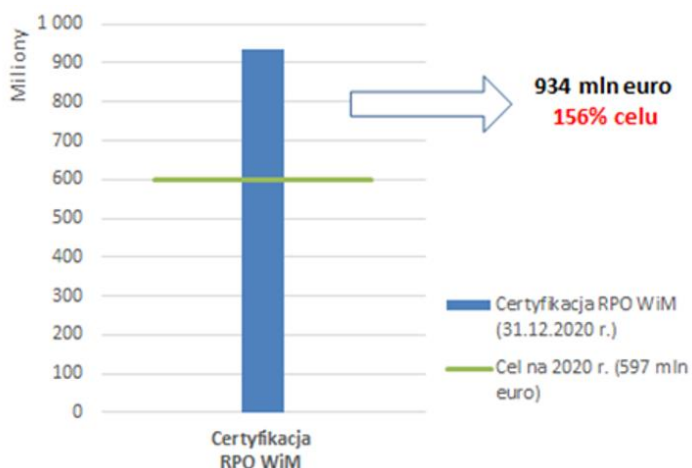

Komisja Europejska zatwierdziła ponad 934 mln euro środków UE, co stanowi 54,1% budżetu Programu

Rok 2020 przyniósł przyrost środków UE certyfikowanych do Komisji Europejskiej w kwocie ponad 338 mln euro, co stanowi 19,5% alokacji Programu.

Dla każdego programu operacyjnego Komisja Europejska określa poziom środków UE, które powinny zostać przekazane Komisji do rozliczenia (certyfikowane) do końca danego roku (tzw. „zasada n+3”). W przypadku RPO WiM 2014-2020, do końca 2020 r. konieczna była certyfikacja ponad 597 mln euro wkładu unijnego, a wykonano ponad 934 mln euro, co stanowi ok. 156% zobowiązania wynikającego z „zasady n+3”.

Diagram 100. Postęp wdrażania RPO WiM 2014-2020 (% alokacji Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

Do końca 2020 r. osiągnięto już znaczące efekty realizacji RPO WiM 2014-2020, które przedstawiono na poniższym schemacie:

Źródło: dane SL 2014 na podstawie dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność od uruchomienia Programu do 31 grudnia 2020 roku

PODSUMOWANIE

Podsumowanie

Najważniejszym wyzwaniem, któremu w 2020 r. musiały sprostać władze publiczne, było przeciwdziałanie i zwalczanie skutków pandemii wirusa SARS-CoV-2. Stąd też Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w minionym roku podjął szereg przedsięwzięć zmierzających do niwelowania i ograniczenia skutków pandemii Covid-19 w naszym regionie. Głównie było to możliwe dzięki zmianom wprowadzonym w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, które pozwoliły na finansowe wsparcie walki z pandemią. W ten sposób uruchomiono działania w czterech pakietach: zdrowie, zatrudnienie, gospodarka, usługi społeczne, które przyczyniły się do ochrony miejsc pracy, a także ochrony zdrowia i życia mieszkańców.

Skutki pandemii koronawirusa przede wszystkim były odczuwalne na regionalnym rynku pracy, prowadząc do spadku zatrudnienia i wzrostu bezrobocia. Przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom pozwoliły działania podjęte zarówno na szczeblu rządowym jak i regionalnym w ramach tzw. tarczy antykryzysowej. Dodatkowo wspieranie regionalnego rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu było możliwe dzięki promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, które były finansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Działania współfinansowane z RPO WiM 2014-2020, które miały na celu niwelowanie negatywnych konsekwencji pandemii koronawirusa, koncentrowały się również na zakupie aparatury medycznej oraz tworzeniu łóżek dla pacjentów zakażonych Covid-19. W rezultacie pozwoliło to na wsparcie 9 laboratoriów i 29 szpitali funkcjonujących w regionie, a także umożliwiło utworzenie 119 łóżek na oddziałach zakaźnych. Środki RPO WiM 2014-2020 zostały także wykorzystane na pomoc dla instytucji sprawujących opiekę nad osobami wymagającymi wsparcia, aby powstrzymać rozprzestrzenianie się COVID-19 wśród osób przebywających pod opieką ww. instytucji.

Ważnym elementem przeciwdziałania skutkom pandemii koronawirusa w aspekcie ekonomicznym było wsparcie regionalnych przedsiębiorstw, w konsekwencji realizacji zaktualizowanej *Strategii inwestycyjnej instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*. Dokument ten wprowadził bowiem nowy produkt – pożyczkę płynnościową dla firm dotkniętych skutkami kryzysu. W ten sposób możliwe było zapewnienie ciągłości działalności gospodarczej w okresie epidemii poprzez zagwarantowanie kapitału obrotowego.

Działania Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2020 nie koncentrowały się jedynie na przeciwdziałaniu skutkom pandemii koronawirusa. Realizowano szereg innych działań, mających na celu rozwój społeczno-gospodarczy regionu, chociaż były one utrudnione przez sytuację epidemiologiczną w kraju. Odnosiły się do różnych obszarów i miały mocno zróżnicowany charakter.

W 2020 r. wspierano rozwój gospodarki w województwie warmińsko-mazurskim poprzez realizację działań z zakresu promocji i wzmocnienia przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach. W tym celu

współpracowano z szeroką grupą partnerów społeczno-gospodarczych, którymi przede wszystkim były instytucje okołobiznesowe, przedsiębiorcy oraz jednostki naukowe. Działania te przyczyniły się m.in. do wzmocnienia regionalnych inteligentnych specjalizacji, którymi są drewno i meblarstwo, żywność wysokiej jakości oraz ekonomia wody. Ponadto oprócz bieżącego wsparcia gospodarki, działania podejmowane w 2020 r. miały na celu przygotowanie założeń interwencji publicznej w ramach perspektywy finansowej UE 2021-2027.

W ubiegłym roku podejmowano również wielopłaszczyznowe działania na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie warmińsko-mazurskim. Koncentrowały się one na większym wykorzystaniu usług i narzędzi elektronicznych, a także budowaniu podstaw dla rozwoju gospodarki cyfrowej, zapewnieniu specjalistycznych kadr oraz promowaniu umiejętności cyfrowych u mieszkańców regionu. Kontynuowano także rozwój infrastruktury teleinformatycznej w regionie. Powyższym inicjatywom przyświeca jeden cel, którym jest dążenie do cyfrowej transformacji, usprawniającej funkcjonowanie mieszkańców Warmii i Mazur.

Ważnym obszarem wsparcia w 2020 r. był także rozwój obszarów wiejskich. W tym celu realizowano szereg przedsięwzięć z zakresu aktywizacji i promocji obszarów wiejskich, rozwoju rolnictwa i rybactwa, promocji żywności regionalnej, a także realizacji inwestycji infrastrukturalnych. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim nie byłby możliwy bez wsparcia z funduszy unijnych pozyskanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Zostały one przede wszystkim skierowane na finansowanie inwestycji drogowych oraz gospodarki wodno-ściekowej. Wspierane były również inicjatywy związane z poprawą stanu targowisk, obiektów kulturalnych, obiektów zabytkowych oraz kształtowania przestrzeni publicznych. Środki unijne ukierunkowane na rozwój obszarów wiejskich umożliwiały także wzrost przedsiębiorczości, aktywizację zawodową oraz zachowanie dziedzictwa lokalnego. Przedsięwzięcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich umożliwiły poprawę warunków życia mieszkańców wsi, poprawę estetyki miejscowości wiejskich oraz zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności lokalnych, a także przyczyniły się do ochrony dziedzictwa kulinarnego regionu i rozwoju sektora rolniczego.

Pandemia koronawirusa zdecydowanie wpłynęła na realizację części działań z zakresu promocji turystyki i sportu. Wiązało się to przede wszystkim z wprowadzeniem obostrzeń i ograniczeniami w organizowaniu targów turystycznych, wydarzeń sportowych, konferencji promujących region, konkursów i gal sportowych. Pomimo tak trudnej sytuacji, w 2020 r. współpracowano z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju turystyki i sportu w regionie, przeprowadzono konkursy w zakresie infrastruktury sportowej oraz turystycznej, a także podejmowano działania promujące Warmię i Mazury, ukazując walory turystyczne regionu. Ponadto w 2020 r., podobnie jak w latach ubiegłych, tworzone warunki do rozwoju życia sportowego w regionie poprzez wsparcie zarówno sportu zawodowego jak i amatorskiego.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadził również aktywną politykę społeczną, mającą za zadanie rozwiązywanie problemów społecznych, wyrównywanie poziomu życia mieszkańców województwa, zapobieganie procesom wykluczenia społecznego oraz stwarzanie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. Dlatego też w 2020 r. swoimi działaniami wspierano seniorów, osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny, w tym rodziny wielodzietne. W ramach polityki społecznej prowadzono również przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, rozwój ekonomii społecznej oraz wsparcie ośrodka adopcyjnego.

Ważnym obszarem wsparcia w województwie warmińsko-mazurskim była kultura i edukacja. W tym celu podejmowano działania w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, promocji kultury regionu, poprzez organizację różnych imprez kulturalnych, przyznawania dotacji oraz stypendiów artystycznych i naukowych, a także organizacji konkursów w dziedzinie kultury. Niemniej jednak w związku obostrzeniami sanitarnymi wynikającymi z pandemii koronawirusa większość wydarzeń kulturalnych odbyła się jednak w okrojonej formie. Oprócz przedsięwzięć kulturalnych, w 2020 r. podejmowano także liczne działania na rzecz rozwoju edukacji na Warmii i Mazurach, które skierowane były do uczniów i nauczycieli szkół w regionie, a także środowiska naukowego.

W minionym roku w województwie warmińsko-mazurskim oprócz działań zdrowotnych mających za zadanie ograniczenie skutków pandemii koronawirusa, realizowano także inne przedsięwzięcia, których celem było zachowanie dobrego stanu zdrowia i wydłużenie wieku aktywności zawodowej wśród mieszkańców regionu. Stąd też w 2020 r. kontynuowano realizację programów polityki zdrowotnej współfinansowanych m.in. z RPO WiM 2014-2020. Wspierano również edukację zdrowotną i propagowano zdrowy styl życia wśród mieszkańców województwa, a także podejmowano przedsięwzięcia na rzecz kształcenia podyplomowego lekarzy i stomatologów.

Pandemia koronawirusa mocno skomplikowała plany współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zamknięcie granic i wprowadzenie różnych obostrzeń spowodowało odwołanie licznych wydarzeń lub przeniesienie ich do Internetu. Niemniej jednak dzięki bezpośrednim kontaktom z partnerami zagranicznymi z powodzeniem zrealizowano internetową kampanię promocyjno-informacyjną zachęcającą zagranicznych turystów do odwiedzenia Warmii i Mazur po zniesieniu ograniczeń w związku z pandemią koronawirusa. Innym przykładem przedsięwzięć w zakresie współpracy międzynarodowej w dobie pandemii było zrealizowanie działań informacyjnych, które pozwoliły na uzyskanie wiedzy o wsparciu, jakim Unia Europejska służy państwu członkowskim w czasie kryzysu pandemii COVID-19 oraz wpływie pandemii na proces tworzenia budżetu Unii Europejskiej na kolejne lata.

Innym obszarem, który rozwijano w 2020 r. pomimo panującej pandemii wirusa SARS-CoV-2, była współpraca Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi. Działalność ta odbywała się poprzez włączenie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych, współpracę w zakresie realizacji zadań publicznych oraz współpracę w zakresie tworzenia warunków do aktywności społecznej. Ważną formą wsparcia sektora pozarządowego są dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na realizację zleconych zadań publicznych. Innym sposobem budowania społeczeństwa obywatelskiego był dialog społeczny, który odbywał się poprzez działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Chociaż mogłoby się wydawać, iż pandemia koronawirusa negatywnie wpłynie na dialog społeczny i współpracę z organizacjami pozarządowymi, to dzięki elastycznemu podejściu i wykorzystaniu Internetu z sukcesem udało się zrealizować te zadania.

Istotnym elementem kształtującym wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego była promocja regionu, która z sukcesem przekładała się na jego rozwój. Dlatego też w zeszłym roku podejmowano szereg przedsięwzięć dotyczących rozwoju marki Warmii i Mazur oraz jej promocji w kraju i za granicą. Głównym dokumentem wyznaczającym kierunki w tym zakresie jest *Strategia Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014+*. Proponowane w Strategii mechanizmy, cele oraz działania mają za zadanie poprawę stanu świadomości, jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego i jego szeroką promocję. Ponadto w 2020 r. realizowano zadania obejmujące promocję

gospodarczą, mającą na celu zapewnienie profesjonalnej obsługi przedsiębiorców poprzez doradztwo w procesie inwestycji oraz nawiązywanie kontaktów z partnerami gospodarczymi.

W 2020 r. prowadzono działania związane z kształtowaniem i utrzymaniem ładu przestrzennego oraz zachowaniem wartości kulturowych i przyrodniczych województwa. W tym zakresie podejmowano działania dotyczące sporządzania informacji oraz uzgadniania i opiniowania projektów dokumentów planistycznych. Dodatkowo przystąpiono do opracowania audytu krajobrazowego, a także prowadzono analizy i studia odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego.

W minionym roku podejmowano także różnorodne działania, mające na celu wsparcie infrastruktury komunikacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego. Sukcesywnie dążono do poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej regionu, a także przywrócenia pełnej przejazdowości dróg wojewódzkich na Warmii i Mazurach i poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego. Ponadto realizowano działania na rzecz utrzymania liczby odprawionych pasażerów Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach, który szczególnie ucierpiał w wyniku pandemii koronawirusa. W ubiegłym roku podejmowano również działania w zakresie budowy i przebudowy dróg, ciągów pieszych i rowerowych, zatok autobusowych, mostów, przepustów oraz niebezpiecznych skrzyżowań, a także budowy chodników przy drogach wojewódzkich.

W 2020 r. realizowano również przedsięwzięcia mające na celu ochronę dziedzictwa przyrodniczego Warmii i Mazur. W tym celu w zeszłym roku skupiono się na ochronie środowiska naturalnego przed hałasem, rozpoczęto prace nad uchwałą antyśmogową, a także kontynuowano porządkowanie zasad funkcjonowania parków krajobrazowych i obszarów chronionych na Warmii i Mazurach. Dodatkowo przygotowywano projekty pozwoleń środowiskowych oraz zadania w zakresie spraw związanych z opłatami za korzystanie ze środowiska, a także kontynuowano działania dotyczące gospodarki odpadami w województwie warmińsko-mazurskim.

Rok 2020 był na Warmii i Mazurach – tak jak na całym świecie - zdominowany przez COVID-19. Na walkę z pandemią i przeciwdziałanie jej społeczno-gospodarczym skutkom przeznaczaliśmy z RPO WiM 2014-2020 201 mln zł oraz 9,3 mln zł z budżetu Województwa. Mimo bezprecedensowo trudnej sytuacji Zarząd Województwa konsekwentnie realizował plany mające na celu dalszy rozwój regionu. Podejmowaliśmy szereg działań, aby w jak największym stopniu zakontraktować środki RPO WiM na lata 2014-2020. O ich skuteczności świadczy stan realizacji Programu na koniec 2020 r. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie osiągnęła poziom 89,1% alokacji Programu, co dało nam 3. miejsce wśród wszystkich regionów w Polsce. Równie konsekwentnie realizowaliśmy założenia budżetu na 2020 r., przeznaczając zabezpieczone w nim środki na finansowanie inwestycji w najważniejszych dziedzinach gospodarki regionu. I tak np. prawie 291 mln zł przeznaczaliśmy na sfinansowanie inwestycji drogowych, przede wszystkim przedsięwzięć wieloletnich, ponad 21 mln zł przekazaliśmy instytucjom kultury, a blisko 25 mln zł jednostkom ochrony zdrowia. Przedsięwzięcia realizowane w ubiegłym roku były bardzo zróżnicowane, ale przyniosły wymierne efekty, którymi zarówno było przeciwdziałanie społeczno-ekonomicznym skutkom pandemii koronawirusa, jak i dążenie do dalszego rozwoju Warmii i Mazur. Działania Zarządu Warmińsko-Mazurskiego skupiały się jednocześnie na dążeniu do realizacji wizji strategii Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-ekonomicznego: *Warmia i Mazury regionem, w który warto żyć niezależnie od wieku, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia, miejsca zamieszkania, płci.*

Zdjęcia przedstawione w *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r.*, pochodzą ze zbiorów wewnętrznych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz stron internetowych www.warmia.mazury.pl

ZAŁĄCZNIK
WYKAZ UCHWAŁ SEJMIKU

Załącznik

do *Raportu o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r.*

**Wykaz uchwał przyjętych przez
Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2020 r.**

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
1.	18.02.2020	XIV/243/20	Uchwała w sprawie przyjęcia strategii rozwoju województwa: <i>Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego</i>	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik.
2.	18.02.2020	XIV/244/20	Uchwała w sprawie uchylecia uchwały w sprawie przyjęcia Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik.
3.	18.02.2020	XIV/245/20	Uchwała w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji w latach 2017-2018 <i>Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020</i>	Obowiązujący	Uchwała nr XIV/245/20 realizowana zgodnie z treścią.
4.	18.02.2020	XIV/246/20	Uchwała w sprawie przekazania przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego danych statystycznych w formie sprawozdania o ochronie przyrody i krajobrazu za rok 2019 (formularz OS-7)	Obowiązujący	zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649 z późn. zm.)
5.	18.02.2020	XIV/247/20	Uchwała w sprawie przystąpienia do prac nad opracowaniem Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030 oraz przyjęcia zasad, trybu i harmonogramu prac	Zmieniony	Rozpoczęcie procesu opracowania dokumentu Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030.
6.	18.02.2020	XIV/248/20	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego - za 2019 rok</i>	Obowiązujący	Sprawozdanie, w terminie 7 dni od jego sporządzenia zostało przekazane, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli zgodnie z art.30a KN.

⁸ W wykazie ujęto wyłącznie uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r., które związane są z działalnością Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
7.	18.02.2020	XIV/249/20	Uchwała w sprawie powołania Komisji Konkursowej oceniającej oferty w otwartym konkursie ofert na wykonywanie w 2020 r. zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - komisja została powołana do 31 grudnia 2020 r.
8.	18.02.2020	XIV/250/20	Uchwała w sprawie wskazania przedstawicieli Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego do składu Kapituły dokonującej oceny wniosków o stypendia artystyczne	Obowiązujący	Kapituła rozpatrująca i oceniająca wnioski o stypendia artystyczne Uchwałą z dnia 11 marca 2020 r. zarekomendowała Zarządowi Województwa 14 osób do stypendiów artystycznych. Propozycja została zaakceptowana w dniu 24 marca 2020 roku przez Zarząd Województwa. Po podpisaniu umów cywilno-prawnych ze stypendystami, środki zostały wypłacone w miesięcznych transzach. Wszystkie projekty zostały zrealizowane. Sprawozdanie zbiorcze, opisujące szczegółowo wykonanie projektów, zostało przedstawione pod ocenę Zarządu.
9.	18.02.2020	XIV/251/20	Uchwała w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez Panią V. J.-T. i Pana J. T. do usunięcia naruszenia prawa dotyczącego uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i>	Obowiązujący	Sejmik odmówił uwzględnienia wezwań do usunięcia naruszenia prawa polegającego na stwierdzeniu nieważności Uchwały Nr XXIV/465/08 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie <i>Podziału Województwa Warmińsko-Mazurskiego na obwody łowieckie</i> .

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
10.	18.02.2020	XIV/252/20	Uchwała w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2020	Obowiązujący	Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwiło Zarządowi Województwa podjęcie uchwały w sprawie podziału środków przyznanych przez PFRON na realizację nw. zadań w 2020 r.: <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, - dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, - zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.
11.	18.02.2020	XIV/254/20	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XIII/237/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie określenia rodzaju i maksymalnej wysokości stypendium oraz określenia szczegółowych kryteriów i sposobu przyznawania, warunków wypłacania i zwrotu stypendiów dla studentów będących mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
12.	18.02.2020	XIV/255/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lidzbark Warmiński	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.17.2020 z 25 marca 2020 roku przekazano dotację celową w wysokości 15 000 zł Gminie Lidzbark Warmiński.
13.	18.02.2020	XIV/256/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie – Miasto Działdowo na dofinansowanie w zakresie promocji Gminy – Miasto Działdowo podczas Festiwalu Miast Cittaslow	Obowiązujący	Działanie zrealizowane, dotacja rozliczona bez uwag.
14.	18.02.2020	XIV/257/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
15.	18.02.2020	XIV/258/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
16.	31.03.2020	XV/259/20	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Informacji z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie zadań delegowanych Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego.</i>	Obowiązujący	Materiał informacyjny z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
17.	31.03.2020	XV/260/20	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku. Monitoring Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim za 2019 r.</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
18.	31.03.2020	XV/261/20	Uchwała w sprawie rozpatrzenia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego sprawozdania z gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego za rok 2019.	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
19.	31.03.2020	XV/262/20	Uchwała w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 2020 roku w Województwie Warmińsko-Mazurskim.	Obowiązujący	Zgodnie z treścią uchwały, w Województwie Warmińsko-Mazurskim przeznaczono pod uprawy konopi włóknistych powierzchnię 2 544,98 ha w 116 gminach z czego faktycznie wykorzystana powierzchnia wyniosła 61,52ha w 12 gminach.
20.	31.03.2020	XV/263/20	Uchwała zmieniająca uchwałę Nr XIX/389/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Warmińsko-Mazurskie.	Obowiązujący	Sejmik zatwierdził nowy wykaz przystanków.
21.	31.03.2020	XV/264/20	Uchwała w sprawie przejęcia przez Gminę Świątki niektórych zadań zarządcy dróg wojewódzkich wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 530 na terenie miejscowości Świątki.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
22.	31.03.2020	XV/265/20	Uchwała w sprawie zawarcia aneksu nr 2 do porozumienia zawartego w dniu 30 czerwca 2009 r. pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim, a Gminą Morąg w sprawie przejęcia przez Gminę Morąg zadań zarządcy dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych Miasta Morąg.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
23.	31.03.2020	XV/266/20	Uchwała w sprawie wyposażenia Centrum Polsko-Francuskiego Côtés d' Amor – Warmia i Mazury w Olsztynie w udział 135/1000 prawa do własności części wspólnej budynku biurowego oraz w udział 135/1000 prawa do użytkowania wieczystego gruntu	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			położonego pod budynkiem biurowym znajdującym się w Olsztynie przy ul. Dąbrowszczaków 39.		
24.	31.03.2020	XV/267/20	Uchwała w sprawie zmiany w składzie osobowym Rady Społecznej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
25.	31.03.2020	XV/268/20	Uchwała w sprawie zmiany Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020 stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr XII/188/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r.	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
26.	31.03.2020	XV/269/20	Uchwała w sprawie określenia <i>Kierunków działań Zarządu Województwa W-M w związku z zapobieganiem, rozprzestrzenianiem się oraz zwalczaniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w województwie warmińsko-mazurskim na rok 2020.</i>	Obowiązujący	Uchwała XV/269/20 realizowana zgodnie z treścią.
27.	31.03.2020	XV/270/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
28.	31.03.2020	XV/271/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
29.	26.05.2020	XVI/272/20	Uchwała w sprawie rozpatrzenia informacji o stanie bezpieczeństwa publicznego w Województwie Warmińsko- Mazurskim w roku 2019.	Obowiązujący	Informacja została zaakceptowana przez Sejmik Województwa.
30.	26.05.2020	XVI/273/20	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji w roku 2019 Programu pn. <i>Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny</i> .	Obowiązujący	Sejmik przyjął Sprawozdanie z realizacji Programu, które zostało następnie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz na stronie https://warmia.mazury.pl w zakładce <i>Polityka społeczna/działania na rzecz rodziny/program Warmia Mazury dla Dużej Rodziny</i> .
31.	26.05.2020	XVI/274/20	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2019.	Obowiązujący	Informacja została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Publikacja sprawozdania w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego w zakładce <i>Organizacje pozarządowe</i> .
32.	26.05.2020	XVI/275/20	Uchwała w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji w roku 2019 Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021.	Obowiązujący	Informacja została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Publikacja sprawozdania w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego w zakładce <i>Organizacje pozarządowe</i> .
33.	26.05.2020	XVI/278/20	Uchwała zmieniająca uchwałę nr XIV/346/16 z 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku.		
34.	26.05.2020	XVI/279/20	Uchwała w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik.
35.	26.05.2020	XVI/280/20	Uchwała w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej.	Obowiązujący	Uchwała XVI/280/20 realizowana zgodnie z treścią .
36.	26.05.2020	XVI/281/20	Uchwała w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Elbląg.	Obowiązujący	Uchwała XVI/281/20 realizowana zgodnie z treścią.
37.	26.05.2020	XVI/282/20	Uchwała w sprawie określenia planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10.	Obowiązujący	Uchwała XVI/282/20 realizowana zgodnie z treścią.
38.	26.05.2020	XVI/283/20	Uchwała w sprawie określenia planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn z e względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10.	Obowiązujący	Uchwała XVI/283/20 realizowana zgodnie z treścią.
39.	26.05.2020	XVI/284/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubomino.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.5.2020 z 23 czerwca 2020 roku o przekazano dotację celową w wysokości 3 000 zł Gminie Lubomino.
40.	26.05.2020	XVI/285/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej siedmiu gminom w województwie warmińsko-mazurskim w formie dotacji celowych z przeznaczeniem na realizację zadań własnych gmin związanych z organizowaniem i świadczeniem usług opiekuńczych w formie teleopieki w 2020 roku.	Obowiązujący	Na mocy uchwały, po podpisaniu stosownych umów przekazano gminom dotacje celowe, w łącznej wysokości 30 798 zł, na zadania własne gmin związane z organizowaniem i świadczeniem usług

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					opiekuńczych w formie teleopieki w 2020 roku.
41.	26.05.2020	XVI/286/20	Uchwała w sprawie zaliczenia do kategorii drogi wojewódzkiej Placu Ofiar Katastrofy Smoleńskiej i al. Roberta Schumana (od Placu Ofiar Katastrofy Smoleńskiej do ul. Sielskiej) w Olsztynie.	Unieważniony	Uchwała została wykonana.
42.	26.05.2020	XVI/287/20	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej ul. Towarowej (od ul. Władysława Leonharda do ul. Mariana Bublewicza) i ul. Mariana Bublewicza (od ul. Towarowej do granic miasta) w Olsztynie.	Unieważniony	Uchwała została wykonana.
43.	26.05.2020	XVI/288/20	Uchwała w sprawie zaopiniowania projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
44.	26.05.2020	XVI/289/20	Uchwała w sprawie zaopiniowania projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie pozbawienia dróg kategorii dróg krajowych.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
45.	26.05.2020	XVI/290/20	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIX/771/10 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjęcia regulaminu określającego rodzaje świadczeń oraz warunki i sposób przyznawania środków finansowych przeznaczonych na pomoc zdrowotną przysługującą nauczycielom oraz nauczycielom, którzy przeszli na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne szkół i placówek prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 87,82%.
46.	26.05.2020	XVI/291/20	Uchwała w sprawie wyboru ofert i udzieleniu dotacji z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na wykonywanie w 2020 r. zadań publicznych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	Obowiązujący	Dotacje przekazane na zadania realizowane w 2020 r.
47.	26.05.2020	XVI/292/20	Uchwała w sprawie udzielenia gminom z Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
48.	26.05.2020	XVI/293/20	Uchwała w sprawie udzielenia gminie Tolkmicko, Świętajno, Dubeninki, Działdowo, Szczytno i Węgorzewo pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
49.	26.05.2020	XVI/295/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
50.	26.05.2020	XVI/296/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
51.	30.06.2020	XVII/298/20	Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego za 2019 rok wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego za 2019 rok	Obowiązujący	Sprawozdania zostały zatwierdzone przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Plan dochodów został wykonany w 95,9 %. Plan wydatków został wykonany w 88,4 %.
52.	30.06.2020	XVII/301/20	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2019 r. <i>Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022</i>	Obowiązujący	Zaakceptowano sprawozdanie z realizacji w 2019 r. <i>Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022</i>
53.	30.06.2020	XVII/302/20	Uchwała w sprawie przyjęcia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokumentu pn. <i>Ocena zasobów pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego za 2019 rok</i>	Obowiązujący	Zgodnie z art. 21 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej w dniu 21.07.2020 r. dokument został przekazany Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.
54.	30.06.2020	XVII/303/20	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Sprawozdania z realizacji w latach 2018-2019 Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2019</i>	Obowiązujący	Sprawozdanie zostało przyjęte przez Sejmik.
55.	30.06.2020	XVII/304/20	Uchwała w sprawie zmiany Statutu Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie	Obowiązujący	Sejmik przyjął zmianę Statutu ZDW.
56.	30.06.2020	XVII/305/20	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie nieruchomości w formie darowizny na rzecz Gminy Iłowo – Osada	Obowiązujący	Sejmik wyraził zgodę na przekazanie nieruchomości.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
57.	30.06.2020	XVII/306/20	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy umowy na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych	Obowiązujący	Podjęcie Uchwały umożliwiło dofinansowanie inwestycji w kolejnym roku.
58.	30.06.2020	XVII/307/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Elbląg pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez miejskie instytucje kultury	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
59.	30.06.2020	XVII/308/20	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Piskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu wraz z oddziałem – Muzeum Michała Kajki w Ogródku	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
60.	30.06.2020	XVII/309/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Olsztyn pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Olsztyński Teatr Lalek, Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie oraz Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 96,68%.
61.	30.06.2020	XVII/310/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Orzysz pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej w Orzyszu	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
62.	30.06.2020	XVII/311/20	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Węgorzewskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Powiat Węgorzewski	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
63.	30.06.2020	XVII/312/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Węgorzewo pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Węgorzewskie Centrum Kultury w Węgorzewie	Obowiązujący	Gmina zwróciła całość dotacji.
64.	30.06.2020	XVII/313/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Ełk pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Ełckie Centrum Kultury	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 55,38%
65.	30.06.2020	XVII/314/20	Uchwała w sprawie udzielenia Miastu Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Lidzbarski Dom Kultury	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
66.	30.06.2020	XVII/315/20	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Mrągowo pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Centrum Kultury i Turystyki w Mrągowie	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 100%.
67.	30.06.2020	XVII/316/20	Uchwała w sprawie udzielenia Związkowi Gmin Warmińsko-Mazurskich pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2020 r. działań w zakresie kultury	Obowiązujący	Środki rozdysponowane w 92,31%.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
68.	30.06.2020	XVII/317/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w formie dotacji celowej na dofinansowanie przedsięwzięć międzynarodowych w ramach Konkursu <i>WM DLA WM. WSPARCIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYKRAJOWEJ JST W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2020 ROKU</i>	Obowiązujący	Konkurs rozstrzygnięty. Z uwagi sytuację epidemiczną zwycięskie podmioty wycofały się z realizacji zadań.
69.	30.06.2020	XVII/318/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 roku</i>	Obowiązujący	W ramach konkursu dofinansowano 36 przedsięwzięć na łączną kwotę około 500 tys. zł.
70.	30.06.2020	XVII/319/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla w 2020 roku</i>	Obowiązujący	W ramach konkursu dofinansowano 13 przedsięwzięć na łączną kwotę około 250 tys. zł.
71.	30.06.2020	XVII/320/20	Uchwała w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu oraz organów lub osób uprawnionych do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Województwu Warmińsko-Mazurskiemu lub podległym jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną	Unieważniony	Uchwała została unieważniona z powodu zakwestionowania części zapisów przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
72.	30.06.2020	XVII/322/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
73.	30.06.2020	XVII/323/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
74.	30.06.2020	XVII/324/20	Uchwała w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu na finansowanie deficytu budżetu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	Obowiązujący	Uchwała w sprawie zaciągnięcia kredytu została podjęta, efektem czego stało się podpisanie umowy kredytowej: zaciągnięcie kredytu długoterminowego w kwocie 49 mln zł .
75.	18.08.2020	XVIII/325/20	Uchwała w sprawie przyjęcia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego <i>Raportu okresowego nr XVII z realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 w latach 2018-2019.</i>	Obowiązujący	Raport został przyjęty.
76.	18.08.2020	XVIII/326/20	Uchwała w sprawie uchwalenia <i>Zasad, trybu i harmonogramu opracowania Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025.</i>	Obowiązujący	Rozpoczęcie procesu opracowania dokumentu Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025.
77.	18.08.2020	XVIII/327/20	Uchwała w sprawie zaliczenia do kategorii drogi wojewódzkiej Placu Ofiar Katastrofy Smoleńskiej i al. Roberta Schumana (od Placu Ofiar Katastrofy Smoleńskiej do ul. Sielskiej) w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
78.	18.08.2020	XVIII/328/20	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej ul. Towarowej (od ul. Władysława Leonharda do ul. Mariana Bublewicza) i ul. Mariana Bublewicza (od ul. Towarowej do granic miasta) w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
79.	18.08.2020	XVIII/329/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych samorządów gminnych w ramach konkursu <i>Łączy nas turystyka</i> w 2020 roku.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
80.	18.08.2020	XVIII/330/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jawornik Polski w województwie podkarpackim.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.15.2020 z 25 września 2020 roku przekazano dotację celową w wysokości 200.000 zł Gminie Jawornik Polski.
81.	18.08.2020	XVIII/331/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gminy w ramach konkursu <i>Małe granty na infrastrukturę sportową w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2020 r.</i>	Obowiązujący	Na podstawie Uchwały Nr XVIII/331/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gminy w ramach konkursu <i>Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.</i> przyznano dofinansowanie dla 19 gmin na łączną kwotę 600 tys. zł. Dwie gminy zrezygnowały z realizacji swoich zadań.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
82.	18.08.2020	XVIII/332/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
83.	18.08.2020	XVIII/333/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
84.	18.08.2020	XVIII/334/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury sportowej.	Obowiązujący	Uchwałą Nr XVIII/334/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 sierpnia 2020 r. udzielił pomocy finansowej w formie dotacji celowej na realizację 7 zadań. Przy podziale środków wzięto pod uwagę wnioski złożone w ramach konkursu <i>Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku</i> . Wszystkie zadania zostały zrealizowane i rozliczone.
85.	29.09.2020	XIX/335/20	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w I półroczu 2020 roku</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
86.	29.09.2020	XIX/336/20	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej ul. Sielskiej (od al. Roberta Schumana do granic miasta) w Olsztynie	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
87.	29.09.2020	XIX/337/20	Uchwała w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
88.	29.09.2020	XIX/338/20	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu - Grzybiny	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
89.	29.09.2020	XIX/339/20	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego - Dębień	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
90.	29.09.2020	XIX/340/20	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego - Słup	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
91.	29.09.2020	XIX/341/20	Uchwała w sprawie Naguszeńskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
92.	29.09.2020	XIX/342/20	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
93.	29.09.2020	XIX/343/20	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
94.	29.09.2020	XIX/344/20	Uchwała w sprawie Brodnickiego Parku Krajobrazowego	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55). Uchwała jest realizowana zgodnie z treścią.
95.	29.09.2020	XIX/345/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jedwabno	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.16.2020 z 3 listopada 2020 roku o przekazano dotację celową w wysokości 6 000 zł Gminie Jedwabno.
96.	29.09.2020	XIX/346/20	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Górowo Iławeckie	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.22.2020 z 22 października 2020 roku przekazano dotację celową w wysokości 30 tys. zł Gminie Górowo Iławeckie.
97.	29.09.2020	XIX/347/20	Uchwała w sprawie wyboru ofert i udzieleniu dotacji z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na wykonywanie w 2020 r. zadań publicznych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	Obowiązujący	Dotacje przekazane na zadania realizowane w 2020 r.
98.	29.09.2020	XIX/348/20	Uchwała w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu oraz organów lub osób uprawnionych do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Województwu Warmińsko-Mazurskiemu lub podległym jednostkom	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta do realizacji i dotyczy komórek organizacyjnych Urzędu oraz wojewódzkich jednostek organizacyjnych (jednostek budżetowych i samorządowych instytucji kultury).

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną		
99.	29.09.2020	XIX/349/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
100.	29.09.2020	XIX/350/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
101.	27.10.2020	XX/351/20	Uchwała w sprawie przyjęcia <i>Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach i placówkach oświatowych za rok szkolny 2019/2020, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego</i>	Obowiązujący	Sejmik przyjął informacje.
102.	27.10.2020	XX/352/20	Uchwała w sprawie skierowania projektu uchwały ws. podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy <i>Prawo łowieckie</i> do zaopiniowania przez Zespół opiniodawczo-doradczy	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana. Projekt uchwały ws. podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy <i>Prawo łowieckie</i> został skierowany do zaopiniowania przez Zespół opiniodawczo-doradczy. Zespół wydał opinię 4.11.2020 r.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
103.	27.10.2020	XX/353/20	Uchwała w sprawie powierzenia Województwu Pomorskiemu części zadania Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego	Obowiązujący	W dniu 18 stycznia 2021 roku Województwa podpisały Porozumienie.
104.	27.10.2020	XX/354/20	Uchwała w sprawie przyjęcia od Województwa Pomorskiego części zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego	Obowiązujący	W dniu 18 stycznia 2021 roku Województwa podpisały Porozumienie.
105.	27.10.2020	XX/355/20	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na bezprzetargową sprzedaż dla Pana (...), prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: (...), nieruchomości gruntowej, położonej w Morągu, przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków obrębem (...) Morąg, jako działka nr (...) o pow. (...) ha.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
106.	27.10.2020	XX/356/20	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie na czas określony kolejnych umów najmu z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
107.	27.10.2020	XX/357/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
108.	27.10.2020	XX/358/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
109.	24.11.2020	XXI/359/20	Uchwała w sprawie uchwalenia Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021	Zmieniony	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa - Program jest realizowany w roku 2021.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
110.	24.11.2020	XXI/360/20	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XII/216/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej pod nazwą <i>Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie</i>	Obowiązujący	Uchwała została wykonana.
111.	24.11.2020	XXI/362/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
112.	24.11.2020	XXI/363/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu.
113.	29.12.2020	XXII/364/20	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2020-2039.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. W uchwale została zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.
114.	29.12.2020	XXII/365/20	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2020 rok.	Obowiązujący	Zmiany zostały uwzględnione w planie dochodów i planie wydatków budżetu
115.	29.12.2020	XXII/366/20	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2039.	Obowiązujący	Wieloletnia Prognoza Finansowa na kolejne lata została zatwierdzona i przyjęta do realizacji. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana
116.	29.12.2020	XXII/367/20	Uchwała w sprawie budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2021 rok.	Obowiązujący	Budżet na kolejny rok budżetowy został zatwierdzony i przyjęty do realizacji

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
117.	29.12.2020	XXII/368/20	Uchwała w sprawie wydatków budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które w 2020 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.	Obowiązujący	Zgłoszone wydatki, które w roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
118.	29.12.2020	XXII/369/20	Uchwała w sprawie uchwalenia <i>Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025</i> .	Obowiązujący	Przyjęto do realizacji <i>Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025</i>
119.	29.12.2020	XXII/370/20	Uchwała w sprawie rozpatrzenia uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego ws. podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie, nieuwzględnionych w ww. projekcie przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozpatrzenia opinii Zespołu opiniodawczo-doradczego w przedmiocie ww. uchwały.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana. Sejmik rozpatrzył uwagi do projektu uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego ws. podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie, nieuwzględnionych w ww. projekcie przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozpatrzył opinię Zespołu opiniodawczo-doradczego w przedmiocie ww. uchwały.
120.	29.12.2020	XXII/371/20	Uchwała w sprawie podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana. Sejmik dokonał podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie. Nowy podział województwa na obwody

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					łowieckie będzie obowiązywał od 1 kwietnia 2021 r.
121.	29.12.2020	XXII/372/20	Uchwała w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 2021 roku w Województwie Warmińsko-Mazurskim.	Obowiązujący	Zgodnie z treścią uchwały, w Województwie Warmińsko-Mazurskim przeznaczono pod uprawy konopi włóknistych powierzchnię 15 916,74 ha w 116 gminach.
122.	29.12.2020	XXII/373/20	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XIV/247/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do prac nad opracowaniem Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030 oraz przyjęcia zasad, trybu i harmonogramu prac.	Obowiązujący	Rozpoczęcie procesu opracowania dokumentu Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030.
123.	29.12.2020	XXII/374/20	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXI/359/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa - Program jest realizowany w roku 2021.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2020 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁸	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
124.	29.12.2020	XXII/375/20	Uchwała w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Reszlu.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
125.	29.12.2020	XXII/376/20	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Giżyckiemu, Ostródzkiemu, Piskiemu, Gołdapskiemu, Oleckiemu, Mrągowskiemu, Bartoszyckiemu, Iławskiemu, Działdowskiemu, Nowomiejskiemu, Ełckiemu, Olsztyńskiemu oraz Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2021 roku prowadzenia Powiatowych Bibliotek Pedagogicznych oraz Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim.	Obowiązujący	Środki rozdysponowano w 14,14%.